

Cey
life

**BEREKETLİ TOPRAKLARIN
STRATEJİK SEKTÖRÜ**

TARIM

ALİ AVCI
BU TOPRAKLARA
BORCUMUZU ÖDÜYORUZ

LERZAN AVCI LÜLEÇİOĞLU
BÜYÜK BİR AİLEYİZ

İSMAİL KEMALOĞLU
TMO, HEM ÜRETİCİYİ HEM
TÜKETİCİYİ KORUYOR

Hatay Dörtüol Antrepoları Hizmete Açıldı!

- **55.000 M²** TOPLAM ALAN
- **41.000 M²** GÜMRÜKLÜ ANTREPO
- DÖKME, PALETLİ, PAKETLİ VB. HER TÜRLÜ ÜRÜN ELLEÇLEME İMKANI
- HER TÜRLÜ HAVA ŞARTLARINDA OPERASYON İMKANI
- MMK LİMANINA **200 M** UZAKLIK
- BÖLGESEL LOJİSTİK AVANTAJLAR

Mustafa Kemal Duduoğlu Bul. Özerli Mah. No:325 Dörtüol / Hatay • TEL : 0326 718 14 90 • FAX : 0326 718 14 95 • dortyol@ceynak.com.tr

**Cey Group Yönetim Kurulu Başkanı
Ali AVCI**

“

“Toprak ne kadar zengin olursa olsun, ekilmedikçe mahsul vermez. Kafalar da öyle; ekilmeyen kafalar da fikir üretmez.”

”

Seneca

BU TOPRAKLARA BORCUMUZU ÖDÜYORUZ

Türkiye'nin en önemli potansiyeli tarım sektörü. Ancak bu potansiyel istenen atılımı yapacak ve yan sektörlerini domine edecek yapıya bir türlü kavuşamadı. Ekonomik koşulların yanı sıra yapısal ve güncel sorunlar da bu atılımın yapılmasına engel oldu. Lisanslı depoculuk da bu doğrultuda ülkemizde gelişmeye en açık alan olmasına rağmen dünyada rekabet ettiğimiz ülkeler seviyesine bir türlü ulaşamadı.

Cey Group olarak 48 yıldır tarım sektörünün gelişmeye en müsait bu alanında hizmetlerimizi sürdürürken, yatırımlarımızı da gelecek projeksiyonlarımız ışığında artırıyoruz. Son yıllarda lisanslı depoculuk alanında geliştirdiğimiz iş birliği ve destekler ile Türkiye tarımına ve lojistik sektörüne çok önemli katkılar sağlıyoruz. Cey Group çatısı altında Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile işbirliğimizi geliştirerek üretici ve tüketici arasında çok önemli bir köprü görevi üstleniyoruz.

Lisanslı depoculukta ülke olarak henüz istenilen seviye ulaşamadığımız bir gerçek. Bize düşen en büyük görev, hayata geçirdiğimiz projelerle bize kucak açan bu verimli topraklara olan borcumuzu ödemek.

Yatırımlarımıza devam ediyoruz

Küresel ekonomilerde yaşanan sıkıntılar ve Türkiye'nin konjonktürel durumuna rağmen, Cey Group'un, yatırım istahında hiçbir azalma olmadı. İskenderun'da inşa etmeyi planladığımız yaklaşık 300 bin metreküp kapasiteli likit tank terminali, Cey Group'u bu yılın mart ayında teşvik belgesi alan firmalar sıralamasında ikinci sıraya taşıdı. Ceyhan'da yapımına başladığımız 180 bin ton kapasiteli tesis ve Mahran'lı da devam eden 50 bin ton yatırımlarımızla da yola devam ediyoruz. Sektörümüze, ekonomimize ve ülkemize inancımızı hiçbir zaman kaybetmedik. Bunu da yarattığımız katma değerimiz ve yatırımlarımızla her dönem devam ettirdik.

Samsunport yeşilleniyor

Çevre bilincindeki toplumsal gelişmeler temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına olan ilgiyi gün geçtikçe artırıyor. Bu anlamda yeşil enerji sadece gelişmiş ülkelerin değil, gelişmekte olan ülkelerin de sıcak baktığı bir konu. Üstelik gelişmiş ülkelerde temiz enerji kavramıyla da ifade edilen bu alandaki gelişmeler teknolojinin de günümüzde ulaştığı yeni evre ile daha fizibil ve verimliliği artan yeni bir dönem yarattı.

Bu anlamda dünyanın birçok liman tesisi tarafından uygulanan "Greenport projesini" kadrajına alan Cey Group, dünyadaki dönüşümün en yakın takipçilerinden biri olarak yeşil enerjiye dönük yatırımlarına hız verdi. Samsunport'ta kurmayı planladığımız güneş enerjisinden elektrik üretilmesini sağlayacak projeyi hayata geçiriyoruz. Liman sahasında bulunan kapalı depoların çatılarına güneş panelleri kurulmasıyla, elektrik üretiminin bu sistemden karşılanmasını hedefliyoruz. Kısacası Samsunport'u yeşillendiriyoruz. 2 MW'lık yatırım ile Türkiye'nin kuzey kapısı olan Samsunport'ta hayat bulacak çatı üstü güneş enerji santrali sektörümüz için de güzel bir örnek oluşturacak. 2017 yılının ikinci yarısında da yatırımlarımızla durmadan yola devam edeceğiz.

Keyifli okumalar

- 4 HABERLER**
- İKİNCİ KARDEŞ LİMANLAR TOPLANTISI BAKÜ'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ
  - DÖRDÜNCÜ HUBUDER KONFERANSI ANKARA'DA DÜZENLENDİ
  - CEYNAK YATIRIMLARI HIZ KESMİYOR
  - CEYNAK BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ KARIYER GÜNLERİNDEYDİ
  - SAMSUNPORT YEŞİLLENMEYE DEVAM EDİYOR
  - CEY GROUP'TAN GELENEKSEL İFTAR YEMEĞİ
  - CEYPORT, KARADENİZ EREĞLİ'DE REKOR KIRDI
- 6 GÜNDEM SÖYLEŞİ**
CEY GROUP YÖNETİM KURULU ÜYESİ LERZAN AVCI LÜLECİOĞLU:
"BÜYÜK BİR AİLEYİZ"
- 10 BÖLGESEL GÜÇ**
TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARET ÜSSÜ: İZMİR LOJİSTİK TERMİNALİ
- 12 DOSYA KONUSU**
BEREKETLİ TOPRAKLARIN STRATEJİK SEKTÖRÜ: TARIM
- 18 DIŞ TİCARET ROTASI**
ORTA ASYA'NIN GÜÇLÜ EKONOMİSİ KAZAKİSTAN
- 22 BÖLGE RAPORU**
EGE'NİN İNCİSİ: İZMİR
- 26 İŞ ORTAĞI**
TMO, HEM ÜRETİCİYİ, HEM TÜKETİCİYİ KORUYOR
- 30 PROFESYONEL BAKIŞ**
İMEAK DENİZ TİCARET ODASI
İZMİR ŞUBESİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI YUSUF ÖZTÜRK:
"EGE BÖLGESİ LOJİSTİK MERKEZ OLARAK PLANLANMALI"
- 34 LOJİSTİK ROTASI**
ALİAĞA ÖZELİNDE LOJİSTİK SERVİS SAĞLAYICILARIN ÖNEMİ
DEPOLAMA İHTİYACI VE MILK-RUN UYGULAMALARI
- 36 İŞ DÜNYASINDA KADIN**
KAGİDER YÖNETİM KURULU BAŞKANI SANEM OKTAR:
"YOLA, 'GİRİŞİMCİ OLACAĞIM' DİYE ÇIKMADIM"
- 40 BİR KONU & BİR KONUK**
"MAKAM ŞOFÖRLÜĞÜ CİDDİ BİR İŞTİR"
- 42 UZMAN GÖRÜŞÜ**
İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK UZMANI DR. RESUL KURT
BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE OTOMATİK KATILIM
- 44 SPOT İŞIKLARI**
FOTOĞRAF SANATININ SÜRREALİST RESSAMI: MEHMET TURGUT
- 48 TÜKENMEYEN KALEMLER**
SUNAY AKIN: "TÜRKİYE'NİN DÖRT BİR YANINA 'MASUMLUĞU' TAŞIDIM"
- 52 GEZGİN**
GÜNEYDOĞU ASYA'NIN MİSTİK TOPRAKLARI: VIETNAM
- 56 ADRENALİN**
DERİNLİKLERİN KEŞFİ: DALIŞ SPORU
- 58 TEKNOLOJİ**
- 60 YAŞAMA DAİR**
- 62 KÜLTÜR SANAT**

6

10

12

18

26

36

44

48

52

CEY GROUP ADINA SAHIBI
M. Berzan AVCI

YAYIN KURULU
M. Berzan AVCI
Ali Rıza KATITAŞ
Efe Can ÇIVGIN

ADRES
Basın Ekspres Yolu
Cemal Ulusoy Caddesi No: 21
Yenibosna, Bahçelievler
İstanbul
Tel: +90 212 693 18 18 (pbx)
444 4 239
Faks: +90 212 693 25 78
www.ceynak.com.tr
info@ceynak.com.tr

YAYINA HAZIRLAYAN

AJANS BAŞKANI
Tugay SOYKAN
tugaysoykan@origamimedya.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Hüsne PAMUK
husne@origamimedya.com

EDİTÖR
Tolga ÇATAL
tolga@origamimedya.com

GÖRSEL YÖNETMEN
Murat CERİT

GRAFİK TASARIM
Zeynep Esen SARIKAYA

YAYIN ADRESİ
Mecidiyeköy Mah. Atakan Sok. No: 6/7
Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 252 87 76 - 77
Fax: +90 212 211 40 70
www.origamimedya.com

YAYIN TÜRÜ
CeyLife dergisi, Cey Group'un üç ayda bir yayımlanan bedelsiz süreli yayın organıdır.

BASKI VE CİLT
APA UNIPRINT
Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ömerli Köyü, Hadımköy - İstanbul Caddesi
No: 159, 34555, İstanbul
Tel: +90 212 798 28 40 pbx
www.apa.com.tr

CeyLife dergisi, Origami Medya tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. "CeyLife" ibaresi kullanılarak alıntı yapılması izne tabidir.

İKİNCİ KARDEŞ LİMANLAR TOPLANTISI BAKÜ'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Çin-Avrupa hattında taşımacılık sektöründe yaşanan son gelişmeler, 22 Mayıs tarihinde Bakü'de gerçekleştirilen 2'nci Kardeş Limanlar Toplantısı'nda tüm detaylarıyla ele alındı.

İlki Samsun'da, Samsunport'ta düzenlenen Kardeş Limanlar Toplantısı'nın ikincisi Bakü'de, 22 Mayıs'ta gerçekleştirildi. Azerbaycan Ulaştırma, İletişim ve Yüksek Teknolojiler Bakanı Ramin Guluzade, Bakü Uluslararası Deniz Ticaret Limanı Genel Müdürü Dr. Taleh Ziyadov ve Türk Keneşi Genel Sekreter Yardımcısı Dr.

Ömer Kocaman'ın açılış konuşmalarıyla başlayan toplantıda Samsunport'u Cey Group Yönetim Kurulu Üyesi Berzan Avcı ve Uluslararası İlişkiler Müdürü Cengiz Han temsil etti. Çin-Avrupa hattında taşımacılık sektöründe yaşanan son gelişmelere değinen taraflar, Trans-Hazar ulaştırma güzergâhında ticaretin

kolaylaştırılması ve gelecek projelerin kolaylıkla yürütülmesi adına gerekli ulaştırma altyapısının oluşturulmasının önemini vurguladı. Liman başkanlarının sunumlarıyla devam eden toplantı sırasında, liman yetkilileri, Azerbaycan Gümrük İdaresi, Transit Şura, CASPAR, Demiryolları Kurumu gibi önemli ulaştırma kurumlarının temsilcileri ile özel sektörden gelen katılımcılar, kardeş limanlar arasındaki iş birliğini güçlendirme ve Trans-Hazar Koridoru üzerindeki taşımacılık operasyonlarını kolaylaştırmanın yollarını tartıştı. Taraflar, daha etkin iş birliğinin sağlanmasını hedefleyen ve limanlar ile Türk Keneşi Sekreteryası'nın yetkililerinden oluşan bir teknik grup kurmaya karar verdi. Toplantı sonunda heyetler, liman kapasitesini ve süregelen inşaat çalışmalarını incelemek üzere Alat'ta bulunan Bakü Uluslararası Deniz Ticaret Limanı'nı ziyaret etti. Türk Keneşi Kardeş Limanları'nın sonraki toplantısı ise Aktau Limanı'nda gerçekleştirilecek.

DÖRDÜNCÜ HUBUDER KONFERANSI ANKARA'DA DÜZENLENDİ

ANA sponsorluğunu bu yıl da Ceynak'ın üstlendiği "2017/2018 Hasadına Doğru Türkiye ve Dünyada Tahıl" konulu 4'üncü Hubuder Konferansı, 16 -17 Mayıs tarihlerinde Ankara Crown Plaza'da gerçekleştirildi. 200'den fazla sektör temsilcisini bir araya getiren konferansın açılış konuşmasını Hubuder Yönetim Kurulu Başkanı Gülfem Eren yaptı. Eren'in ardından kürsüye gelen Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu geçtiğimiz sezonda TMO'nun hububat satışları, mevcut stokları ve Ceynak'ın da ciddi yatırımlar yaptığı lisanslı depoculuk uygulamalarıyla ilgili 2018'de piyasalarda gerçekleşecek değişikliklere değindi. Etkinlikte ayrıca "Milli Tarım Projesi ve Havza Bazlı Üretim Modelleri", "Avrupa ve Amerika'da Global Tahıl Piyasalarının Güncel Durumu" ve "Bölgelere Göre Türkiye Hasat Değerlendirmesi" konulu oturumlar düzenlendi. Konferans ile ilgili düşüncelerini aktaran Cey Group Yönetim Kurulu Başkanı Ali Avcı, sektör bileşenlerini bir araya getiren önemli bir STK olan Hubuder'in konferansına destek vermekten duyduğu memnuniyetini dile getirirken, Ceynak'ın gerçekleştirdiği lisanslı depoculuk yatırımları ile tahıl ve hububat sektörünün ihtiyaç duyduğu modern hizmet kalitesini sağlamaya devam edeceklerini vurguladı. Hubuder konferansları, her yıl Mayıs ayında düzenleniyor ve hasat döneminde arz-talep dengeleriyle beraber yeni piyasa şartlarını değerlendiriyor.

CEYNAK YATIRIMLARI HIZ KESMİYOR

Mart ayında 9,5 milyar TL'lik yatırım öngören 686 proje teşvik belgesi alırken Samsunport da teşvik belgesi alan firmalardan biri oldu.

MART ayında gerçekleştirilen yatırımların ilk sırasında, kamu ve özel sektör ortaklık modeli ile yapılan 2,4 milyar TL'lik Ankara Etlik Hastanesi projesi ile sağlık sektörü yer alıyor. Sağlık sektörünü enerji, mobilya, kimya ve eğitim sektörü izliyor. Son dönemlerde eğitim ve turizm sektörlerine yapılan yatırımların, en büyük ihracatçı sektörler olan otomotiv ve tekstil sektörlerini geride bıraktığı da gözlemleniyor.

Mart ayı teşvik verilerine göre 100 milyon liranın üzerinde 10 yatırım için teşvik belgesi alınırken, Etlik Sağlık Kampüsü hariç tutulduğunda, şirketler bazında YKS Mobilya'dan sonra en büyük yatırımı Ceynak gerçekleştirecek. İskenderun'da 15,2 milyon dolar karşılığında gerçekleştirdiği likit terminal arazisi satın alma işlemiyle "Yerli Yatırımcıların Satın Alma ve Birleşme İşlemleri" listesinde 25'inci sırada yer alan Ceynak, bu arazi üzerine 228,7 milyon TL'lik yatırımla likit terminal inşa edecek. Diğer yandan Samsunport da 16 milyon TL'lik çatı üstü güneş enerjisi santrali projesiyle teşvik belgesi almaya hak kazandı.

CEYNAK BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ KARİYER GÜNLERİNDEYDİ

TÜRKİYE’NİN en genç ve dinamik üniversitelerinden olan Beykoz Üniversitesi, 17-21 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirdiği Kariyer Günleri’17 ile gençleri birbirinden farklı meslek grubundan temsilcilerle bir araya getirdi. Beykoz Üniversitesi Lojistik Kulübü’nün desteğiyle düzenlenen “Lojistikte Rekabet Stratejileri” konulu panele Ceynak adına katılan Efe C. Çıvgın, lojistik sektörünün güncel durumunu ve küresel değişimlerin rekabet stratejilerini nasıl etkilediğini katılımcılara aktardı. Kariyer Günleri kapsamında açılan Ceynak standı da öğrenciler ve katılımcılardan yoğun ilgi gördü.

SAMSUNPORT YEŞİLLENMEYE DEVAM EDİYOR

Türkiye’nin “Kuzey Kapısı” Samsunport, çatı üstü güneş enerji santrali, güneş panelleri ve aydınlatma sistemlerinin LED dönüşümü ile yeşillenmeye devam ediyor.

YEŞİL dönüşüm projesi kapsamında 16 milyon TL’lik çatı üstü güneş enerji santrali yatırımıyla liman sahasında bulunan kapalı depoların çatılarına güneş panelleri kurularak elektrik üretimi gerçekleştirecek olan Samsunport, aynı zamanda liman sahası içerisinde yer alan aydınlatma sistemlerinin LED dönüşümünü de tamamladı. Proje kapsamında Güney Kore’nin önde gelen firmalarından Giga Tera ile çözüm ortağı olan Samsunport, LED dönüşümü kapsamında liman sahası içerisinde yer alan projektör direği aydınlatmaları, depo üstü aydınlatmalar ve ihata direklerindeki armatürlerin dönüşümünü sağladı. Limanlarda karbon emisyonlarını azaltma yönünde adımlar atmaya devam eden Samsunport, aydınlatmalarda yapılan LED dönüşümü kapsamında, yıllık enerji tüketiminde 350 bin kWh tasarruf ile karbon salımını yüzde 77 azaltarak yıllık 238 tonluk karbon salımını engelledi.

CEY GROUP'TAN GELENEKSEL İFTAR YEMEĞİ

Cey Group, her Ramazan olduğu gibi bu yıl da geleneksel hale gelen iftar yemeklerinde paydaşları ile bir araya geldi.

HER yıl olduğu gibi bu yıl da Cey Group’un faaliyet gösterdiği tüm lokasyonlarda paydaşları ile bir araya gelmekten duyduğu mutluluğu belirten Ceynak Yönetim Kurulu Başkanı Ali Avcı, sektörde birlik beraberliğin önemine dikkat çekti. Avcı, “Böylesine anlamlı bir günde paydaşlarımızla bir araya gelmek bizler için son derece önemli. Cey Group çalışan profilinde olduğu gibi, sektördeki iş birliklerinde de uzun soluklu ilişkilere önem veriyoruz. Bu iş birlikleri bir anlamda sizlere verdiğimiz güven ortamının da bir çıktısıdır. Neredeyse 50 yıldır sektördeki varlığını sürdüren Cey Group, bu uzun ve çetrefilli yolda gücünü sizlerden alıyor” diye konuştu.

CEYPORT, KARADENİZ EREĞLİ’DE REKOR KIRDI

Karadeniz Ereğli’de bulunan Erdemir Limanı’nda 2014 yılından bu yana limancılık faaliyetlerine devam eden Ceyport, Nisan ayında elleçlediği 1 milyon 200 bin tonluk ürün tonajı ile bir rekora imza attı.

KONU ile ilgili açıklama yapan Cey Group Limanlar Müdürü Tunca Özenci, Ceyport’un 2014 yılından bu yana liman hizmetlerinde birinci önceliğini iş sağlığı ve güvenliği olarak belirleyerek, yükleme, boşaltma, lashing & securing ve katı-sıvı atık alım hizmetlerini sunduğunu belirtti. Ceyport’un Erdemir Limanı’nda 2016 yılını 10 milyon ton yük elleçlemesi ile kapattığını aktaran Özenci, 2017 yılı Nisan ayında elleçlenen ürün tonajının ise 1 milyon 200 bin tona ulaşarak rekor düzeyde gerçekleştiğini belirtti.

Erdemir Limanı’nda faaliyetlerini çeşitli ebat ve kapasitelerde dokuz adet forklift, beş adet ekskavatör, beş adet yükleyici, bir adet telehandler, bir adet mafi, bir adet sıvı atık alım tankeri, bir adet arazöz araç, iki adet kamyon ve pnömatik lashing & securing makineleri ile sağladıklarını belirten Özenci, Ceyport’un liman hizmetlerinde teknolojinin sağladığı olanakları kullanarak çok yönlü ve kombine lojistik hizmet modelini benimsediğini söyledi. Lider bir kurum ve örnek alınan

şirket olma yolunda ilerlediklerini belirten Özenci, sürekli gelişerek ve öğrenerek yüksek kalite standartlarını korudukları-

nı; güvenilir ve tercih edilen kurum kimliği çerçevesinde liman hizmetlerini başarıyla sürdürdüklerini dile getirdi.

Cey Group Yönetim Kurulu Üyesi Lerzan Avcı Lülecioğlu: “BÜYÜK BİR AİLEYİZ”

Cey Group Yönetim Kurulu Üyesi Lerzan Avcı Lülecioğlu, kendisiyle birlikte büyüdüğünü söylediği Cey Group'un geleceğine katkı sağlamaktan duyduğu mutluluğu, “Çalışmak, üretmek bir ekip işidir ve biz büyük bir aileyiz” sözleriyle ifade ediyor. Cey Group'un kurumsallaşma sürecine de önemli katkılarda bulunan Lerzan Avcı Lülecioğlu, kurumsallaşmanın bir değişim değil bir süreç olduğunu vurguluyor ve “Gelenekselliği kaybetmeden, yeniliklere açık olarak, sürekli gelişme safhasına geçmek asıl hedefimizdir” diyor.

Cey Group, Yönetim Kurulu Başkanı Ali Avcı'nın emekleri ve vizyonu ile bugünlere ulaşırken, şirketin yönetim kademelerinde görev almaya başlayan ikinci kuşağın katkılarını da unutmamak gerekiyor. Özellikle Cey Group şirketlerinin kurumsallaşma süreçlerindeki etkin katılım ve yönlendirmeleri ile öne çıkan Berzan Avcı ve Lerzan Avcı Lülecioğlu, mesleki yetkinliklerinin yanı sıra babaları Ali Avcı'dan aldıkları eğitim ve iş etiği ile Cey Group'un geleceğe olan yolculuğunda önemli sorumluluklar üstlenmeye devam ediyor.

Geçtiğimiz sayı Cey Group'un ikinci kuşak yöneticilerinden Berzan Avcı'yı ağırlamış ve üstlendiği sorumluluklar, sektöre yönelik yaklaşımları ve Cey Group'un gelecek stratejileri hakkında görüşlerini Ceylife okuyucularına aktarmıştık. Bu sayımızda ise henüz yeni anne olan Lerzan Avcı Lülecioğlu'nu konuk ediyoruz.

Lisans eğitimini hukuk üzerine tamamlayan Lerzan Avcı Lülecioğlu, kariyer serüveninin Cey Group'un büyümesi ile eş zamanlı ilerlediğini söylerken, "Kardeşim Berzan Avcı'dan farklı olarak, üniversiteden mezun olduktan sonra şirket içerisinde görev almaya başladım. Hemen her departmanda birçok tecrübe edindim ve bu süreçte tüm çalışma arkadaşlarım bana çok yardımcı oldu" diyor. Şirket içerisinde ikinci kuşak yönetici olsalar da herkese eşit ve adil olabilmek adına, hak ve sorumluluklarının diğer tüm çalışanlarla aynı olduğunun altını çizen Lerzan Avcı Lülecioğlu, babası Ali Avcı'nın şu sözünü anımsatıyor: "Benim, sizler dışında da binlerce çocuğum var." İş dünyasında kadın olmanın zorluklarını, yeni anne olmuş bir iş kadını olarak Türkiye'deki çalışma hayatında kadınların konumunu ve Cey Group'un kurumsallaşma sürecini Lerzan Avcı Lülecioğlu ile keyifli bir söyleşide konuştuk.

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

1982 Adana doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Toros Koleji'nde, üniversite eğitimimi ise Ankara Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde tamamladım. Üniversite eğitiminden sonra bir süreliğine yurt dışında hukuk terminolojisi üzerine eğitim alıp, şirket bünyemizde çalışma hayatıma başladım.

Cey Group içerisinde göreve başlama hikâyeniz nasıl gelişti?

Cey Group bünyesinde göreve başlamam, kardeşimin aksine, üniversiteyi bitirdikten sonra oldu. Elbette işe çok yabancı değildim. Çok küçük yaşlardan beri babamın yoğun çalışmalarının bizzat içindeydik. Şirketimizin büyüme sürecine de tanıklık ettim. O sürece kadar yaptığımız iş

açıkçası erkek egemenliğinin üstün geldiği bir sektörel kaygı ile beni korkuturken, göreve başladıktan sonra işin mutfağında kadın çalışanların varlığının da ne kadar önemli olduğunu görmüş olmam beni bir nebze rahatlattı. Korkularım, yerini heyecana bıraktı. Öncelikle bu süreçte tüm departmanlarımızı tanıyarak, o departmanlarda belirli sürelerde staj yapma imkânım oldu. Özellikle finans, muhasebe ve insan kaynakları yani işimizin bir nevi kalbi olan departmanlarımızda kullandığımız işletim sistemlerini, veri girişleri ve kontrollerinin nasıl yapılması gerektiğini bizzat deneyimlemek/uygulamak adaptasyon sürecime büyük katkı sağladı.

Çalışmak, üretmek bir ekip işidir. Bu ekibe dâhil olma sürecimde ısrarlı, heyecanlı tüm sorularıma cevap veren, bana yardımcı olan tüm çalışma arkadaşlarıma da buradan sizin aracılığınızla teşekkürü bir borç bilirim.

"GELENEKSELLİĞİ YENİLİKLE HARMANLIYORUZ"

İş süreçlerinizde kuşak çatışması yaşanıyor mu? Babanız Ali Bey ile iş yerindeki ilişkinizi nasıl tarif edersiniz?

İş süreçlerinde kuşak çatışmasının yaşandığını söylemek benim açımdan çok doğru olmayacak. Bu süreçlerde işine aşkla bağlı olan, gelenekseli gelişme, değişme ve yenilikle harmanlayan vizyon sahibi bir patronumuz var. Kendisinin

"Yöneticilik anlamında gerek babamdan gerek diğer çalışma arkadaşlarımdan aldığım bilgi ve deneyimler, bu yolda beni daha da güçlendirecektir."

LOJİSTİK SEKTÖRÜNDE KADIN GÜCÜ

"Taşımacılık ve lojistik her zaman erkek egemen sektörler arasında başlarda gelir. Ancak bu algı son yıllarda kadın yönetici ve çalışanlarının sektöre girmesiyle bir nebze olsa da kırılıyor. Yapılan araştırmalara göre kadın çalışan sayısının en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. Bunu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri izliyor. Kadın çalışanların genel pozisyonları ise sekreteryaya, muhasebe ve insan kaynakları olarak yoğunlaşıyor. Yine yapılan araştırmalara göre lojistik işletmelerinin yüzde 18'inin genel müdürlüğünü kadınlar yapıyor. Yüzde 37'sinin genel müdür yardımcılığını kadınlar oluştururken, yüzde 47'sinin ise yönetim kurulunda en az bir kadın üye bulunuyor. Bu rakamlar kuşkusuz sevindirici gelişmelere işaret ediyor."

Samsunport

deneyimleri benim ve çalışma arkadaşlarımız için ancak şans olabilir. Fikir ayrılıklarının olması hayatın her alanında olduğu gibi kaçınılmaz ancak bu, beyin fırtınası yapmak adına bizi besleyen, geliştiren bir motivasyon aracı. Bu nedenle çok sesli düşünmek, başarımızın da anahtarlarından biridir. Babamla iş yerindeki ilişkimize gelecek olursam, öncelikle birbirimizi çok seven ve bağlı bir aileyiz. Sabahları ilk işimiz birbirimize sıkıca sarılıp öpmek olur. Sabah aldığımız bu ilk enerji bizi mutlu eder. Günün diğer saatleri ise profesyonellik zamanlarıdır. Babamın her zaman söylediği bir şey vardır: “Benim, sizin haricinizde de binlerce çocuğum var” Herkese eşit ve adil olabilmek adına, hak ve sorumluluklarımız diğer tüm çalışanlarımızla aynıdır. Aile şirketlerinde bu dengeyi korumak çok güç olmasına rağmen bunu karşılıklı başardığımızı inanıyorum.

Babanız Ali Bey’den aldığınız tecrübeleri kendi kariyerinizle nasıl birleştiriyorsunuz?

Kız çocuklarının hayatlarında güvendikleri, güç aldıkları ilk kişi babalarıdır. İş kariyerinde ve sosyal çevresinde takdir ve saygıyla anılan biriyle çalışmanın verdiği şansın, kariyerime büyük katkı sağladığını söyleyebilirim. Her insana olduğu gibi bana da yıllar, deneyimler olgunluk kazandırdı ve kazandıracaktır da. Yöneticilik anlamında gerek babamdan gerek diğer çalışma arkadaşlarımdan aldığım bilgi ve deneyimler, bu yolda beni daha da güçlendirecektir. Yöneticilikte en önem verdiğim şeylerden biri, çalışanlarımızın yaptıkları işe gönüllü vererek şevkle hareket etmeleri. Bu anlamda birbirimize karşı açık, net ve ön yargısız yaklaşmamız

gerekir. Şirketlerimizde gerek çalışanlarımız gerekse iş ilişkisinde hizmet verdiğimiz kurumlar olsun, uzun soluklu beraberliklere imza atmış olmamızla her zaman gurur duyuyorum. Yöneticiliğimde de tüm çalışanlarımız bizlere istediği an ulaşabilir, bilgi alabilir ve/veya verebilir. İyi bir dinleyici ve çözüm ortağı olmak bu anlamda önemli. Bizler günümüzün büyük bir çoğunluğunu işte geçiriyoruz. Büyük bir aileyiz. Bu anlamda da herkesin mutluluğu ya da üzüntüsü her birimizin ortak paydasıdır.

“KURUMSALLAŞMA BİR SÜREÇTİR”

Yeni kuşak yöneticiler olarak Cey Group’un kurumsallaşma sürecine nasıl katkılarda bulundunuz?

Biz yeni kuşak yöneticiler, birinci kuşaktan aldığımız tecrübe ve deneyimleri teknoloji ve yeniliklerin getirdiği olanaklarla birleştirip, sektörde ihtiyaca yönelik hizmet verme amacındayız. Bu süreçte de işimizi en doğru, en hızlı ama en iyi kalitede yapabilmek adına, grup bünyemize ve bize fayda sağlayacağını

“Temel amacımız, kişilerden ve salt kişilerin becerilerinden bağımsız hale gelip sürekliliği sağlamak. Kurumsallaşmak bir değişim gibi görülse de bir süreçtir. Gelenekselliği kaybetmeden, yeniliklere açık olarak sürekli gelişme safhasına geçmek ise asıl hedefimiz.”

“FİKİR AYRILIKLARI BİZİ BESLİYOR”

“Ali Bey’in deneyimleri, benim ve çalışma arkadaşlarımız için ancak şans olabilir. Fikir ayrılıklarının olması hayatın her alanında olduğu gibi kaçınılmazdır ancak bu, beyin fırtınası yapmak adına bizi besleyen, geliştiren bir motivasyon aracıdır. Bu nedenle çok sesli düşünmek, başarımızın da anahtarlarından biridir.”

düşündüğümüz sistem ve çözüm önerilerini dâhil ediyoruz. Kurumsallaşma sürecimizde, bizim için kurumsal yönetim olgusu çok önemliydi. Kurumsal yönetim ilkeleri şeffaflık, adillik, sorumluluk üzerine kuruludur. Bu ilkelerin hayata etkin bir şekilde geçirilmesi, kurumsallık adına mutlaktır. Temel amacımız, kişilerden ve salt kişilerin becerilerinden bağımsız hale gelip sürekliliği sağlamaktır. Kurumsallaşmak bir değişim gibi görülse de bir süreçtir. Gelenekselliği kaybetmeden, yeniliklere açık olarak sürekli gelişme safhasına geçmek ise asıl hedefimizdir. En üst yapıdan en alt yapıya kadar bir şirkete, bir amaca çalıştığımızı unutmuyoruz.

Bir iş kadını olarak, çalışma hayatında zorluklarla karşılaşıyor musunuz? Cey Group'un iş dünyasında kadın çalışanlara yaklaşımı nedir?

Türkiye'de kadın iş gücünün istihdama katılımını; eğitim, teknolojik gelişmeler, sosyokültürel ve ekonomik faktörler etkiliyor. Kadınlarımızın bununla birlikte annelik, çocuk yetiştirme ve aile düzenini ayakta tutma gibi bireysel ve sosyal sorumlulukları da olunca, sorumluluk ve yetki alanlarımız artıyor. Bunlar, tüm sektörlerde kadın çalışanlar için ortak zorluklar. İş ve aile düzeni arasındaki dengede ağır sorumluluklarımız var. Ancak ifade etmem gerekir ki, anayasal ve çalışma hukukundaki düzenlemelerle geçmiş yıllara kıyasla çok daha iyi konumdayız. Şirketimizde de gerek hukuki gerekse iş disiplini ile sorumluluklarının farkında olan tüm kadın çalışanlarımıza bu bağlamda yaklaşımımız çok esnek. Değişen dünya koşullarına göre Türkiye'de de kadın çalışanlarla ilgili düzenlemelerin artmasını umut ve temenni ediyorum.

Yeni anne olmuş bir iş kadını olarak, annelik görev ve sorumluluklarını iş hayatına nasıl adapte edeceksiniz?

Hayatta en zor şeyin bir insan yetiştirmek olduğunu, çocukların ne kadar emek verilerek büyütüldüklerini anne olunca anladım. Henüz 7,5 ay-

lık ikizlerim var. Her anlarında yanlarında olmak, büyüdüklerini görmek, en özel anlarını kaçırmamak her annenin olduğu gibi benim de en büyük isteğim. Hamilelik ve doğum, kadınların çalışma hayatlarına maalesef ara vermesine ve o süreçte de bir yol ayrımına girmesine sebep oluyor. Ancak kadının iş gücüne katılımının önemini ve değerini bilenlerdenim. Kadınlarımızın çok güçlü önsezileri, birden fazla işi bir arada yapma kabiliyetleri, sabırları, iletişim kabiliyetleri çok yüksek. Bu çok yönlülüğümüzü iş ve ev alanında doğru ve etkin zamanlama ile kullanabilirsek, altından kalkamayacağımız hiçbir şeyin olmayacağına inanıyorum. Ancak yinelemek isterim ki, iş kanunumuzda kadına yönelik düzenlemelerin gelişerek devam etmesini tüm kadınlar adına çok istiyorum.

Mersin Lojistik Terminali

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARET ÜSSÜ İZMİR LOJİSTİK TERMİNALİ

Cey Group'un İzmir Aliğa'da konumlanan İzmir Lojistik Terminali, Türkiye dış ticaretinin en hareketli bölgelerinden birinin tam ortasında yer alıyor. 21 bin metrekareye yayılan son teknolojiye sahip antrepo ve silolarda, dünyanın her ülkesinden iş ortaklarına hızlı, güvenilir ve modern lojistik hizmetleri sunan İzmir Lojistik Terminali'ni yakından tanımak ister misiniz?

İzmir, tarih boyunca Ege Denizi üzerinden dünyanın geri kalanıyla ticaretini hiç kesmedi. Doğu'nun zenginlikleri Avrupa'ya İzmir'den giderken, Batı'nın teknolojisi de İzmir'in limanlarından Anadolu ve Asya'ya ulaştı. İzmir halen bu misyonunu yerine getirmeye devam ederken, İzmir limanlarından gerçekleşen ihracat ve ithalat da Türkiye'nin dış ticaret yükünü üstlenmeye devam ediyor. Özellikle Aliğa bölgesindeki 14 liman işletmesinde, geçtiğimiz yıl Türkiye'ye giren ve çıkan tüm yüklerin yüzde 12'sinin elleçlenmesi, bunun en önemli göstergesi. Cey Group'un Aliğa'ya 10, Nemrut Körfezi'ne ise 6 kilometre mesafede yer alan İzmir Lojistik Terminali ise bu ticaretin tam kalbinde yer alıyor ve lojistik bir üs olarak, hem bölge hem de Cey Group'un lojistik operasyonları açısından oldukça önemli bir rol üstleniyor.

STRATEJİK KONUMUyla FARK YARATIYOR

Ceynak İzmir Bölge Müdürü Ayhan Armay, Cey Group'un, üç tarafı denizlerle çevrili olan ve ticaretin

yoğun bir şekilde deniz yoluyla yapıldığı Türkiye'de Akdeniz, Marmara ve Karadeniz Bölgesi'yle birlikte Ege Bölgesi'nde de lojistik faaliyetlerini sürdürdüğünü; 2008 yılında inşaatı tamamlanan İzmir Lojistik Terminali'nde, 21 bin metrekarelik gümrüklü antrepo ve her biri 6 bin 500 metreküp hacminde dokuz adet çelik silo bulunduğunu söylüyor.

İzmir Lojistik Terminali'yle birlikte Ceynak'ın kapalı alan depolama kapasitesinin 200 bin metrekare, çelik silo depolama kapasitesinin ise 325 bin metreküpün üzerine ulaştığı bilgisini paylaşan Armay, İzmir'in en önemli sanayi merkezi olan Aliğa'ya 10, Nemrut Körfezi'ne ise 6 kilometre mesafede bulunan İzmir Lojistik Terminali'nin, İzmir-Çanakkale yolu üzerinde stratejik bir noktada yer aldığının altını çiziyor.

MODERN TESİSLERDE DÜNYA KALİTESİNDE HİZMET

Toplam 130 bin ton ürün depolama kapasitesine sahip olan tesiste yer alan çelik silolar, her biri 300 ton/saat kapasiteli iki adet elevatörle besleniyor. Bu sistemle 15 bin tonluk bir gemi tek bir günde tahliye

BİR BAKIŞTA İZMİR LOJİSTİK TERMİNALİ

edilebilirken, her silonun içinde bulunan ısı sensörleri ile 144 farklı noktadan anlık sıcaklık ölçümleri yapılıyor ve emtiaların durumları takip ediliyor. Diğer yandan, terminal içerisinde yer alan her türlü yapı, ulusal ve uluslararası denetim kuruluşlarınca kabul edilen kalite standartlarına göre inşa edilmiş durumda.

İzmir Lojistik Terminali, her türlü kuru dökme yükün gemiden tahliyesi, antrepolara nakli, depo ve silolarda istiflenmesi, talep olması durumunda paketlenmesi, araçlara yüklenmesi ve teslimat noktasına kadar ulaştırılmasını da kapsayacak şekilde tedarik zincirinin tüm fonksiyonlarında hizmet veriyor. Terminalde ayrıca, depo önünde bulunan rampalar aracılığıyla konteyner iç boşaltma işlemleri de yapılabilir. Cey Group, Akdeniz, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde yer alan terminallerinin tamamlayıcısı olan İzmir Lojistik Terminali'yle birlikte, Türkiye

genelinde dış ticaretin yoğun olduğu tüm noktalarda hizmet verecek konuma ulaşmış durumda. Cey Group'un büyük bir çoğunluğu yurt dışında yer alan çözüm ortaklarının Türkiye geneline hitap ettiği düşünüldüğünde, tüm lojistik terminallerinin standart hizmet kalitesi ve üstün müşteri memnuniyeti sağlaması kilit önem taşıyor. Bu noktada İzmir Lojistik Terminali de Cey Group'un diğer tesislerini tamamlayıcı etkiye sahip.

Ayhan Armay, son olarak, Ceynak İzmir Lojistik Terminali'nin, arpa ithal edilen Danimarka'dan soya fasulyesi ithal edilen Paraguay'a, kimyevi maddeler ithal edilen Mısır'dan buğday ithal edilen Ukrayna'ya varan geniş bir coğrafyaya çözüm ortağı olarak hizmet sağladığını vurguluyor ve ilerleyen dönemlerde yapılması planlanan yatırımlarla bu ağı daha da genişletmek için çalışmaya devam ettiklerini söylüyor.

İZMİR ALİAĞA ANTREPO

- 21 bin metrekare A tipi gümrüklü antrepo
- Gümrük mevzuatına uygun yangın alarm ve kamera güvenlik sistemi
- İki adet 60 tonluk kantar
- Yükleme ve boşaltma hizmetleri için forklift, loader gibi ekipmanlar

İZMİR ALİAĞA TAHİL SİLOLARI

- İzmir'de deniz ve kara yolu bağlantılı dokuz adet silo ile 45 bin m/ton depolama
- 15 bin ton/gün yükleme boşaltma kapasitesi
- TIR ve kamyon kaldırma lifti
- Silolar arası transfer
- Her siloda ısı ölçüm ve havalandırma fanları
- Dip sıyrıcı
- Fumigasyon hizmeti
- Aynı anda iki farklı ürünün alımına uygun manipülasyon özelliği

"İZMİR LOJİSTİK TERMİNALİ BÖLGEYE DEĞER KATIYOR"

AYHAN ARMAV
İZMİR BÖLGE MÜDÜRÜ

"Terminalde çözüm ortaklarımızla yakaladığımız sinerjide, personelimizin özümsemiği Cey Group kültürü ve başarısızlığın nedenlerine odaklanmamızın nasıllarına odaklanmamızın büyük rolü bulunuyor. Bu noktada en önemli dayanak ise Cey Group'un 50 yıla yaklaşan bilgi birikimidir."

EMRE ŞERİF
İZMİR ANTREPOLAR MÜDÜRÜ

"İzmir Lojistik Terminali, Aliğa bölgesi için önemli bir kapasite oluştururken, terminalde özellikle soya fasulyesi, buğday, arpa, mısır ve küspe gibi kuru yükler depolanıyor; ithal ve transit konteynerlere çeşitli hizmetler sağlanıyor; her türlü lojistik talepler hızlı ve doğru şekilde yerine getiriliyor."

OĞUZ KAAN ERASLAN
İZMİR LOJİSTİK MÜDÜRÜ

"İzmir Lojistik Terminali, tedarik zinciri anlamında birden çok hizmetin sunulduğu bir konumda yer alıyor. Lojistik hareketliliğin çok hızlı ve yoğun olduğu Aliğa bölgesinin getirdiği avantajla geniş hizmet yelpazemizi birleştirerek, yüzde 100 müşterileri memnuniyeti prensibiyle çalışıyoruz."

BEREKETLİ TOPRAKLARIN STRATEJİK SEKTÖRÜ TARIM

Dünyada 7,5 milyar insan yaşıyor. 2040 yılına kadar dünya nüfusunun 10 milyara çıkması öngörülmüşken, her yıl 12 milyon hektar tarım arazisi yok oluyor; 34 ülke gıda, 80 ülke su sıkıntlarıyla mücadele ediyor. İnsanlar hazır tüketime yönelirken gıdaya erişimdeki dengesizlik, 800 milyon insanın açlık tehlikesi altında bulunmasına ve insanlığın geleceğine yönelik tehditlerin güçlenmesine neden oluyor.

Anadolu toprakları, insanoğlunun ilk tarım uygulamalarını yaptığı kadim bir bölge. Türkiye, bu kadim topraklarda kendi kendine yeter bir tarımsal ekonomiyi sürdürmeye çalışırken, tarımsal üretimin ekonomiye katkısını artıracak politikalar geliştirmeye de devam ediyor. 2023 hedefleri içerisindeki 150 milyar dolarlık tarımsal üretim ve 40 milyar dolarlık tarım ürünleri ihracatı hedefi, Türkiye'nin tarım potansiyeline de bir anlamda ışık tutuyor diyebiliriz. Geçtiğimiz yıl 17 milyar dolarlık tarımsal ürün ihracatı yapıldığını göz önüne aldığımızda 2023 hedeflerine ulaşmak için Türkiye'nin önünde daha uzun bir yol olduğunu görüyoruz.

TARIMIN SORUN BAŞLIKLARI ÇİĞ GİBİ

Sektörün nabzını en iyi tutan isimlerin başında gelen Gazeteci Ali Ekber Yıldırım, Türkiye'deki mevcut tarım uygulamaları ve sürdürülen politikalara yönelik kamunun her hükümet döneminde birçok yeni uygulama geliştirdiğini, ancak hedeflenen faydaya bir türlü ulaşamadığını söylüyor. Türk tarımı, halen kendi kendine yeterlilikte sorun yaşamıyor olsa da tarım arazilerinin vafını yitiriyor olması ve tarım istihdamının her yıl gerilemesi gibi telafisi zor nedenlerle Türk tarım sektörü kan kaybetmeye devam ediyor. "Her yıl 50 ila 100 bin hektar toprağı kaybediyoruz. Türkiye'de üretilen yaş meyve ve sebzenin yaklaşık yüzde 25'i çöpe gidiyor. Bunun ekonomik değerinin 25 milyar TL olduğu tahmin ediliyor. Hem üretici, hem tüketici hem de ülke zarar görüyor. Gıda, fiyatları kontrol altına alınamıyor. Çünkü üreticiden tüketiciye ulaşmaya kadar uzun bir zincir var. Bu zincir fiyatları istediğı gibi artırıyor. Bu zincirin kırılması gerekiyor fakat bunu kıramıyoruz. İthalat silahıyla fiyatı indirmeye çalışıyoruz. Arazi toplulaştırılması yapılıyor ama toplulaştırma olan yerde su yok, su olan yerde toplulaştırma yok. Türkiye'deki küçükbaş hayvanların yüzde 30'u kayıt dışı. Ne kadar hayvanımız olduğunu bilmiyoruz. Yurt dışından ucuza hayvan geliyor, et geliyor fakat tüketiciye pahalı satış sürüyor" sözleriyle tarımdaki sorun başlıklarını özetleyen Ali Ekber Yıldırım, mevcut politikalarla 2023 hedeflerinin yakalanması için daha fazla çalışılması gerektiğinin altını çiziyor.

2012'de 15,2 milyar dolar olan tarım ürünleri ihracatı 2013'te 16,9 milyar dolara, 2014'te 17,9 milyar dolara ulaşmış, ancak 2015'te 16,7 milyar dolara gerilemişti. Geçtiğimiz yıl ise yine yükseliş gösteren tarım ürünleri ihracatı 17 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2023 yılı hedefimiz ise 40 milyar dolar. Bu hedefe ulaşmak için kalan altı yılda tarım ürünleri ihracatının yüzde 130 artması gerekiyor. Son beş yılın ortalamasına baktığımızda ise ihracatın birkaç puanlık artış veya düşüşle yerinde saydığını izleyebiliyoruz. Bu artış oranı ile 2023'te tarım ihracatı belirlenen hedefin ancak yarısına ulaşılabilir.

TARIMDA YENİ DÖNEM

Diğer yandan, ekonomi büyürken tarımın küçülüyor olmasını da unutmamalıyız. Her ne kadar verimlilik artışlarıyla daha az tarımsal araziden daha fazla verim alıyor olsak da bu döngünün sürdürülebilir olmadığı açık: Çünkü Türkiye'de müthiş bir toprak erozyonu ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı var. Bu ise özellikle tarımsal ham maddeler, canlı hayvan ve yem bitkileri ithalatında ciddi artışları beraberinde getiriyor. Yani geçmişe kıyasla tarımsal üretimimiz kayda değer bir artış sergileyemediği gibi kayıplara da giderek alışmaya başlıyoruz. Bununla birlikte, kamunun tarım politikalarındaki revizyonlar da sürüyor. Türkiye topraklarının fabrika ve konut yapımlarından dolayı tarım dışı kalmasının geçmişten bu yana yaşandığını ifade eden Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, "Topraklarımızı koruyup geliştirdiğimiz oranda tarımı daha da büyütebiliriz. Tarımsal üretimde bir karış toprağın zayı edilmemesi ve en rasyonel şekilde toprakların kullanılması konusunda bir seferberlik içerisinde olacağız. Ekilmeyen alanları devreye koyacağız, bu arazileri toplulaştıracağız ve gerçekten ihtiyaç duyulan ürünün ihtiyacı en iyi karşılayacak arazide ekilmesi gibi teknik düzenlemeleri yaparak 11 milyar liralık tarımsal hâsıla artışı yakalayacağız. Milli Tarım Projesi ile artık üreticimiz neyi, ne zaman, nasıl ekeceğini ve ne elde edeceğini bilen bir noktaya da gelmiş olacak, yaygın bir eğitim faaliyetini Türkiye saatinde gerçekleştireceğiz. 2017'de 1 milyon ton kapasiteli lisanslı depo inşa edeceğiz. Hedefimiz ise 3,5 milyon ton lisanslı depo kapasitesine ulaşmak" diyor.

HAVZA BAZLI ÜRETİM MODELİ

Milli Tarım Projesi, tarım politikalarındaki revizyonların son adımı olması ve çoğu uzman tarafından,

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Tarım Projesi kapsamında tarımsal üretim için ayrılan destek bütçesi 12,8 milyar TL olarak açıklandı. 2016 yılında bu rakam 11,6 milyar TL olarak gerçekleşmişti.

HALİL İTİR

CEYNAK LOJİSTİK
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI

"CEY GROUP, TARIM LOJİSTİĞİNDE UZMAN BİR İSİM"

"Ceynak, 1969'dan beri tarım lojistiğinin uzmanıdır. Tarım sektöründe kullanılan girdiler de dâhil olmak üzere emtiaların gemi tahliyelerinin yapılması, depolanması, nakliyesi gibi tedarik zincirinin tüm fonksiyonlarında paydaşlarımıza hizmet sunuyoruz. Depolama hizmetlerinde Türkiye'ye yayılmış lojistik terminallerimizle 200 bin metrekareyi aşan gümrüklü/gümrüksüz yatay depo, 325 bin metreküpü aşan gümrüklü/gümrüksüz tahıl depolama çelik siloları ve 60 bin metreküplük bitkisel yağ depolama likit tank terminali ile depolama hizmetlerimize devam ederken, sektörün en büyük paydaşı olan TMO ile uzun süredir devam eden işbirliğimizi, bu yıl içerisinde lisanslı depoculuk projelerimizle bir adım daha ileriye taşıdık. Lisanslı depoculuk projelerimiz kapsamında, bu yıl içerisinde tamamlamayı hedeflediğimiz yeni yatırımlarla Ceyhan'da 180 bin ton, Tekirdağ'da 50 bin tonluk iki lisanslı depolama tesisini daha tarım sektörünün hizmetine sunacağız."

"Eğer gerçekten uygulanır ise Türk tarımına refahı yaşatabilir" sözleriyle değerlendiriliyor olması bakımından önemli. Geçtiğimiz yıl Ekim ayında kamuya tanıtılan proje, bitkisel ve hayvansal üretim olmak üzere iki ayrı başlıkta birçok temel yenilik içeriyor. Milli Tarım Projesi'nin detaylarını 14 Ekim 2016'da kamuoyu ile paylaşan Başbakan Binali Yıldırım, "Tarımda havza bazlı üretime destek verilecek. Şimdiye kadar destekler veriliyordu, ancak şimdiki destekler havza bazlı model ile artık daha bilinçli hale geliyor. Türkiye'deki bütün ilçeler, iller, tarım

yapılan her yer tek tek masaya yatırıldı. Böylece 941 havza ortaya çıktı. Bu 941 havzada hangi ürünler yetişir, pamuk, zeytin, arpa, yulaf, yem bitkileri nerede daha iyi yetişir, hangi ürün daha çok su ister, hangisi daha az su ister sorularına yanıt aradık. Suyun olmadığı yerde en çok su isteyen pirinç ekerseniz orada verim alabilmek mümkün değildir. Onun için ürünleri havzalara uygun yerlerde yetiştireceğiz" derken, 21 stratejik ürünün belirlendiğini ve bu ürünler hangi havzalarda daha iyi yetişiyor, daha az maliyetle yetişiyor ise yeni teşviklerin

YENİ DÖNEMDE DESTEKLENECEK ÜRÜNLER

HUBUBAT ÜRÜNLERİ: Arpa, buğday, çavdar, çeltik, mısır, tritikale, yulaf

BAKLAGİLLER: Kuru fasulye, mercimek, nohut

YAĞLI TOHURLU BİTKİLER: Aspir, ayçiçeği (yağlık), kanola, pamuk (kütü), soya

DİĞER ÜRÜNLER: Çay, fındık, zeytinyağı, patates, kuru soğan

YEM BİTKİLERİ: Yonca, korunga, fiğ, Macar fiği, burçak, mürdümük, sorgum, sudan otu, hayvan pancarı, yem şalgamı, yem bezelyesi, yem baklası, İskenderiye üçgülü, İtalyan çimi, mısır (silaj), çavdar (yeşil ot), yulaf (yeşil ot), tritikale (yeşil ot), buğday (yeşil ot), arpa (yeşil ot), sudan sorgum otu melezi, yapay çayır mera.

“havza destekleri” olarak bu plan dâhilinde verileceğini aktardı. Buna göre, üç yıl için planlanacak teşvikler kapsamında buğday ve yem bitkileri tüm havzalarda desteklenecekken, diğer ürünlerde havza bazlı destekler olacak. Örneğin eski sistemde, Adana Ceyhan’da kuru fasulye, nohut, çavdar gibi 14 ürün destekleniyordu. Yeni sistemde ise mısır ve buğday gibi temel ürünler başta olmak üzere yedi ürüne destek sağlanacak.

Benzer şekilde Şanlıurfa Siverek’te zeytinyağı, dane mısır gibi havzaya uygun olmayan ürünlere destek veriliyordu, şimdi ise mercimek, buğday, yem bitkileri gibi ürünler ekilecek ve ona göre destekler verilecek. Başbakan Yıldırım, “Çiftçilerimiz ‘neyi, nereden eksek, ne kadar destek alacağız’ bunu baştan hesap edebilecek. Böylece piyasadaki fiyat dalgalanmaları asgariye düşecek ve emeklerin karşılığı alınacak, fiyat istikrarı sağlanacak” sözleriyle Milli Tarım Projesi’ni özetlerken, yine bu proje ile sağlanacak desteklerin 12 aya yayılmayacağı bilgisini de paylaşıyor. “Parça parça hiçbir derde derman olmayan yapıyı kaldırıyoruz” diyen Başbakan Yıldırım, desteklerin yılda iki kez, ekimde ve hasatta verileceğini söylüyor.

Diğer yandan, eğer çiftçiler hububat, baklagiller, yağlı tohumlu bitkiler, diğer ürünler ve yem bitkilerini kapsayan bu 21 ürün başlığı dışında bir ürünün tarımını yapmak isterse desteklerden faydalanamayacak. Ancak 21 ürün dışındaki meyve sebze, itri-tıbbi aromatik bitkiler gibi tarla bahçe ürünleri ile mazot ve gübre destekleri de devam edecek. Ayrıca, fide/fidan, tohum kullanım, zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu, iyi tarım, organik tarım, küçük aile işletmesi gibi desteklemeler de devam ediyor. Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren proje kapsamında tarımsal üretim için ayrılan destek bütçesi ise 12 milyar 838 milyon TL olarak açıklandı. 2016 yılında bu rakam 11,6 milyar TL olarak gerçekleşmişti.

TARIMDA SEFERBERLİĞE İHTİYAÇ VAR

Tarım sektörü bir taraftan genel ekonomik zorlukların etkisi altında, diğer yandan da kendi yapısal ve güncel sorunlarıyla baş etmeye çalışıyor. Türkiye ekonomisinin pozitif büyüyüp sektörün küçüldüğü çok nadir yıllar vardır. 2016 yılı da bu nadir yıllardan biri oldu: Türkiye ekonomisi yüzde 2,9 büyürken, tarım yüzde 4,1 küçüldü. Bu durum, 2003, 2007 ve 2014 yıllarında da yaşanmıştı. 2016 yılında yaşanan küçülme ise yılların biriktirdiği sorunların da etkisiyle daha yıpratıcı bir daralma yarattı.

Ali Ekber Yıldırım, Türkiye genelinde 26 milyon dekar tarım arazisinin kaybedildiğinin altını çizerken, tarım istihdamının da yüzde 20 oranında gerilemesine dikkat çekiyor. Temel ürünlerdeki yeterlilik oranları düşerken, yıllardır stratejik sektör olarak anılan tarımın kalkındırılması için sürdürülen çabalar, bir anlamda sürekli heba ediliyor.

Ali Ekber Yıldırım, bu çerçevede bir seferberliğe ihtiyaç olduğunu vurgularken, sektöre itibar kazandırma, üretimde derinlik ve değer zinciri yaratma, maliyet etkinliği sağlama, kapsayıcı ve eğitim odaklı istihdamı artırma, arazi varlığını geliştirme, lojistik ve sertifikasyon sistemini yürütme, örgütlenmeye rekabetçi işlev kazandırma, sosyal güvenliği geliştirme, ticari bilgi odaklı Ar-Ge ve bilişim motivasyonu sağlamanın hedeflenmesi gibi çok yönlü bir çalışmaya ihtiyaç olduğunu dile getiriyor.

TARIM DESTEKLERİ (MİLYAR TL)

* Yılsonu miktarı ** Bütçede öngörülen

YIL	DESTEK
2013	1.068,6
2014	1.039,4
2015	977,5
2016*	750
2017**	624,5

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

İSMAİL KEMALOĞLU

TMO YÖNETİM KURULU
BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ

“NEYİ, NE KADAR ÜRETEBİLİYORUZ?”

“Türkiye’de buğday ekme alanı ortalama 7,5-8 milyon hektar, arpa ekiliş alanı 2,5-3 milyon hektar olup bu alanlarda ortalama 20 milyon ton buğday ve 7 milyon ton arpa üretimi yapılıyor. 2002 yılında 9,3 milyon hektar olan toplam buğday ekiliş alanı 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 17 azalışla 7,7 milyon hektar seviyelerine; 2002 yılında 3,6 milyon hektar olan arpa ekiliş alanı ise 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 25 azalışla 2,7 milyon hektar seviyelerine geriledi. Ekim alanlarındaki gerilemeye rağmen verimde sağlanan artışlarla üretim miktarları aynı seviyelerde gerçekleşirken, 2002 yılında 500 bin hektar olan mısır ekiliş alanı 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 20 artış ile 600 bin hektara ulaştı. Diğer yandan, GAP projesi ile sulanabilir alanların artması, hibrit tohum kullanımı, üretimde modernleşme gibi faktörlere bağlı olarak mısır veriminde yüzde 224 artış gerçekleştiğini de söylemeliyiz. Benzer iyileşmeler çeltik ve pirinçte de izleniyor.”

NEREYE GİDİYORUZ?

2012'de
15,2 milyar dolar
olan tarım ürünleri ihracatı

2013'te
16,9 milyar dolara

2014'te
17,9 milyar dolara
ulaşırken

2015'te bu rakam
16,7 milyar dolara
geriledi.

2016'da yine yükseliş
gösteren tarım
ürünleri ihracatı
17 milyar dolar
olarak gerçekleşti.

2023 yılı hedefimiz ise
40 milyar dolar

Gerçekten de son sekiz yılda tahılda yetersiz üretim söz konusu. Türkiye, örneğin mısır üretiminde son 16 yılda sadece bir yıl kendi ihtiyacını karşılayacak kadar üretim yapabildi. Kişi başına mısır tüketimi azalmasına rağmen ihtiyacın yüzde 81'i karşılanabilirken, pirinç üretimi artmasına karşın 16 yılda ihtiyacı karşılayacak düzeye ulaşamadı. Halen ihtiyacın yüzde 70'i üretiliyor. Kuru fasulyede Türkiye, 16 yıllık geçmişte 2002-2004 dönemi haricinde yüzde 87 oranında yeterlilik derecesine sahipken, yeşil mercimekte ise 2000'li yılların başında ihtiyacın yüzde 90'ını üreten Türkiye, bugün ihtiyacının yüzde 43'ünü üretebiliyor. Kırmızı mercimek ve nohut da yeşil mercimeğin kaderini paylaşıyor.

Ali Ekber Yıldırım, eğer tarımda ciddi bir seferberlik ilan edilmezse, Türkiye'nin üretimde kendine yeterli olduğu ürünler için de ithalat kapısını açmak zorunda kalacağı endişesini paylaşıyor.

DESTEKLER HUBUBAT SEKTÖRÜNE İVME KAZANDIRIYOR

Diğer yandan Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu da tarıma yönelik uygulanan desteklerin; üretimin yönlendirilmesi, üreticilerin gelir seviyelerinin korunması, üretimde sürekliliğin sağlanması, verimin artırılması, üretim maliyetlerinin azaltılması ve ürünün kayıt altına alınması bakımından oldukça önemli olduğunu söylüyor. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın uygulamaya koyduğu destek, teşvik ve prim politikalarının hububat sektörüne ivme kazandırdığını da dile getiren Kemaloğlu, söz konusu destekleme politikalarının üreticilerin beklentilerinin tamamını karşılamasa da ihtiyaçlarının bir kısmına cevap vermesi, ayrı bir kazanç getirmesi ve tarımın sürdürülebilirliğine katkı sağlaması açısından önem arz ettiğini dile getiriyor.

İsmail Kemaloğlu'nun altını çizdiği bir başka konu ise lisanslı depoculuğun tarım ekonomisine sağlayacağı katkılar olarak öne çıkıyor. "Günümüz dünyasında tarımsal ürünlerin sürdürülebilir üretimi ve gıda güvenliğinin sağlanması ne kadar önemli ise, üretilen ürünlerin sağlıklı bir şekilde muhafaza edilmesi de o derece önemli ve gıda güvenliğinin sağlanmasında etkilidir. Ürünlerin sağlıklı depolanması, zararlılarla mücadele, depolamadan kaynaklanan ürün kayıplarının minimize edilmesi ve depolanan ürünlerin talep dönemlerinde piyasalara arz edilmesi, nüfusu her geçen gün artan ve dünya üretiminin yıldan yıla ciddi şekilde dalgalandığı son yıllarda daha da önem kazanmıştır" diyen Kemaloğlu, lisanslı depoculuk sistemiyle Türkiye'de yaygın bir depolama ağı oluşacağını ve tarım ürünleri ticaretinin kolaylaşacağını da vurguluyor.

Gerçekten de lisanslı depoculuk, teslim edilen ürünün yetkili sınıflandırıcılar tarafından analiz edil-

mesi, ürünlerin emniyeti ve kalitesinden herhangi bir tereddüt yaşanmadan modern depolarda uzun süre muhafaza edilebilmesi, ürünlerin mülkiyetini temsil eden, finansmanını, satışını ve teslimini sağlayan ürün senetlerinin alınıp satılabilmesi gibi birçok yönden Türk tarım sektörü için çok önemli bir yere sahip. Lisanslı depoculuğun tam anlamıyla işlerliğe geçmesi, tarım sektöründeki tüm kesimlere fayda sağlayacak önemli bir adım olacak.

Türkiye’de son 10 yıldır gündemde olan lisanslı depoculuk, aslında dünyada epey eski bir kavram ve yıllardır uygulanıyor. TMO’nun da destekleriyle Türkiye’de örneklerini görmeye başladığımız ve son birkaç yıldır büyük bir atılım sergileyen lisanslı depoculukta henüz istenilen düzeye ulaşılmış değil.

41 DEPONUN 18’İ FAALİYETTE

Lisanslı depoculuk konusunda ilk yatırım TMO ve TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) tarafından TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. adı altında yapıldı. Yatırım önündeki engellere rağmen bugün itibariyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’ndan lisanslı depo işletmesi kuruluş izni alan lisanslı depo işletmesi sayısı 41’e, lisans alarak faaliyetine başlayan lisanslı depo işletmesi sayısı ise 18’e ulaştı. 41 lisanslı depodan 22’si kuruluş iznini 2016 yılında alırken, bu gelişme lisanslı depoculuğun geleceği açısından da umut vaat ediyor. 41 lisanslı depo 20 farklı ile dağılırken, en fazla lisanslı depo kuruluş iznine sahip illerin başında dokuz lisanslı depo yatırımı ile Konya geliyor. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre, Türkiye’deki lisanslı depo kapasitesi hububat, baklagiller ve yağlı tohumlarda 808 bin tona, pamukta 15 bin tona, zeytinde 5 bin tona ve toplamda 805 bin tona ulaşmış durumda. Halen kuruluş izni alan 41 lisanslı depo yatırımının 38’i hububat, baklagiller ve yağlı tohumlarda depolama hizmeti sunacak. Fındıkta iki,

kuru kayısı, pamuk, zeytin ve zeytinyağında da birer lisanslı depo kuruluş izni almış durumda. Ceynak Lojistik Genel Müdür Yardımcısı Halil İtir, Cey Group’un da son yıllarda lisanslı depo yatırımlarına hız verdiğini anımsatırken, 2017-2018 yılları içerisinde tamamlanacak hububat depolama tesisi yatırımlarında, Adana Ceyhan’da 180 bin ton; Tekirdağ Mahramlı’da 50 bin ton olmak üzere toplam 230 bin ton kapasiteli iki lisanslı depolama tesisini daha tarım sektörünün hizmetine sunacaklarını söylüyor. Lisanslı depoculuğun, uygulanan ürün kontrolleri, verilen elektronik ürün senetleri ve uygun koşullarda stoklama nedeniyle, ürünlerin kalite ve varlığına güvence veren bir oluşum olduğuna değinen Halil İtir, lisanslı depoculuğun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için devletin, yatırım desteği, depo kira desteği ve çeşitli vergi istisnaları sağladığını da vurguluyor.

TMO’nun da destekleriyle Türkiye’de örneklerini görmeye başladığımız ve son birkaç yıldır büyük bir atılım sergileyen lisanslı depoculukta henüz istenilen düzeye ulaşılmış değil.

MİLLİ TARIM PROJESİ İLE...

- Tarımda havza bazlı üretime destek verilecek. Konuyla ilgili olarak Türkiye’de 941 havzada hangi ürünlerin nerede daha iyi yetişeceği belirlendi. Stratejik olarak 21 kalem ürün tespit edildi. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, bu ürünlerin hangi havzalarda daha iyi ve daha az maliyete yetiştiğini belirledikten sonra havza destekleri oluşturdu. Herkes havzasına göre ekim yapacak.
- Tarımda maliyeti artıran bir kalem olan gübrede yüzde 23 indirim sağlandı. Çiftçinin kullandığı mazotun yarısı da devlet tarafından karşılanacak.
- 184 ova SİT alanı ilân edilecek; 7 milyon hektar arazi 2023’e kadar toplulaştırılacak.
- Damızlık amacıyla ithalat yapılacak; 25 ilde mera hayvancılığı yetiştirici bölgeleri oluşturulacak. Bu iller, toplam mera varlığının yüzde 52’sini, büyükbaş hayvan varlığının yüzde 32’sini oluşturuyor. Meralar, hayvancılık yapmak isteyenlere ıslah yapma şartıyla cüzi paralarla kiraya verilecek.
- Piyasadaki dalgalanmaları, değişimleri engellemek ve piyasa düzenini sağlamak için Toprak Mahsulleri Ofisi etkin bir şekilde kullanılacak.
- Destekler üç yıl için açıklanacak; yılda iki kez, ekim zamanı ve hasatta verilecek.

ORTA ASYA'NIN GÜÇLÜ EKONOMİSİ KAZAKİSTAN

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasında önemli bir ekonomik güce sahip olan Kazakistan ile Türkiye arasında derin tarihsel ilişkilerle birlikte ticari ve kültürel bağlar da bulunuyor. İki ülke arasındaki coğrafi mesafe uzun olsa da Türkiye'nin Kazakistan ile ticaret hacmi büyümeye, Kazakistan'daki Türk yatırımları da artmaya devam ediyor.

Yüz ölçümü açısından dünyanın dokuzuncu, eski Sovyetler Birliği ülkelerinin ise ikinci en büyük ülkesi olan Kazakistan, 16 Aralık 1991'de Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını kazandı. Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke ise Türkiye'di. Türkiye'nin yaklaşık 3,5 katı büyüklüğündeki ülke, Orta Asya'da Çin'in kuzeybatısında, Ural Nehri'nin ise batısında yer alıyor. Çin, Kırgızistan, Rusya, Türkmenistan ve Özbekistan ile sınırları bulunan Kazakistan, petrol ve doğal gaz rezervleri yönünden zengin. Ülkenin petrol rezervleri doğal gaz rezervlerine göre daha fazlayken, eski Sovyet Cumhuriyetleri içinde Rusya'dan sonra ikinci büyük petrol üreticisi ve ülke ekonomisi de halen büyük ölçüde petrol ihracatı gelirlerine dayalı.

SANAYİNİN BAŐROL OYUNCUSU: PETROL

1991 yılında gerçekleşen bağımsızlık öncesinde Kazakistan'ın uzmanlaşmaya dayalı Sovyet sistemi içindeki rolü buğday, metalurji ve mineral üretimi üzerinde yoğunlaşmıştı. Sovyetler Birliği'nin dağılması, merkezi planlı ekonominin çöküşüyle birlikte Kazakistan'ın üretiminde ciddi bir düşüş meydana getirirken, o dönemde ekonomisi büyük ölçüde Rusya'ya bağılı olan Kazakistan'ın bağımsızlık sonrası yaşadığı durgunluk döneminde tüketim malları üretimi gibi bazı alt sanayi sektörleri büyük zarar görmüştü. Sonuç olarak 1990'lar boyunca GSYİH içinde sanayi sektörünün payı gerilerken, bugünlerde sanayi sektörlerinin GSYİH içindeki payı yeniden yüzde 30'lara ulaştı. Bu gelişimde en önemli rol, kuşkusuz petrole ait. Günümüzde petrol, toplam sanayi üretiminin yarısından fazlasını oluşturmaya devam ediyor. Petrol üretimi ülkenin batısındaki Hazar Denizi'ne yakın bölgelerde yoğunlaşırken, ağır sanayi sektörü ve eski kolektif çiftliklerde gerçekleştirilen hububat üretiminin büyük çoğunluğu ülkenin kuzeyinde konumlanmış durumda.

British Petroleum'un (BP) hazırladığı "Dünya Enerji İstatistikleri" başlıklı bir rapora göre ülkenin toplam petrol rezervi 39,8 milyar varil olarak açıklanıyor. Bu

Astana

Hazar Denizi, Kashagan Rezervleri

**İHRACAT
POTANSİYELİ
OLAN BAŞLICA
SEKTÖRLER**

- İnşaat malzemeleri
- İnşaat ve maden makineleri
- Otomotiv yan sanayi ürünleri
- Gıda işleme ve paketleme makineleri
- Ambalaj malzemeleri
- Tıbbi cihazlar ve ilaçlar
- Mobilyalar
- Elektrikli makineler
- Kablo ve teller
- Hazır giyim
- Hijyenik kâğıt ürünleri
- Temizlik malzemeleri
- Meyve ve sebze suyu konsantreleri
- Konserve meyve ve sebzeler
- Unlu mamuller
- Çay
- Margarin
- Bulgur, irmik
- Zeytinyağı ve fraksiyonları
- Dondurmalar
- Őekerli ve çikolatalı mamuller
- Mayalar
- Salça

rakam, toplam dünya rezervinin yüzde 3'ünü oluştururken, Kazakistan'ın rezerv seviyesi Hazar Denizi'ndeki yeni bulunan rezervlerle birlikte giderek artış gösteriyor. Diğer yandan, Kazakistan'ın doğal gaz rezervi ise dünya toplam rezervinin yüzde 1'ini oluşturuyor ve toplam 1,8 trilyon metreküp olarak açıklanıyor.

Kazakistan ekonomisinin diğer önemli sektörleri ise metal işleme ve çelik üretimi. Bu sektörler de Sovyet sonrası dönemde ÷lkeye giren yabancı yatırımlar sayesinde en çabuk toparlanan sektörler olarak karşımıza çıkıyor. Diğer yandan, inşaat sektörünün neredeyse tamamen petrole bağimli olması, bu sektörün GSYİH içindeki payının da petroldeki yatırımlarla birlikte aşamalı olarak artmasına neden oluyor. Diğer yandan, Kazakistan 33,6 milyar ton ile dünya kömür rezervinin yüzde 4'üne sahipken, ÷lkenin Vasilkovskoye madeninde ise yaklaşık 370 ton altın rezervi bulunduğu bildiriliyor.

Kazakistan'da ayrıca zengin demir filizi, bakır, krom, kurŐun, volfram, tungsten ve çinko yatakları da bulunuyor.

EKONOMİK REFAH TIRMANIŐTA

Tarım sektörü, GSYİH içinde sadece yüzde 5,4 pay olsa da Kazakistan ekonomisi içinde halen en fazla istihdam sağlayan alan olmayı sürdürüyor. Yaklaşık 84,6 milyon hektarlık tarımsal araziye sahip olan Kazakistan'da ancak 24 milyon hektar iŐlenebiliyor. 60 milyon hektar ise mera olarak kullanılıyor. Kazakistan'ın en önemli tarım ürünü ise buğday olarak öne çıkıyor: Kazakistan halen dünya buğday üretiminde 12'nci sırada yer alırken, buğday ihracatında da 9'uncu sıradaki yerini koruyor.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından 1990'lı

yılların başlarında genel ekonomik durgunluktan ciddi ölçüde etkilenen ve önemli ölçüde gerileyen tarım sektörü, uygulanan yoğun makro ekonomik reform programının ardından günümüzde yeniden toparlandı ve ekonomik büyümeye katkı sağlar hale geldi. Üretimde giderek önem kazanan gıda sanayisi ürünleri de bu doğrultuda ihracat gelirleri içindeki payını düşük düzeyde olsa da artırmaya devam ediyor.

Halen 18 milyona yakın bir nüfus yoğunluğuna sahip olan Kazakistan'da, ekonomik büyüme ve yabancı yatırımların olumlu etkisi sayesinde refah düzeyi artarken, özellikle ÷lkenin güneyinde yerleşik Kazaklar, bu refah artışından fazla yararlanamıyor. 1999-2014 yılları arasında gözlenen hızlı ekonomik büyüme istihdam artışını tetiklerken, yıllık ortalama işsizlik oranının geçtiğimiz yıl yüzde 5,2 seviyesinde olduğu görülüyor. Diğer yandan, Kazakistan, dolar bazında BDT ÷lkeleri içinde -Rusya hariç- en yüksek kişi başı GSYİH ve aylık ücretlere sahip ÷lke olarak da dikkat çekiyor.

İTHALATA BAĞIMLI EKONOMİ

Kazakistan, dış ticaret yapısındaki dengesizlikler nedeniyle zaman zaman dış ticaret açıklarıyla karşı karşıya kalabiliyor. İhracatının önemli kısmını petrol ve ana metallerin oluŐturduđu ÷lkenin ihracat gelirleri de bu ürünlerin dünya fiyatlarındaki değişimlerinden önemli ölçüde etkileniyor.

Genel anlamda Kazak ekonomisi yüksek düzeyde ithalata dayalı bir ekonomi olma özelliği taşıyor. ÷lkede gerçekleştirilen üretimin büyük çoğunluğunun hidrokarbon ürünleri üzerinde yoğunlaşması nedeniyle sermaye ve tüketim mallarında üretim iç tüketimi karşılayacak seviyede değil.

Bununla birlikte Kazakistan ticaretinin gelişmemesi, tamamen kara ile çevrili, denize kıyısı olmayan bir ÷lke olmasından kaynaklanıyor. Bu nedenle ihracat ve ithalatta maliyetler çok fazla yükselirken, petrol ve gaz ihracatı yollarının ÷lkenin dünya enerji piyasasındaki en önemli iki rakibi olan Rusya ve İran üzerinden geçmesi de Kazakistan ekonomisi üzerinde baskı oluşturuyor.

Bu çerçevede, Kazakistan'ın, sahip olduğu üretim yapısı itibarıyla daha ziyade ham madde ve yarı mamul ihracatçısı bir ÷lke olduğu söylenebilir. Petrol ve petrol ürünleri, demirli metaller, kimyasallar, makineler, hububat, yün, et, kömür ÷lkenin başlıca ihracat ürünleriyken, ihracatın yarısından fazlasını petrol ve petrol ürünleri oluşturuyor.

÷lkenin ithalatında ise yatırım ve tüketim malları önemli yer tutarken, makine ve ekipman, metal ürünler ve gıda maddeleri ÷lke ithalatında önem arz eden ürün grupları olarak öne çıkıyor. İhracatta İtalya, Çin ve Rusya Kazakistan'ın en önemli ticari partnerleri olurken, ithalatta ise Rusya, Çin ve Almanya ilk üç sırayı paylaşıyor.

10 MİLYAR DOLARLIK TİCARET HEDEFİ

Türkiye, halen, Kazakistan'ın ihracatında 1,3 milyar dolarlık alımla 12'nci; Kazakistan'ın ithalatında ise 624 milyon dolarlık satışla 7'nci sıradaki konumunu korumaya devam ediyor. İki ülke arasındaki ticaret hacmi bu çerçevede 1,9 milyar dolar seviyesindeyken, gelecekte bu ticaret hacminin 10 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor.

Kazakistan'da Türk girişimciler özellikle gıda sektörü, ilaç-kimya sanayisi, inşaat, otelcilik ve imalat alanlarında yatırım yapma eğilimindeyken, Kazakistan'daki müteahhlik sektöründe de Türk şirketlerinin faaliyetleri gün geçtikçe artıyor. 2015 yılı verilerine göre Kazakistan'da iş yapan 600 Türk firması, toplamda 2 milyar dolar değerinde proje üstlenmiş durumda.

Diğer yandan, Türkiye, sermaye miktarı açısından Kazakistan'daki 17'nci büyük yatırımcıyken, enerji dışı sektörlerdeki yatırımlar açısından da 4'üncü sırada yer alıyor ve Kazakistan'daki Türk firmaları 15 binden fazla kişiye istihdam sağlıyor.

TİCARETTE YAŞANAN SORUNLAR

Kazakistan, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri içinde hâlihazırda en elverişli iş ortamını sağlayan ülke olmaya devam etse de pazara giriş yapacak Türk firmalarının Kazakistan'ın bir dönüşüm sürecinden geçmekte olduğunu, bu bakımdan ülkede çok çeşitli fırsatlar bulunmakla birlikte iş ortamını elverişsiz hale getiren bazı zorlukların da bulunduğunu göz önünde bulundurması gerekiyor. Bu zorluklar, bürokrasinin fazla olması, yasal altyapının henüz tamamlanmamış olması ve bu nedenle mevzuatta sık değişikliklerin yaşanması, ülkede uluslararası iş kültürünün henüz yeterince yerleşmemiş

KAZAKİSTAN'IN DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ (MİLYAR DOLAR)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İHRACAT	88,1	92,3	82,5	79,4	45,9	36,8
İTHALAT	38,0	44,5	48,9	41,3	30,6	25,2
HACİM	126,1	136,8	131,4	120,7	76,5	62,0
DENGE	50,1	47,7	33,6	38,1	15,3	11,6

olması olarak öne çıkarken, Kazakistan'a ihracat gerçekleştiren ya da ihracatta bulunmayı hedefleyen üretici firmaların, rekabetin yoğun olduğu bu pazarda uzun vadede kalabilmek için üretim faaliyetine geçmeleri de gerekebilir. İthalata bağımlı bir dış ticaret yapısına sahip olan ülke, üretimde çeşitliliğin sağlanmasını teminen özellikle tüketim malları üretimini teşvik edici yönde uygulamalar yürütüyor.

Diğer yandan, taşımacılıkla ilgili sorunlar da Türkiye-Kazakistan ticari ilişkilerinin gelişimi önündeki en önemli sorun başlığı olmaya devam ediyor. İki ülke arasındaki uzaklık nedeniyle taşımacılık maliyetleri ülkeye ihracat sırasında ortaya çıkan maliyetlerin önemli bir bölümünü oluştururken, Kazakistan'ın sahip olduğu geniş topraklar da ülke içi taşımacılıkta fiyatlandırmayı en önemli konu haline getiriyor. Bu kapsamda uzmanlar, Kazakistan ile iş yapacak iş insanlarının ülkede mutlaka depo bulundurmasının arz sürekliliği açısından önemine işaret ediyor.

Kazakistan doğal gaz üretiminde son 10 yılda önemli bir ivme yakaladı. 1997 yılında 8,1 milyar metreküp doğal gaz çıkaran Kazakistan, günümüzde 37 milyar metreküplük bir üretim gerçekleştiriyor.

TÜRKİYE-KAZAKİSTAN DIŞ TİCARETİ (MİLYON DOLAR)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2005	459,9	558,9	1.018,8	-99
2006	696,8	993,7	1.690,6	-296,9
2007	1.079,9	1.284	2.363,9	-204,2
2008	890,6	2.332	3.222,6	-1.441,4
2009	633,4	1.348,9	1.982,3	-715,5
2010	818,9	2.471	3.289,9	-1.652,1
2011	947,8	3.020	3.967,8	-2.072,2
2012	1.068,6	3.371	4.439,6	-2.302,4
2013	1.039,4	3.106,1	4.145,5	-2.066,8
2014	977,5	2.453,4	3.430,9	-1.476
2015	750	1.389,6	2.139,7	-639,6
2016	624,5	1.334,5	1.959,1	-710,1

EGE'NİN İNCİSİ: İZMİR

Tarihin her döneminde Ege Denizi'nin zenginliklerini akılcı şekilde kullanan İzmir, deniz kültürünü şehrin geleceğinde de ilk sırada tutmaya devam ediyor. Çağdaş, gelişmiş ve işlek bir ticaret merkezi olarak Türkiye ekonomisi içindeki baskın görünümünü koruyan İzmir, lojistik avantajlarıyla Türkiye'nin ihracat ve ithalatında lider konumda bulunuyor.

İzmir, tarih boyunca Ege Denizi'nin zenginlikleri nedeniyle her zaman insan topluluklarının tercih edilmiş, yerleşilmiş, imar edilmiş bir şehir. İzmirli Herodot'un "Onlar kentlerini bizim yer yüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzü ve en güzel iklimlerinde kurdular" sözleriyle andığı; Aristo'nun Büyük İskender'i "Görmezsen, eksik kalırsın!" diyerek uyardığı; Victor Hugo'nun hiç görmeden adına şiir yazıp "İzmir bir prenestir" diyerek övdüğü, Ege kıyısında adeta bir inci gibi salınan İzmir, 8 bin 500 yıldır toprakları üzerindeki zenginliklerini sunmaya devam ediyor.

Anadolu'nun çağdaş yüzü ve Batı'ya açılan kapısı olarak anılan İzmir, binlerce yıldır farklı kültürlere, dinlere ve medeniyetlere ev sahipliği yaptı. Bu zenginliğiyle bir hoşgörü kenti olarak yükselen İz-

mir, tarih boyunca ticaret merkezi olma misyonunu günümüzde de sürdürüyor. Ekonomik büyüklüğü ile Türkiye ekonomisine en fazla katkı veren kentlerin başında gelen İzmir, barındırdığı ekonomik potansiyel ile sadece Türkiye genelinde değil, küresel arenada da güçlü bir duruş sergiliyor: Brooking Enstitüsü ve JP Morgan Chase'in 2014 yılında hazırladığı "Global Metro Monitor 2014" raporunda İzmir, 300 şehir arasında dünyanın en hızlı büyüyen ikinci metropolü olma başarısını sergilemişti. Yine, ABD menşeli Conway Inc.'in yaptığı Dünyanın En Rekabetçi Şehirleri Raporu'nda ise İzmir, 2015 yılında uzay-havacılık, kimya-plastik ve enerji sektörlerinde Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın en rekabetçi ilk beş şehri arasında yer alıyordu.

CANLI VE HAREKETLİ BİR EKONOMİ

İzmir, halen 4 milyonu aşan nüfusuyla İstanbul ve Ankara'nın ardından Türkiye'nin en büyük üçüncü kenti konumunda bulunuyor. Ancak İzmir'in diğer iki şehre göre avantajı, nüfusunun yüzde 50'sinin 30 yaş ve altında yer alıyor olması. Yine İzmir'in nüfusunun yüzde 92'sinin şehir merkezinde yaşıyor olması, İzmir'in canlı ve hareketli bir ekonomi yaratmasına ön ayak oluyor. Nüfusun daha yoğun olduğu merkez ilçelerde ticaret, sanayi ve turizm yoğunlukta iken, nüfusun daha az olduğu merkeze uzak ilçelerde ise tarım ve hayvancılık; deniz kıyısı ilçelerde ise turizm daha yaygın olarak görülüyor. Kent merkezinde ticaret alanında yoğun olarak faaliyet gösterilirken; küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler ve teknoparklar da İzmir sanayisinin gelişimine katkı sağlamaya devam ediyor.

Diğer yandan İzmir, bir liman kenti olma özelliğiyle, tarihin her döneminde önemli bir ticaret merkeziydi. Korunaklı bir körfezin etrafında gelişen İzmir, verimli topraklara sahip olması, nitelikli iş gücü yapısı, ham madde ve ara mamul kaynakları, uygun iklim koşulları, gelişmiş liman ve lojistik altyapısı, dış ticaret odaklı iş ortamı ile iç ve dış pazarlara olan yakınlığı gibi avantajlarla günümüzde de ekonomiyi besleyen ana damarlardan biridir.

Bununla birlikte İzmir, zengin jeotermal kaynakları ve kaplıcalarıyla da tarihin erken dönemlerinden itibaren bir şifa merkezi olarak biliniyor ve ziyaret ediliyor. Zengin yenilenebilir enerji kaynaklarına sahip olan İzmir, özellikle rüzgâr, jeotermal ve güneş enerjisinden faydalanılabilecek bir kent olarak dikkat çekiyor. Uzmanlar, yıllık 300 güne ulaşan güneşlenme oranı ile güneş enerjisinde İzmir'in önemli bir potansiyel barındırdığını vurguluyor.

SANAYİNİN PAYI YÜZDE 30

Bu çerçevede İzmir, Türkiye ekonomisine de en fazla katkı sağlayan şehirler arasında üst sıralarda yer almaya devam ediyor. İzmir'in dış ticaretinde

RAKAMLARLA İZMİR

1.

Uzay ve havacılık sektöründe, Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın en rekabetçi şehri

2.

Dünyanın en hızlı büyüyen ikinci metropolü

%6

Türkiye ihracatının yüzde 6'sını gerçekleştiriyor

%7

Türkiye sanayi üretiminin yüzde 7'si İzmir'de gerçekleşiyor

50 mton

Aliağa'daki 14 liman işletmesinde 2016'da, 50 milyon ton yük ve 641 bin 845 TEU konteyner elleçlendi.

8500 yıl

İzmir, güçlü bir tarihsel miras barındırıyor

ADNAN SAKA
ALİAĞA TİCARET ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

"ALİAĞA'NIN POTANSİYELİ ÇOK YÜKSEK"

"Aliğa'nın üretim ve ihracat kapasitesi oldukça dikkat çekici. 2016'da Aliğa'dan 8 milyar 426 milyon 787 bin dolar ihracat gerçekleşti. Yine Aliğa limanlarından 2016'da 8 milyar 859 milyon 882 bin dolar ithalat gerçekleşti. İlçenin tek başına dış ticaret hacmi 17,3 milyar dolar. Bölgemizde enerji sektörü de hızlı geliyor: Aliğa'da, halen süren projelerin tamamlanmasıyla 5 bin MW elektrik üretiyor olacağız. Bu noktada yatırımları karşılayabilecek alt ve üstyapı, sosyal yaşam alanları, yollar, hastanelerin de geliştirilmesi gerekli. Planlı şekilde altyapı yatırımları yapmak, Türkiye'nin rekabet gücünü de artıracaktır. Doğru planlama yaparsak dış ticaretimiz 50 milyar doları da aşar."

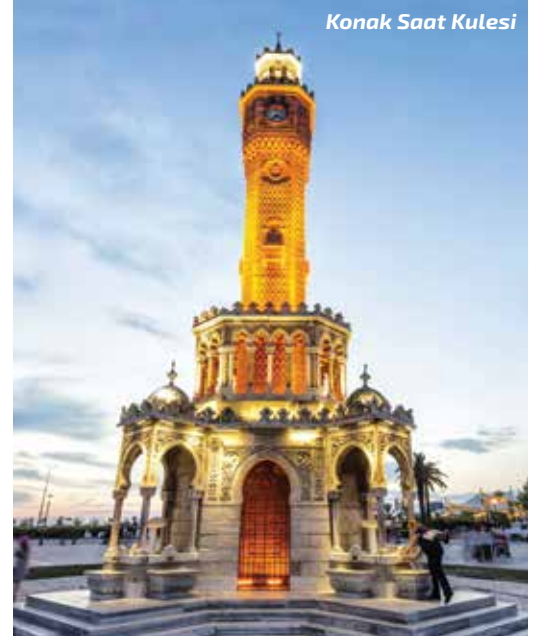
limanların büyük payı bulunurken, 2016 yılı TÜİK verilerine göre İzmir'den gerçekleşen ihracat 8,4 milyar dolar, ithalat ise 8,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu yılın ilk beş aylık verilerine göre ise İzmir'in ihracatı 3,5 milyar dolar, ithalatı da 3,9 milyar dolar seviyesinde bulunuyor.

Mevcut ekonomik potansiyel ile yabancı yatırımcıların tercihlerinde de ilk sıralarda yer alan İzmir, yenilenebilir enerji, kimya-plastik ve uzay-havacılık başta olmak üzere turizm, organik tarım, gıda, içecek ve tarıma dayalı sanayi, hazır giyim, tekstil-konfeksiyon ve lojistik sektörlerinde yeni yatırımlar için güçlü fırsatlar barındırmaya devam ediyor.

İzmir, sahip olduğu dinamiklerle güçlü bir tarım ve sanayi üretimine ev sahipliği yaparken, İzmir'in ürettiği ekonomi içerisinde sanayinin payı yüzde 30'lara dayanmış durumda. Halen İzmir sanayisi Türk sanayisinin yüzde 7'sini tek başına karşılıyor ve İzmir'de istihdam edilenlerin yüzde 32'si sanayi sektörlerinde ekonomiye katkı sağlıyor.

Özellikle Aliğa, Bornova, Çiğli, Gaziemir, Kemalpaşa, Menderes, Menemen ve Torbalı'da yoğunlaşan sanayi üretiminde öne çıkan sektörler ise tekstil ve hazır giyim, gıda, içki, tütün, petrokimya, otomotiv, demir çelik ve ayakkabı olarak sıralanıyor. Alkollü içkiler ve tütün mamulleri sektörleri, tarıma dayalı sanayi içinde en yüksek katma değer yaratan sektörlerken, istihdam sağlayan, tarımdan ulaşım toplumu her kesimine doğrudan veya dolaylı katkı sağlayan önemli bir endüstri dalı olarak da önem arz ediyor.

Diğer yandan, Türkiye toplam kimyevi mamuller üretiminin yüzde 25'ini temsil eden petrokimya sektörü ise diğer sektörlerle girdi sağlayan lokomotif sektör konumuyla İzmir ekonomisinde önemli bir yer tutuyor. Türkiye'nin petrokimya konusunda en büyük firmalarından Petkim'in Aliğa tesisleri ile Avrupa'nın yedinci büyük petrol rafinerisi olan Tüpraş'ın dört rafinerisinden biri de İzmir'de yer alıyor.

Konak Saat Kulesi

Benzer şekilde İzmir, tarım potansiyeli açısından da oldukça şanslı: Coğrafi yapısı ve iklim özellikleri birçok bitki türünün yetişmesine uygun bir ortam sağlarken, İzmir, dünyanın çok az bölgesinde görülebilecek müthiş potansiyeliyle incirden tütüne, narenciyeden süt hayvancılığına, zeytinyağından hububata, tıbbi ve aromatik bitkilerden şarapçılığa, çiçekçilikten arı ürünlerine kadar inanılmaz bir çeşitliliği barındırıyor. Bu potansiyeli ile 2015 yılında 11,5 milyar TL tarımsal değer üreten İzmir, modern tarım yapısıyla da öne çıkıyor. Bu kapsamda pamuk, tütün, zeytin-zeytinyağı, üzüm ve incir önemli bir yere sahipken, geleneksel ürünlerin yanı sıra son dönemlerde organik tarım, seracılık, jeotermal seracılık, kesme çiçek, süs bitkileri, süt, narenciye, kuru yemiş, yaş meyve-sebze, şarapçılık, fidancılık, küçükbaş hayvancılık ve su ürünleri işleme yatırımları da artan bir seyir izliyor.

Kordon

Geçtiğimiz yıl, Aliğa Nemrut Körfezi'ndeki limanlar üzerinden 8,4 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildi.

EGE'NİN METROPOLÜ GÜZEL İZMİR

Özetle İzmir, gerek nüfusu gerek ticaret, sanayi, eğitim, kültür, sanat, sağlık, finans, ulaşım, turizm gibi alanlardaki kurumları ve etki alanıyla Ege'nin metropolü olma rolünü sürdürüyor. Türkiye ve dünyada "Güzel İzmir" olarak da anılan şehir, Türkiye'nin en Avrupalı şehri unvanına da sahip. Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olarak gösterilen Artemis Tapınağı'na da ev sahipliği yapan İzmir, aynı zamanda üç büyükşehir arasında kendine yetecek elektrik enerjisini üretebilen tek şehir olma özelliğini de sürdürüyor. İlde 3 bin 992 MW kurulu güce

sahip elektrik santrali bulunurken, özellikle yenilenebilir enerji yatırımlarında sahip olduğu potansiyel, İzmir'in gelecekte de enerji açlığı çekmeyeceğinin garantisini veriyor.

Velhasıl İzmir, Çanakkale'den Fethiye'ye kadar uzanan geniş bir hinterlandın limanı konumunda bulunuyor. Serbest bölgeleri, sanayi bölgeleri ve deniz ulaşımıyla Türkiye'nin önemli dış ticaret kenti olan İzmir, son derece nitelikli iş gücüne ve gelişmiş bir altyapıya sahip olması, çevresi, zengin tarihi ve kültürel mirası, doğal güzellikleriyle her milletten insanı kendisine çekmeye devam ediyor.

İZMİR'İN DIŞ TİCARET GÜCÜ

YIL	İHRACAT (BİN \$)	İTHALAT (BİN \$)	İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (%)
2012	8.658.628	10.576.850	81,8
2013	9.484.108	10.366.784	91,4
2014	9.615.988	9.931.126	96,8
2015	8.108.513	8.695.609	93,2
2016	8.365.994	8.815.405	94,9

İzmir'in ihracatı 2012 yılından bu yana anlamlı bir düşüş ya da artış sergilemiyor. TÜİK verilerine göre 2012'de 8,6 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracat 2014'te 9,6 milyar dolar seviyesine çıkmış olsa da 2016'da 8,4 milyar seviyesinde gerçekleşti. İzmir'den gerçekleşen ithalatın ise 2012'den bugüne azalış eğiliminde olduğu söylenebilir. 2012'de 10,5 milyar dolar seviyesindeki ithalat yıllar içerisinde kademeli olarak azalarak 2016'da 8,8 milyar seviyesine kadar geriledi. Aynı dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranını yüzde 67'ye kadar ulaştıran kent, halen bu oranı yüzde 94,9 seviyesinde tutarak güçlü bir duruş sergiliyor. Diğer yandan İzmir'in ticari partnerleri arasında Almanya, ABD ve İngiltere ihracatta ilk üç sırada yer alırken, Almanya, Çin ve Rusya ise ithalatta en güçlü ülkeler olarak dikkat çekiyor.

ENDER YORGANCILAR
EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

"YATIRIM İÇİN EN UYGUN ŞEHİR"

"İzmir, her şeyden önce gelişmiş sanayi ve tarım sektörleriyle güçlü bir ekonomik altyapıya sahip. Bu zenginliklerini, eğitilmiş ve kalifiye genç nüfusu ile birleştirmesi, İzmir'in ekonomik açıdan olduğu kadar toplumsal açıdan da dinamik bir şehir olmasını sağlıyor. İzmir, bu avantajlarıyla ekonomiye büyük bir katkı sunuyor. Sanayi üretiminin yüzde 7'sini, istihdamın yüzde 6'sını, vergi gelirlerinin yüzde 11'ini, ihracatın yüzde 6'sını, teşvikli yatırımların yüzde 3'ünü, tescil edilen markaların yüzde 6'sını ve patentlerin yüzde 5'ini İzmir karşılıyor. Bununla birlikte, İzmir'in üç kıta ve 48 ülkeye, yani 1,5 milyar insanın bulunduğu bir destinasyona 25 trilyon dolar GSYİH ile 8 milyar dolar ticaret hacmine ulaşılabilirliği, bir dünya şehri olması yönündeki en büyük avantajıdır."

TMO, HEM ÜRETİCİYİ, HEM TÜKETİCİYİ KORUYOR

Sadece üretici veya tüketici özelinde değil, sektörün gelişmesine yönelik de hizmetler gerçekleştiren Toprak Mahsuller Ofisi (TMO), bunu hem tarımsal üretim ayağında hem de işleme ve pazarlama boyutunda yapıyor. Laboratuvarlarında ciddi analiz çalışmalarıyla kaliteli ekmeğin üretiminin çarelerini aramaya devam eden TMO, teknik detayları da sektörle paylaşmaya, tarım üreticileri kadar tüketicileri koruyacak önlem ve politikalar geliştirmeye devam ediyor.

İsmail KEMALOĞLU
TMO Yönetim Kurulu Başkanı
ve Genel Müdürü

Türkiye'nin tamamına yayılan yapılanması ile 1938 yılında bu yana çalışmalarını sürdüren Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), yoğun alım dönemlerinde faaliyete geçirilen geçici alım merkezleriyle tarım sektörüne hizmet veriyor. Türkiye'de hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesi ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek amacıyla yola çıkan TMO, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak, gerektiğinde Bakanlar Kurulu kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevleri yürütmek ile afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli de işletmek misyonuyla hareket ediyor.

Spekülatif hareketleri önleyerek insanlara hizmet ettiklerini söyleyen TMO Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu, "İnsanların yokluk korkusu çektiği gıdaların başında ekmeğin gelir. Buğday da ekmeğin ham maddesidir. Haliyle buğdayı önemli ölçüde alan, satan, piyasasını düzenleyen kurum da biziz. Şu bir

gerçektir, birçok sektör toplumun belli bir kesimini etkilerken biz tamamını etkiliyoruz. Bu yüzden de Türkiye ekonomisi için stratejik bir kurum olduğumuzu söyleyebiliriz" diyor. TMO'nun tarım sektörü ve genel ekonomi içerisindeki önemini altını çizen Kemaloğlu, TMO'nun, faaliyet alanına giren hububat ürünlerine yönelik arz ve talep dengesini gözeterek, gerektiği durumlarda piyasa düzenleyici tedbirler almakla yükümlü olduğunu hatırlatıyor.

Diğer yandan, 2010'dan itibaren Türkiye'de lisanslı depoculuk faaliyetlerinin başlatılması ve geliştirilmesine de ön ayak olan TMO, 2016'da başlattığı "Uzun Süreli Depo Kiralama" hamlesiyle de Türkiye geneline yaygın bir şekilde ihtiyaç duyulan yerlerde toplam 3 milyon ton kapasiteli depolar inşa ettiriyor. Bu kapsamda Ceynak Lojistik'in de Adana ve Tekirdağ'da toplam 230 bin tona ulaşan iki projede iş ortağı olduğu TMO'nun bugünü ve geleceğini, TMO Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu ile konuştuk.

TMO'nun kurumsal yapısını ve kuruluş amacını sizin sözlerinizle dinleyebilir miyiz? TMO Türk tarım sektörüne nasıl bir hizmet sunuyor?

TMO, ülkemizde ticari ve ekonomik faaliyet gösteren kamu teşebbüslerinden biridir. Bu yönüyle yasal dayanağı 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Toprak Mahsulleri Ana Statüsü'dür. Merkezi Ankara'da olan TMO; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur. TMO'nun Afyonkarahisar Bolvadin'de Alkaloidleri Fabrikası İşletme Müdürlüğü; taşra teşkilatında ise şube müdürlükleri ve bunlara bağlı olan ajans amirlikleri şeklinde bir örgüt yapısı vardır. Ayrıca, ülkenin her bölgesinde bulunan tesisli ekipleri ve yoğun alım dönemlerinde faaliyete geçirilen geçici alım merkezleriyle tarım sektörüne hizmet vermeye devam ediyoruz. Diğer yandan TMO, lisanslı depoculuk uygulamalarına öncülük etmek üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile yürüttüğü çalışmalar sonucunda 26 Şubat 2010 tarihinde kurulan TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinde de yüzde 50 hisse ile iştirak sahibidir.

1938 yılında kurulan TMO'nun kuruluş amacı, Türkiye'de hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normal altına düşmesi ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek; bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak, gerektiğinde Bakanlar Kurulu Kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevleri yürütmek ile afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işletmektir. Takdir edersiniz ki ekonomi nasıl güven ortamına duyarlı ise ekonominin önemli bir parçası olan tarım da güven ortamında gelişir. Güven

ortamının bozulduğu durumlarda, bundan ilk etkilenen sektörlerden biri de tarım olur. Ülkemizin siyasi tarihi ve sosyal dönüşüm evrelerinde yaşanan olaylar dikkate alındığında, TMO'nun Türk tarım sektörüne ne büyük hizmetlerde bulunduğu daha kolay anlaşılabilir.

“TOPLUMUN TAMAMINI ETKİLEYEN BİR SEKTÖRÜZ”

Türk tarımı için stratejik bir konumda bulunan TMO'nun hizmetleri kamu önünde sıkça karşımıza çıkmıyor. Kurum bilinirliğiniz için neler söyleyebilirsiniz?

İnsanların yokluk korkusu çektiği gıdaların başında ekme gelir. Buğday da ekmeğin ham maddesidir. Haliyle buğdayı önemli ölçüde alan, satan, piyasasını düzenleyen kurum da biziz. Spekülatif hareketleri önleyerek insanımıza hizmet ediyoruz. Şu bir gerçektir, birçok sektör toplumun belli bir kesimini etkilerken biz tamamını etkiliyoruz. Bu yüzden de stratejik bir kurum olduğumuzu söyleyebiliriz. TMO'nun hizmetleri sadece üretici veya tüketici özelinde gerçekleşmez. TMO, aynı zamanda sektörün gelişmesine de hizmet eder. Bunu hem tarımsal üretim ayağında hem de işleme ve pazarlama boyutunda yapar. Alım, depolama, muhafaza ve satış aşamalarında gerçekleşen iş ve işlemler esnasında verim ve kalitenin artırılmasını teşvik ederken, laboratuvarlarımızda ciddi bir analiz ve kaliteli ekmeğin üretimini çarelerini arıyor, bunu sağlayacak teknik detayları sektörle paylaşıyoruz. Yine hububat alımı sırasında tespit ettiğimiz kalite, karışım ve hastalık sorunlarını ortaya koyarak tedbir alınması yönünde çalışmalar da yapıyoruz.

“Ceynak'ın Adana ve Tekirdağ'da inşa edeceği 230 bin ton kapasiteye ulaşacak lisanslı depoları, bölgedeki depo açığının giderilmesine büyük katkı sağlarken, modern yapısıyla da ürünün sağlıklı koşullarda depolanmasını sağlayacak.”

Derince, İzmit

TARIMDA KÜRESEL KONUMUMUZ

Türkiye, **dünya un ihracatında birinci** sırada

Dünya makarna ihracatında ikinci sırada

Bulgur, irmik ve bisküvi ihracatında **dünyanın en önemli unlu mamuller ihracatçısı** konumunda

Türkiye'de ortalama **20 milyon ton buğday, 7 milyon ton arpa** üretiliyor

Mısır veriminde GAP Projesi ile **% 224 artış** gerçekleşti.

Son zamanlarda haberlere de yansıyan tarım ürünlerinin ithalatında görülen artışa yönelik değerlendirmelerinizi neler? TMO neden buğday ithal ediyor?

Son yıllarda hububat ithalatımızda görülen artış, büyük oranda artan mamul madde (un, makarna, bisküvi, irmik ve bulgur) ihracatımız için gerekli ham madde ihtiyacını karşılamaya dönüktür. Türkiye, dünya un ihracatında 2000'li yılların başında 11'inci sıradayken 2011 yılından sonra liderliğe yükselmiş, dünya makarna ihracatında 2000'li yılların başında yedinci sıradayken 2005 yılından itibaren ikinci sıraya yerleşmiştir. Bulgur, irmik ve bisküvi ihracatlarıyla birlikte ülkemiz dünyanın en önemli unlu mamuller ihracatçısı konumuna gelmiştir. Son 15 yılda kanatlı eti, yumurta ve nişasta ihracatlarımızın da rekor seviyede yükselmesi, bu ürünlere dayalı mısır ham maddesine ihtiyacımızı artırmıştır. TMO, faaliyet alanına giren hububat ürünlerine yönelik arz ve talep dengesini gözeterek, gerektiği durumlarda piyasa düzenleyici tedbirler almakla yükümlüdür.

Kurumunuzun ilgi alanına giren ve stratejik öneme sahip bu ürünlerle ilgili politikalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

TMO, piyasa düzenleme görevi gereği, piyasaya arz edilen ürünün tamamını almaktan ziyade, piyasadaki arz fazlası ürünü alarak piyasaları düzenlemeye yönelik politikalar oluşturur. Kurumumuzca istigal alanımıza giren ürünlere yönelik olarak iç ve dış piyasa fiyatları yakından takip edilerek, ihtiyaç görüldüğü durumlarda alım ve satış fiyatları açıklanabildiği gibi gerektiğinde açıklanmayarak veya geç açıklanarak piyasalara müdahale edebiliyoruz. Bu kapsamda TMO, gerektiğinde taahhütname karşılığı alım, emanet alım, peşin alım, elektronik ürün senetli alım, tüccarın kendi deposunda alım, satış, ithalat ve ihracat araçlarını kullanarak üretici-tüketici arasında sağlıklı bir yapı oluşturur. TMO; aynı zamanda üretici, tüccar ve sanayiye birçok avantaj getiren lisanslı depoculuk sistemine de öncülük etmektedir. Türkiye'deki depo açığının giderilmesine yönelik olarak, TMO tarafından 2016 yılında başlatılan "Uzun Süreli Depo Kiralama"

hamlesi ile ülkenin geneline yaygın bir şekilde ihtiyaç duyulan yerlerde toplam 3 milyon ton kapasiteli depolar inşa edilecek.

Üreticiler açısından genel olarak tarıma olan ilginin azaldığı görülüyor. Sizin faaliyet alanınızdaki ürünlere yönelik bir değerlendirme yapacak olursanız neler söylersiniz?

Türkiye’de buğday ekiliş alanı ortalama 7,5-8 milyon hektar, arpa ekiliş alanı 2,5-3 milyon hektar olup bu alanlarda ortalama 20 milyon ton buğday ve 7 milyon ton arpa üretimi yapılıyor. 2002 yılında 9,3 milyon hektar olan toplam buğday ekiliş alanı 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 17 azalışla 7,7 milyon hektar seviyelerine; 2002 yılında 3,6 milyon hektar olan arpa ekiliş alanı ise 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 25 azalışla 2,7 milyon hektar seviyelerine geriledi. Ekim alanlarındaki gerilemeye rağmen verimde sağlanan artışlarla üretim miktarları aynı seviyelerde gerçekleşirken, 2002 yılında 500 bin hektar olan mısır ekiliş alanı 2016 yılına gelindiğinde yaklaşık yüzde 20 artış ile 600 bin hektara ulaştı. Diğer yandan, GAP projesi ile sulanabilir alanların artması, hibrit tohum kullanımı, üretimde hayata geçirilen modern teknikler gibi faktörlere bağlı olarak mısır veriminde yüzde 224 artış gerçekleştiğini de söylemeliyiz.

Tarıma yönelik devlet destekleri için neler söyleyebilirsiniz? Çiftçilerin beklentileri ile sağlanan destekler ne ölçüde örtüşüyor?

Tarıma yönelik uygulanan desteklerin; üretimin yönlendirilmesi, üreticilerin gelir seviyelerinin korunması, üretimde sürekliliğin sağlanması, verimin artırılması, üretim maliyetlerinin azaltılması ve ürünün kayıt altına alınması bakımından oldukça önemli olduğunu söyleyebiliriz. Bakanlığın uygulamaya koyduğu destek, teşvik ve prim politikaları hububat sektörüne şüphesiz bir ivme kazandırmış olup, yüksek olan girdi maliyetlerinin düşürülmesinde de büyük etki sağladı.

LİSANSLI DEPOCULUKLA GELEN YAYGIN DEPOLAMA AĞI

Son yıllarda tarımda öne çıkan konu başlıklarından biri olan lisanslı depoculuk Türk tarımı için neden önemli? Bu sistem sizce yeterince teşvik ediyor mu?

Günümüz dünyasında tarımsal ürünlerin sürdürülebilir üretimi ve gıda güvenliğinin sağlanması ne kadar önemli ise, üretilen ürünlerin sağlıklı bir şekilde muhafaza edilmesi de o derece önemli. Ürünlerin sağlıklı depolanması, zararlılarla mücadele, depolamadan kaynaklanan ürün kayıplarının minimize edilmesi ve depolanan ürünlerin talep dönemlerinde piyasalara arz edilmesi, dünya üretiminin yıldan yıla ciddi şekilde dalgalandığı son dönemlerde daha da önem kazanmıştır. Lisanslı

depoculuk sistemi ile Türkiye’de yaygın bir depolama ağı oluşacağından tarım ürünleri ticaretinin kolaylaşması, lisanslı depoya teslim edilen ürünün yetkili sınıflandırıcılar tarafından analiz edilmesi, ürünlerin emniyetinden ve kalitesinden herhangi bir tereddüt yaşanmadan modern depolarda uzun süre muhafaza edilebilmesi, ürünlerin mülkiyetini temsil eden, finansmanını, satışını ve teslimini sağlayan ürün senetlerinin alınıp satılabilmesi gibi birçok yönden Türk tarım sektörü için çok önemli bir yere sahiptir. Lisanslı depoculuğun tam anlamıyla işlerliğe geçmesiyle tarım sektöründeki tüm kesimlere fayda sağlanacağını düşünüyorum.

İş ortaklarınızdan biri olan Ceynak’ın sürdürdüğü lisanslı depoculuk faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

“Uzun Süreli Depo Kiralama” işi kapsamında Adana Ceyhan’da 180 bin ton ve Tekirdağ Mahramlı’da 50 bin ton kapasiteli depo ve müstemilatı tesisler için Ceynak ile TMO arasında kira sözleşmesi yapıldı. Söz konusu depolar, bölgedeki depo açığının giderilmesine büyük katkı sağlarken, modern tesislerin yapılmasıyla ürünün sağlıklı koşullarda depolanması da sağlanmış olacak. Diğer yandan, Ceynak’ın önemli noktalarda lojistik terminaler ve hububat depolama tesislerine sahip olduğunu da biliyoruz. Ceynak’ın lisanslı depoculuğun gelişimine katkı sağlayan faaliyetlerinin Türkiye için önemli olduğunu, örnek tesislerin diğer girişimciler için model oluşturduğunu söyleyebilirim.

“Türkiye’deki depo açığının giderilmesine yönelik olarak, TMO tarafından 2016 yılında başlatılan ‘Uzun Süreli Depo Kiralama’ hamlesi ile ülkenin geneline yaygın bir şekilde ihtiyaç duyulan yerlerde toplam 3 milyon ton kapasiteli depolar inşa edilecek.”

LİSANSLI DEPOCULUĞUN ÜRETİCİLERE VE SANAYİCİLERE FAYDALARI

Üreticiler açısından;

- Ürünlerini muhafaza edecekleri güvenli, sigortalı ve sağlıklı depo imkânı,
- Fiyatların düşük olduğu hasat döneminde ürünlerini satmak yerine elektronik ürün senetlerini teminat göstererek uygun koşullarda kredi temini,
- Ürettiği ürünlerin akredite laboratuvar koşullarında standardının belirlenerek depolanması ve kalitesine göre fiyat ve pazarlama imkânı sağlaması,
- Ürününün daha sağlıklı depolarda muhafaza ederek fiyatların en yüksek olduğu dönemde pazarlama imkânı,
- Elektronik ürün senedinin borsada satışa sunulması ile ürünün sınırlı sayıdaki tüccara satmak yerine daha fazla alıcının rekabetinden yararlanarak yüksek kazanç elde etme imkânı,
- Ürün tesliminde yüzde 2 zirai stopaj ve yüzde 2 SGK kesintisi muafiyetinden faydalanma imkânı sağlayacak,

Sanayiciler/tüccarlar açısından;

- Talep ettikleri miktar, tür ve kalitedeki ürünü güvenilir şekilde, elektronik ortamda mekân sınırlaması olmaksızın kısa zamanda temin etme,
- Sahip oldukları ürün senetleriyle, olası fiyat farklılıklarından korunma,
- Elleriindeki ürün senetlerini teminat göstererek bankalardan kredi temini,
- Gereksiz ürün taşımacılığı yapılmayarak nakliye masraflarının en aza düşürülmesi sağlanacaktır.

“EGE BÖLGESİ LOJİSTİK MERKEZ OLARAK PLANLANMALI”

Ayvalık'tan Didim'e uzanan Ege sahilleri boyunca 800 üyesine hizmet vermeye devam eden İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi, Türkiye dış ticaretinin yükünü çeken sorumluluk sahasındaki ekonomik faaliyetlerin iyileştirilmesi için çalışmalarına devam ediyor. İMEAK DTO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk ile Oda'nın bugünü ve gelecek hedeflerini konuştuk.

Yusuf ÖZTÜRK
İMEAK DTO İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Günümüz dünyasında ürünlerin son tüketiciye ulaştırılması, neredeyse üretimden daha fazla önem kazanmaya başladı. Bu anlamda lojistik faaliyetlerin önemi giderek artarken, tüm lojistik taşımalarında ise deniz yolu taşımacılığı halen en önemli taşıma modu olarak liderliğini sürdürüyor. Türkiye'nin gerçekleştirdiği ihracatın yüzde 75'i, ithalatın ise yüzde 90'dan fazlasını deniz yolu ile yapıyor.

Deniz ticaretinin doğasında yatan evrensellik ve ihtiyaçların gerektirmesi üzerine, 1982'de kurulan İstanbul Deniz Ticaret Odası, faaliyet alanının Marmara Denizi'nden tüm kıyılarımıza yayılmasıyla ismini 1989'da "İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası" (İMEAK) olarak güncellemiştir. İMEAK DTO İzmir Şubesi ise 11 Mart 1987 tarihinde kuruldu ve sorumluluk sahası olarak kuzeyde Ayvalık'tan güneyde Didim'e kadar olan geniş bir kıyı şeridinde faaliyetlerine başladı. İMEAK DTO İzmir Şubesi'nin Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk, "Liman demek medeniyet demektir" derken, deniz ticareti ve deniz turizmi başta olmak üzere denizciliğin her alanında Ege Bölgesi'nin gücünü artırmak ve Türk denizciliğini ileri götürmek için çalıştıklarının altını çiziyor.

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi'ni sizin sözlerinizle tanıyabilir miyiz?

Dünyada İzmir gibi varlığını limanına borçlu olan ve hâlâ küresel ekonomide önemli rol oynayan çok az şehir var. İzmir, hem bir liman hem de deniz kentidir. Ege kıyıları ilk çağlardan beri deniz ticaretinin gelişmesine ev sahipliği yapmıştır. Biz de İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi olarak, tarihin ve coğrafyanın getirdiği bu bilinçle, kuzeyde Ayvalık'tan güneyde Didim'e kadar uzanan sorumluluk sahamızda hizmet veriyoruz. Deniz ticareti ve deniz turizmi başta olmak üzere denizciliğin her alanında bölgemizi geliştirmek ve Türk denizciliğini ileri götürmek için çalışıyoruz.

İMEAK DTO İzmir Şubesi'nin etkinlik alanı, üye yapısı ve bölge için nasıl bir öneme sahip?

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi, 800'e yakın üyemizin olduğu her yere ve faaliyet gösterdiği her alana ulaşmaya ve dokunmaya çalışıyor. Bildiğiniz gibi denizcilik sektörünün 50 civarında alt sektörü bulunuyor. Üyelerimiz Türkiye'nin ve bölgemizin deniz ticaretine yön veriyor, deniz turizminin öncülüğünü yapıyor, Türkiye'nin dış ticaretinin yükünü çekiyor. Balıkçılık ve su ürünleri kooperatiflerinden gemi geri dönüşüm sanayisine, gezi teknelerinden acentelere kadar hem birbiriyle bağlantılı hem de birbirinden çok farklı yapıları ve sorunları olan sektörlerle en iyi şekilde hizmet vermeye gayret ediyoruz.

İMEAK DTO İzmir Şubesi olarak, İzmir ve bölgesi için bugüne kadar hangi projeleri hayata geçirdiniz?

İzmir'in ve bölgemizin limancılık ve denizcilik kimliğini güçlendirmek amacıyla deniz ticaretini, deniz taşımacılığını, deniz turizmini ve diğer sektörleri geliştirecek her çalışma ve projede katkılarımız var. Ege'yi lojistik merkez, İzmir'i limanlar bölgesi, Ege kıyılarını deniz turizmi ve su sporları noktası yapacak her çalışmaya katkı koyuyoruz. Her yıl Miami Kruvaziyer Fuarı'na katılarak, sektörün önde gelen kuruluşlarını Türkiye'ye davet ediyoruz. Bu yıl Miami ile İzmir Limanı arasında "Kardeş Liman" anlaşmasını da imzaladık. Avrupa'nın en büyük denizcilik fuarı Boot Düsseldorf'ta ise Ege Bölgesi'nin turizm yörelerini tanıtıyoruz. Geçtiğimiz yıl Mart ayında Ege Denizi'ni paylaştığımız komşumuz Yunanistan ile deniz turizminde ortak yatırımları artırmaya yönelik "Türkiye-Yunanistan Deniz Turizmi ve Yatırımları Forumu" gerçekleştirdik. Yine geçtiğimiz yıl Aralık ayında ise Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın desteği ile deniz turizmi sektörüne yeni bir vizyon kazandırmak amacıyla "Deniz Turizmi Çalıştayı"ni düzenledik. Yüzme sporuna destek olmak için her yıl 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı kapsamında

"Aliğa, Türkiye'nin liman ve enerji alanlarının tek bir çatı altında birleştiği eşsiz bir yer haline dönüşüyor. Ancak Aliğa'nın ekonomiye katkısının yükselmesi için bölgede kurulacak lojistik merkez ile Aliğa limanlarının Anadolu'nun üretim merkezleri ve uluslararası ulaşım koridorlarına en kısa ve en az maliyetle bağlanması gerekiyor."

EGE BÖLGESİ LİMANLARININ EKONOMİYE KATKISI

Ege kıyılarında **22 liman** ve **iskele** hizmet veriyor

Ege limanlarındaki konteyner elleçleme kapasitesi **3 milyon 950 bin TEU**

2016'da **1 milyon 323 bin TEU** konteyner elleçlendi

Aliağa'da **14 liman** ve **iskele** hizmet veriyor

Aliağa'da elleçlenen konteyner miktarı **641 bin TEU**

Türkiye dış ticaretinin **yüzde 9'u** Aliağa'daki liman ve iskelelerde elleçleniyor

Türkiye ihracatının **yüzde 75'i**, ithalatın ise **yüzde 90'dan fazlası** deniz yolu ile gerçekleştiriliyor

Dünyada yüklerin **yüzde 88'i** deniz yolu ile taşıyor

Türkiye Yüzme Federasyonu ile Türkiye Açık Su Yüzme Şampiyonası'nı düzenliyoruz. Şampiyonanın bu yıl 6'ncısını 1 Temmuz'da Foça'da gerçekleştirdik. Ayrıca bu yıl İzmir Protokol Yarışı da yaptık. Türkiye Yelken Federasyonu ile beraber Seferihisar, Dikili, Urla ve Çeşme olmak üzere dört ayakta bulunan Rüzgar Sörfü Slalom Türkiye Ligi ve Türkiye Slalom Şampiyonası düzenledik. Şampiyonanın Seferihisar ve Dikili ayaklarını tamamladık. En önemli projelerimizden biri de Odamıza ve İzmir denizcilik sektörüne yakışır bir hizmet binasına sahip olmak. Bu amaçla Kordon'da satın aldığımız bina ile bu hayalimizi gerçekleştirmek için de çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bölgenizde deniz taşımacılığı ve lojistik faaliyetlerde öne çıkan sorun başlıkları nelerdir? İMEAK DTO İzmir Şubesi olarak bu sorunları aşmak için ne gibi çalışmalar sürdürüyorsunuz?

Ege Bölgesi kıyılarında toplam 22 liman ve iskele hizmet veriyor. Biz, bölge limanlarımızın tama-

mını İzmir Limanları olarak görüyor ve Ege'nin bir bütün olarak Türkiye'nin lojistik merkezi olarak tasarlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bölgedeki bir metrekare rıhtım bile çok değerlidir ve en faydalı şekilde kullanılmalıdır. Rekabette lojistik maliyetlerin çok önem kazandığı bir dönemde, Ege sanayicisi ve ihracatçısının ayağının dibinde bulunan ve tüm yük tiplerine neredeyse 365 gün hizmet verebilen Alsancak Limanı, bölgemizin en büyük avantajlarından biridir. Limanlarımızı geleceğe taşımak zorundayız. Bu anlamda, kan kaybeden İzmir Alsancak Limanı'nı büyütecek, İzmir Körfezi'ne daha büyük gemilerin girmesini sağlayacak "İzmir Körfezi ve Limanı Rehabilitasyon Projesi"nin bir an önce başlatılması ve hızla tamamlanmasını bekliyoruz. İzmir'in bölgesel kalkınma çabamızı turizmden çevreye, ticaretten sanayiye, lojistikten gayrimenkule kadar birçok alanda aynı anda tetikleyecek olan bu proje, İzmir Körfezi'nin güneyinde yer alacak olan 12 kilometre uzunluk, 14 metre derinlik ve 250 metre genişlikteki yaklaşım kanalı ile Körfez'in kuzeyinde yer alacak olan 13 metre uzunluk ve 8 metre derinliğinde akıntı iyileştirme kanalından oluşuyor. Körfez'i rehabilite edip gerekli genişleme yatırımlarını yaparsak, limanın kapasitesini 2 milyon TEU'ya çıkarabiliriz. İzmir için ekolojik ve ekonomik devrim yaratacağını düşündüğümüz bu proje için İzmir Büyükşehir Belediyesi ile TCDD'nin çalışmaları halen devam ediyor.

Önem verdiğimiz bir diğer proje ise Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesi'dir. Dünya deniz ticareti ve konteyner hatlarındaki gelişmeler nedeniyle, projede planlanan ilerleme ne yazık ki sağlanamadı. Bölgemiz konteyner elleçleme kapasitesi 3 milyon 950 bin TEU'ya çıkarken, 2016 sonu

İMEAK DTO İzmir Şubesi, sadece ekonomiyi değil deniz sporlarını da destekliyor

itibarıyla elleçleme miktarı 1 milyon 323 bin TEU'da kaldı. Biz, Çandarlı Limanı'nın ülkemizin geleceğinin projesi olduğuna, bu nedenle de sadece konteyner aktarma limanı projesi olarak tasarlanmaması gerektiğine inanıyoruz. Çandarlı, aynı zamanda gemi bakım-onarım, akaryakıt ikmal, gemi tedarik ve içinde üretim ünitelerinin bulunacağı bir serbest bölge işleviyle zenginleştirilmelidir. Çin ve Uzak Doğu'yu Batı Avrupa'ya bağlayacak "Tek Kuşak Tek Yol" projesinin deniz ayağında Çandarlı'ya önemli bir rol düşeceğini düşünüyoruz.

Deniz lojistiğinin bölge ekonomisine katkısı için neler söyleyebilirsiniz? İzmir'in deniz taşımacılığında öne çıkan sektörler hangileridir?

Günümüz dünyasında bir ürünü fabrikadan tüketiciye ulaştırmak, o ürünü üretmekten daha önemli hale geldi. Bu gelişme lojistik sektörünü her zamankinden daha değerli kılıyor. En kısa süre ve en az maliyet hedefiyle sürekli yeniden kurulan küresel ulaşım ağlarının dışında kalmamız gerekiyor. Biz, İstanbul'un obez büyümesine karşı Ege'nin Türkiye'nin yeni üretim ve lojistik aktarma merkezi olarak öne çıkması gerektiğine inanıyoruz. Limanlarımız farklı yük tiplerine hizmet verme özelliği ile bütün sektörlerle ve Batı Akdeniz'den Güney Marmara ve Batı Anadolu'ya kadar bütün hinterlanda hitap ediyor.

Aliağa'nın potansiyelini nasıl görüyorsunuz? Bölgenin Türkiye ekonomisine daha fazla artı değer kazandırması için ihtiyaçları sizce nelerdir?

Aliağa'da 14 liman ve iskele hizmet veriyor. Türkiye'nin dış ticaretinin yüzde 9'u Aliağa'daki liman ve iskelelerde elleçleniyor. Demir-çelik tesisleri, Tüpraş rafinerisi, serbest bölgeler ve

son dönemde LNG depolama, Socar Grubu'nun kuracağı yeni rafineri projesi gibi önemli enerji projeleriyle öne çıkan Aliağa, Türkiye'nin liman ve enerji alanlarının tek bir çatı altında birleştiği eşsiz bir yer haline dönüşüyor. Konteyner limanları Nempot ve Ege Gübre'den sonra geçen yıl sonunda hizmete başlayan Petlim Limanı ile bölgede elleçlenen konteyner miktarı 641 bin TEU oldu. Bu yılın ilk beş ayında konteyner elleçleme miktarı 306 bin TEU'ya ulaştı. Aliağa'nın Türkiye dış ticaretinde önemli bir aktarma merkezi olma gücü daha da artacaktır. Aliağa'nın ekonomimize katkısının yükselmesi için bölgede kurulacak lojistik merkez ile Aliağa limanlarının Anadolu'nun üretim merkezleri ve uluslararası ulaşım koridorlarına en kısa ve en az maliyetle bağlanması gerekiyor.

2016 yılı İMEAK DTO İzmir Şubesi için nasıl sonlandı? Bu yıla ilişkin beklentileriniz nedir?

Dünyada yüklerin yüzde 88'i deniz yolu ile taşınıyor. Krizlerden ise ilk olarak denizcilik sektörü etkileniyor. Dolayısıyla küresel ticaretin sıkıntı yaşadığı yıllarda deniz ticareti de düşüş eğilimi sergiliyor. 2015 yılında dibe vuran denizcilik sektörü 2016 yılında da sıkıntılı bir dönem yaşadı. Bu yılın ilk aylarında ise sektörde kısmi bir toparlanma yaşanıyor. Gemi arz-talep dengesine bağlı olarak dökme yük navlunları ve gemi kiralama ücretleri, konteyner navlunlarında iyileşmeler görüyoruz. Bu iyileşmenin kalıcı olup olmayacağını, başta Çin olmak üzere küresel ticaretin yönü ve arz-talep dengesi belirleyecek. Öte yandan, ülkemizin gelirlerinin önemli bölümünü sağlayan turizmdeki krizin hemen düzelmesi beklenmiyor. Tüm bu gelişmeler üyelerimizi de elbette yakından ilgilendiriyor. Ekonomideki olumlu göstergeler ve uluslararası ilişkilerdeki düzelmeye bağlı olarak 2017'nin daha iyi gelişmelere sahne olacağını düşünüyoruz.

"DENİZCI MİLLET DENİZCI ÜLKE"

"Denizci Millet Denizci Ülke' hedefi doğrultusunda faaliyet gösteriyor ve üyelerimize en iyi şekilde hizmet vermeye gayret ediyoruz. Türkiye için denizcilik sektörü çok önemli. Türkiye, bölgesinin üretim gücü olmasının yanı sıra gerek Avrupa ile Uzak Doğu arasında, gerekse Karadeniz ve Akdeniz hattında önemli bir aktarma merkezi olma potansiyeline sahip. Petrol ve diğer ham madde zengini olmayan bir ülke olarak küresel aktarma merkezi olma şansımızı iyi değerlendirmeliyiz. Yeni İpek Yolu Projesi'nin içinde mutlaka yer almalıyız. Tüm ulaşım olanaklarımızla bu projenin önemli bir ayağı olabiliriz."

ALIAĞA ÖZELİNDE LOJİSTİK SERVİS SAĞLAYICILARIN ÖNEMİ

**Öğr. Gör.
Nesli ÇANKIRI**
Beykoz Üniversitesi,
BLMYO Deniz ve
Liman İşletmeciliği
Program Başkanı

DEPOLAMA İHTİYACI VE "MILK-RUN" UYGULAMALARI

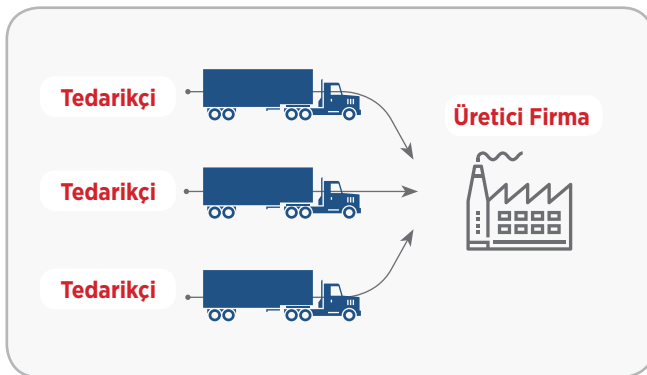
Proje kargo hareketliliği açısından değer ve potansiyele sahip olan Aliağa Bölgesi'nin, "duruma özgü" lojistik çözümler üreterek müşterileri için katma değer yaratabilecek lojistik servis sağlayıcılarına ihtiyacı artıyor.

Ege Bölgesi, sanayisi gelişmiş illere sahip olmasının yanı sıra özellikle ihracat verileri dikkate alındığında önemli bölgelerimizden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) 2017 yılı verilerine göre en fazla ihracat yapan 10 il içerisinde, Ege Bölgesi'nden üç il bulunmaktadır¹. TÜİK verilerine göre ise 2016 yılında gerçekleşen 143 milyar dolarlık ihracatın, değer olarak yaklaşık yüzde 10'u İzmir, Manisa ve Denizli illerinden gerçekleştirilmiştir². Tonaj olarak konteyner, genel yük ve katı/sıvı dökme yük elleçlemeleri göz önüne alındığında, bu rakamın daha da yukarılara tırmanacağı görülecektir. Ülkemizden gerçekleştirilen ihracatta en önemli taşımacılık modu olarak, sağladığı yüksek tonaj ulaştırması ve ölçek ekonomisi açısından deniz yolu taşımacılığının payı yüksektir. Bölgedeki güçlü limanları ile Ege Bölgesi ve özelinde Aliağa'daki Nemrut Körfezi, bu yük hareketliliğinin kritik bir noktasında konumlanmaktadır. Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM) verilerine göre, ülke genelinde en fazla genel yük ve dökme yük elleçleyen 15 limanın üçü, sıvı yük ve konteyner elleçlemesinde ise ikisi Aliağa'da bulunmaktadır³. Özellikle intermodal ta-

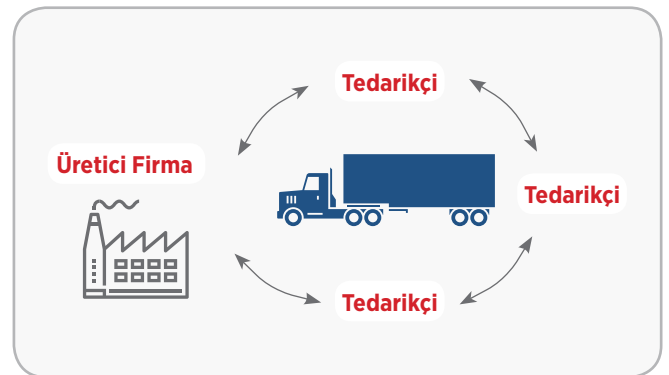
şımacılık alanında Aliağa'ya yapılan yatırımlar da bölgenin önemli bir yük merkezi haline geleceğini göstermektedir. Bu durum, bölgedeki lojistik ve tedarik zinciri stratejilerinin proje bazlı olarak planlanması ve uygulanması ile yatırımların uzun vadeli ve bütünsel olarak yapılması gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır.

Veriler göz önüne alındığında, bölgede, özellikle konusunda uzmanlaşmış lojistik servis sağlayıcılarının önemi her geçen gün artmaktadır. Bu konuda öncelikli hedef, bölgedeki üretici ve sanayicilerin ihtiyaçlarına göre şekillendirilecek bir lojistik stratejisinin hayata geçirilmesi olmaktadır. Bölgede öncelikli olarak çözüm üretilmesi gereken konulardan biri depolamada yaşanan sorunlardır. Yapılan akademik çalışmalarda, bölgede Liman Merkezli Lojistik (LML) uygulamalarının hâlihazırda yeterince verimli işlemediği görülmektedir⁴. Ege Bölgesi'ndeki birçok limanda 45 günden fazla süreli depolama hizmeti verilememektedir. Özellikle ihracat ürünlerine yönelik depolama alanlarının yetersizliği ile A tipi antrepo kullanımına ilişkin gereklilik, bölgedeki önemli lojistik sorunlarının başında gelmektedir. Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) verilerine göre, bölgeden ihracat edilen

Bireysel Teslimatlar

Milk-Run Operasyonları (Joint Collection)

ürünlerin başında ilk sırada tütün, ikinci sırada hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri gelmektedir. Bunları, üçüncü sırada demir ve demir dışı metaller ile madenler takip etmektedir⁵. Bu malların büyük limanların art alanlarında konumlanacak ve depolama hizmetinin yanında yük birleştirme ve ayrıştırma, paketleme ve elleçleme hizmeti verecek A tipi antrepolarında depolanmasına olan ihtiyacın, yapılacak talep tahminleri sonucunda karşımıza çıkması olasıdır. Sıvı ve katı dökme yük konusunda yoğun tonaj hareketliliğinin olduğu bölgede katı dökme yükler için silolar ve sıvı dökme yükler için likit ve tehlikeli madde depolama terminallerinin hizmet vermesi de önem arz etmektedir. Ayrıca proje kargo hareketliliği açısından da değer ve potansiyele sahip olan Aliğa Bölgesi'nin "duruma özgü" lojistik çözümler üreterek müşterileri için katma değer yaratabilecek lojistik servis sağlayıcılarına ihtiyacı artmaktadır.

Depolamada yaşanan sorunların yanı sıra ulaştırma maliyetleri de üretici firmalar için büyük bir sorun teşkil etmektedir. Taşımacılık faaliyetlerinin planlanması ve yönetilmesinde dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi lojistik servis sağlayıcılarının bütünlüklü bir planlama anlayışı ile bölgedeki üreticilere destek vermesi gerekmektedir. Bu amaçla, bölge için önemli tedarik zinciri stratejilerinden birisinin "Milk-Run" modeli olduğu söylenebilir. Ürün çevrim sürelerinin hızla düştüğü ve tedarik zincirinin tamamında stok seviyesinin en aza indirilmesinin verimlilik açısından önemli kıstaslardan olduğu günümüzde, "Milk-Run" modeli bölgesel taşımacılık faaliyetlerinin organizasyonu açısından dikkate alınması gereken bir taşıma hizmetidir. "Milk-Run" modeli, farklı tedarikçilerden malların tek bir araç ile toplanarak üretici firmaya teslimi ve aynı araçla iade ve geri dönüşümlü ambalajların tedarikçilere dağıtılması olarak ifade edilebilir. Günümüzde özellikle otomotiv endüstrisi gibi seri üretim gerçekleştiren firmalar tarafından tercih edilen bir taşıma modeli olan "Milk-Run" modeli, farklı sektörlerde de kullanılan bir tedarik zinciri stratejisi olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca "Milk-Run" modeli, son yıllarda üzerinde en fazla durulan karbon emisyonlarının azaltılması ve sürdürülebilir lojistik stratejilerinin uygulanmasını sağlıyor olması açısından da tüm dünyada kullanımı hızla yaygınlaşan bir modeldir.

"Just in Time" (JIT) sisteminin temel unsurlarını da içinde barındıran model⁶, tersine lojistik uygulamalarını da kapsayarak, yurt içi lojistik stratejileri açısından değerlendirilmesi elzem bir model olarak karşımıza çıkmaktadır. Tedarik zincirinin yönetilmesinde lojistik servis sağlayıcıların rolünü ön plana çıkartan bir sistem olarak "Milk-Run" taşımaları, üreticilerin kendi iş süreçlerine odaklanarak lojistik planlamalarını bir lojistik iş ortağına bırakması, böylelikle firma için maliyet avantajı ve uzmanlaşma sağlanmasını kolaylaştırmaktadır. Aliğa hinterlandındaki üretici

firmaların sayısı ise "Milk-Run" modelini iyi planlayarak doğru şekilde hayata geçirebilen lojistik servis sağlayıcılarının varlığını bölge açısından hayati hale getirmektedir.

Toparlayacak olursak; Ege Bölgesi ve özelinde Aliğa için lojistik faaliyetlerindeki iki önemli sorun, depolama ve ulaştırma faaliyetlerinde yaşanan problemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Demir yolu altyapısının eksikliği nedeniyle bölge içerisindeki mal toplama ve dağıtım aktivitelerinin kara yolu ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kara yolu ulaştırması ile sürdürülebilir bir taşımacılık faaliyetinin sağlanabilmesi, öncelikle çevreci lojistik uygulamaları ile mümkündür ve buradaki temel prensip doğru planlamadır. Özellikle ulaştırma faaliyetlerinde doğru planlama, uzman personel tarafından gerçekleştirilerek uygulanması ve müşteriye özel proje bazlı planlamalarla mümkün görülmektedir. Lojistik servis sağlayıcıların önemi, bölgesel dinamikleri de göz önüne alarak, özellikle ulaştırma planlaması ve depolama alanlarında öne çıkmaktadır.

KAYNAKÇA:

¹ Türkiye İhracatçılar Birliği, <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari.html>

² Türkiye İstatistik Kurumu, <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/disticaret.zul?param1=9&param2=0&sitcrev=0&isicrev=0&sayac=5811>

³ TÜRK LİM Sektör Raporu 2016, İstanbul.

⁴ Güneş, H. ve Esmer, S., "Liman Merkezli Lojistik: Ege Bölgesi İçin Bir Değerlendirme", Journal of ETA Maritime Science (JEMS), Vol. 4, Issue: 4, Ss:303-316, 2016.

⁵ Ege İhracatçı Birlikleri, <http://www.egebirligi.org.tr/bilgi-merkezi-raporlar.asp>

⁶ Brar, G. S. ve Saini, G., "Milk-Run Logistics: Literature Review and Directions", In Proceedings of the World Congress on Engineering, Vol. 1, pp. 6-8, 2011.

KAGİDER
Yönetim Kurulu Başkanı
Sanem Oktar:

**“YOLA,
‘GİRİŞİMCİ
OLACAĞIM’
DİYE ÇIKMADIM”**

“Girişimcilik; işi iyi bilmeniz, farklı biçimde ve diğerlerinden daha iyi yapmanızla olmuyor. İş yönetebilmeyi, finansı kavramayı, insan kaynaklarından anlamayı yani bütünsel bir bakış açısı ve çok çalışma isteğine sahip olmayı gerektiriyor. Yola; ‘Girişimci olacağım!’ diye çıkmadım ama hayatın getirdiği noktalarda bu riski aldım.”

Sanem Oktar, kız ve erkek çocuklarına eşit fırsatlar tanıyan bir aileye sahip olmasının, hayallerini gerçekleştirme noktasında kendisine büyük bir destek ve motivasyon sağladığını söylüyor. “Disiplin ve düzenin daha çok anem tarafından sağlandığı bir evde büyüdüm. Karar almayı, sorumluluklarımın farkına varmayı, zorluklar karşısında yılmamayı hep ailemden öğrendim” diyor Oktar, İzmir Bornova Anadolu Lisesi’nin ardından Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü’nden mezun oldu. 1996 yılında Colgate Palmolive’de başladığı iş hayatına 1997 yılında ilk şirketi Tribeca İletişim Danışmanlık’ı kurarak devam etti. Kendisini “seri bir girişimci” olarak tanımlayan Sanem Oktar, 1999 yılında Tribal Sahada Pazarlama, 2000 yılında da directComm Veri Tabanına Dayalı Pazarlama şirketini kurdu. 2002 yılında ise bire bir pazarlama konusunda danışmanlık veren Peppers & Rogers Türkiye ofisinin kurucu ortakları arasında yer aldı. 2012 yılında sosyal medya şirketi Limonsocial’ı sektöre kazandıran Oktar, hâlihazırda directComm Marketing Group Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürüyor. Doğrudan Pazarlama İletişimcileri Derneği’nin (DPİD) 12 kurucu üyesinden de biri olan Sanem Oktar, 2007-2009 yıllarında DPİD Yönetim Kurulu Başkanı olarak da görev yaptı. 2010 yılında Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER), Garanti Bankası ve Ekonomist dergisinin düzenlediği Türkiye’nin Kadın Girişimcisi Yarışması’nda ilk 10 kadın girişimciden biri seçilen Oktar, 2013-2015 yılları arasında Yönetim Kurulu üyeliği yaptığı KAGİDER’in 2015 yılından bu yana Yönetim Kurulu Başkanlığı koltuğunda oturuyor. Türkiye’nin sürdürülebilir kalkınması ve refah artışının, kadınların her sektörde daha fazla yer alması ve iş kollarında fırsat eşitliğine kavuşmasıyla sağlanacağını vurgulayan Oktar’la iş dünyasında eşitlikçi bir kültürün nasıl oluşturulabileceğini konuştuk.

Sadece bir iş kadını değil aynı zamanda bir sivil toplum gönüllüsü olarak da aktif çalışmalar yapıyorsunuz. Türk iş dünyası ve sivil toplum örgütlerinde geçmişten bugüne kadın gücü hakkında neler söyleyebilirsiniz?

İş dünyasında da sivil toplum platformlarında da kadının ağırlığı son yıllarda arttı. 2000’li yıllardan bu yana Türkiye’de artan kadın girişimciliği de artık örgütlü bir hal almaya başladı. Birçok ilde kadın girişimci dernekleriyle beraber kurumsal yapılar oluşturuldu. Ayrıca, KOSGEB gibi yapıların fon, destek çalışmaları arttı. Kadın girişimcilere özel krediler, avantajlar çoğaldı. Dolayısıyla, geldiğimiz noktayı büyük bir kazanım olarak görüyorum. Ancak tabii ki yeterli değil. Bizler de bunun için çalışmalarımıza devam ediyoruz ve edeceğiz. Türkiye’de kadın girişimci oranı yüzde 8 civarında. Hepimizin çabası ve kadın girişimciliğine verilen önem nedeniyle büyüme hissedilir olacak ve daha iyi noktalara gelecektir. Kadın istihdamını ve girişimciliğini destekleyecek adımlar bekliyoruz. 2017 yılında kadınların kamu ihalelerine girebilmesi için bir hedef konmasını ve bunun hükümet tarafından yasalaştırılmasını talep ediyoruz. KAGİDER olarak kadınların her sektörde daha fazla yer almasını, iş kollarında da fırsat eşitliği olmasını istiyoruz. Böyle bir tablo Türkiye’nin sürdürülebilir kalkınma ve refah yönündeki çalışmalarını bambaşka bir düzeye taşıyacaktır.

İş hayatında kadın olmanızdan kaynaklı sorunlar yaşadınız mı? Bu sorunların üstesinden nasıl geldiniz ve iş hayatındaki kadınlara bu noktada nasıl rehberlik edersiniz?

Kadın olduğunuzda iş yaşamında, işin getirdiği zorluklara ek olarak sıkıntılar yaşayabiliyorsunuz. Bu sıkıntı da daha ziyade erkek egemen kültürün

RAKAMLAR NE DİYOR?

% 8

Türkiye’de kadın girişimci oranı yüzde 8 civarında.

100 BİN

Türkiye’de halen 100 bin civarında kadın girişimci var.

18. SIRADA

Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi Kadın Girişimciliği Araştırması’na göre Türkiye yüksek büyüme tempolu kadın girişimciliği açısından 30 ülke arasında 18. sırada.

8,1 MİLYON

Ülkemizde çalışma yaş aralığında bulunan 29 milyon 500 bin kadının ancak 8,1 milyonu çalışıyor

% 30

TÜİK verilerine göre, erkeklerin istihdama katılım oranı yüzde 70 civarında iken kadın katılımı yüzde 30’da kalıyor.

118 YIL

Dünya Ekonomik Forumu’nun raporuna göre, mevcut trendlerle dünyada cinsiyet eşitliği ancak 118 yıl sonra sağlanabilecek.

KAGİDER

Türkiye Kadın Girişimciler Derneği

Women Entrepreneurs Association of Turkey

"SOSYAL VE KÜLTÜREL ÖN YARGILAR ORTADAN KALKMALI"

"Kadının girişimci olarak güçlenmesinin önündeki en önemli engel sosyal ve kültürel ön yargılar ve toplumda egemen olan, erkeği hayatın merkezine koyan değerlerdir. Kadın girişimciliğini artırabilmek için öncelikle bu yaklaşımlarla mücadele etmek son derece önemli. Kadının aile içinde birincil gelir getirici olarak değil de, çocuk ve yaşlı bakımından, ev işlerinin yapılmasından sorumlu kişi olarak görülmesi ekonomik hayata katılımının önündeki ilk engel. Bir kadın çalışmak istediğinde, önce evdeki sorumluluklarını yerine getirmesi bekleniyor ve ardından ancak evdeki erkeğin onayının da olmasıyla istihdama katılabiliyor."

hâkimiyetinden kaynaklanıyor. Kurumsal kültürün eşitlikçi, cinsiyet ayrımı yapmayan bir temele oturmadığı şirketlerde sorun yaşayabiliyorsunuz. Ben de hayata geçirdiğim iş girişimlerinde bu kültür nedeniyle sıkıntılar yaşadım. Ancak çalışmalarımı kararlılıkla sürdürerek söz konusu sıkıntıları aşmayı başardım. Kurduğum veya ortağı olduğum şirketlerde eşitlikçi bir kültürü hâkim kılmaya özellikle önem verdim.

İş dünyası ve sosyal yaşamda kadınların daha görünür olması, daha etkin katılımlarının sağlanması için neler yapılmalı?

Ülkemizin sosyal ve kültürel dönüşüm sürecini gerçekleştirmesi, cinsiyet eşitliğini sağlaması ve kadını eve hapseden, onu ikinci sınıf bir konuma itmeye çalışan ataerkil kültürle mücadele etmesi gerekiyor. Türkiye bu mücadeleye bazı Avrupa ülkelerinden bile önce başladı. Süreci yeniden hızlandırmamız ve kararlılıkla ilerlememiz gerekiyor. Bu sürecin başarısının temelinde ise kaliteli ve çağdaş standartlarda eğitim görmüş kuşaklar yer alıyor. Bu bakımdan eğitim, daima üzerinde odaklanmamız ve geliştirmemiz gereken bir alan. Ben bu yolda kararlılıkla yürüyen bir Türkiye'de kadınların ve çocukların güzel bir geleceğe sahip olacaklarını düşünüyorum.

Türkiye'deki kadın girişimciliği için neler söyleyebilirsiniz?

Türkiye'de halen 100 bin civarında kadın girişimci mevcut. Ekonomik, sosyal ve kültürel tüm zorluklara rağmen, son yıllarda yürütülen çalışma ve projeler kendi işini kuran kadınların sayısının artmasına katkıda bulunuyor. Elbette bu sayı yeterli değil. Genelde girişimcilik, özelde ise kadın girişimciliği açısından Türkiye'nin istenen düzeye ulaştığını ve bu alanda kadınların potansiyelinden etkin bir şekilde yararlandığını söylemek mümkün değil. Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi Kadın Girişimciliği Araştırması'na göre Türkiye yüksek büyüme tempolu kadın girişimciliği açısından 30 ülke arasında 18. sırada yer alıyor. Bu skor, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ülkemizin kişi başına milli gelir düzeyine göre düşük kalıyor. Ayrıca araştırmaya katılan 30 ülkenin 14'ünde kadınların yüzde 50'den fazlasının banka hesabı bulunmadığı görülüyor. Bu alanda cinsiyet açığının en yüksek olduğu ülke ise Türkiye. Kadın girişimciliği için eğitimin yanı sıra yönetim tecrübesinin de önemli olduğu gerçeğinden hareket eden araştırmada tepe pozisyonlardaki kadın oranı da inceleniyor. Bu oran Türkiye'de yüzde 10-12 civarında görülüyor ve ülkemiz bu konuda 30 ülke içerisinde en alt sıralarda yer alıyor. Girişimcilik bir yana, kadınların genel olarak istihdama katılımı açısından baktığımızda da oranların yetersiz kaldığını görüyoruz. Ülkemizde çalışma yaş aralığında bulunan 29 milyon 500 bin kadının ancak 8,1 milyonu çalışıyor. Kadının işgücüne katılımında Türkiye OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer alıyor. TÜİK verilerine göre, erkeklerin istihdama katılım oranı yüzde 70 civarında iken kadın katılımı yüzde 30'da kalıyor. AB ve OECD ülkelerinde ortalama kadın istihdam oranları yüzde 58-59 civarında seyrediyor.

Sizce kadın girişimciler kariyer yolculuklarında kendilerine nasıl bir yol haritası belirlemeli?

Öncelikle yılmadan, çok çalışmak ve her sorunu bir fırsat olarak görüp soğukkanlılığını koruyarak çözüm getirici olmak gerekiyor. Olası krizlerden korkmamak lazım. Sizin için problem olarak görünen bir konu girişimci için harika bir fırsat olabilir. Girişimci buna inandığı için parasını da zamanını da riske atar. Önce işinin devamlılığını düşünür, kazanç sonra gelir. Girişimci bir yerde "olmazı olduran" insandır. İnsan bir şeyi çok isterse yapar. Etrafta bu işin neden olmayacağını söyleyenler olabilir; girişimciye düşen o işin nasıl yapıldığını göstermektir. Bunun için çok çalışmak ve inancı asla kaybetmemek gerekir. Girişimci önce kendi iş fikrine inanmalı ve etrafındakileri de inandırabilmelidir. İş fikrine o kadar inanmalıdır ki, buna ayıracağı sermaye ve zamana rağmen her olumsuzlukta motivasyonunu kaybetmeden devam edebilmelidir. Çünkü etrafında kendisini şüpheye düşürecek çok fazla uyarıcı olacaktır; istediği hedeflere ulaşabilmek için yılmadan devam etme kararlılığını

sürdürmesi gerekecektir. Fikrin, planlı programlı bir projeye dönüşme aşaması da temel öneme sahip. Bunun için de eldeki artıların ve eksilerin doğru tespit edilmesi gerekiyor. İyi bir fizibilite ve iş planı yapmak, sermayeyi doğru belirlemek ve sonra büyük hedefi küçük parçalara ayırarak yönetmek gerekir. Unutmamak gerekir ki deneyim girişimcilikte önemli bir yetkinliktir ancak gelişmesi için denemek şarttır. Burada önemli olan doğru hedef koymak, ona ulaşmak için çok çalışmak, engelleri aşmak için yaratıcı çözümler geliştirmek ve uygulama aşamasında motivasyonu kaybetmemektedir.

Kariyer yolculuğunuz boyunca sizde en çok iz bırakan anlar hangileriydi?

Colgate Palmolive'de işe başladığımda 23 yaşındaydım ve beni yönetici adayı olarak işe aldılar. "Satışta mı olmak istersiniz? Erkek ağırlıklıdır ve zordur. Pazarlamada mı olmak istersiniz?" dediler. Satışta tercih ettim ve 14 erkekle birlikte 23 yaşında genç bir kadın olarak çalışmaya başladım. Hepsi bana çok şey öğretti. Müşterilerle nasıl konuşulması, işyerinde nasıl davranılması gerektiğini ve nasıl patron olunacağını öğrendim. Hayatta aynı olaylara iki farklı bakış açısıyla yaklaşabilirsiniz. Ya yaşanan olaydan ne öğrenebileceğinize bakarsınız ya da kurban psikolojisiyle hareket edersiniz. Ben, hep ilk bakış açısına sahip oldum. O yüzden yaşadığım her şey benim için bir şanstı. Evlendim ve ilk kız çocuğum dünyaya geldi. "Çalışan ve çocuğuna bakan anne olurum!" diye düşündüm ama baktım ki çok zormuş. "Tamam, evde oturacağım ve bundan sonraki kariyerimi çocuğuma iyi bir anne olarak geçireceğim!" dedim. Ancak buna da altı ay dayanabildim. Ev işleriyle uğraşmaktan çocukla vakit geçiremediğimi fark ettim ve burada bir yanlışlık olduğuna karar verdim. Bir yol ayrımı vardı önümde. Kurumsal hayata mı geçecektim yoksa başka bir seçenek mi düşünecektim? Ben girişimciliği

seçtim. Girişimci olmayı anlamak, finanstan sorumlu olmak, maaşların net değil de brütten yattığını öğrenmek, stopajın ne olduğunu kavramak gibi birçok tecrübeyi maalesef yaşayarak öğrenen girişimcilerdenim.

İş hayatının stresinden kendinize ve ailenize nasıl zaman ayırırsınız? Zamanı nasıl yönetiyorsunuz? Kendinize ve ailenize ayırdığınız zamanlarda neler yapmayı seversiniz?

Günüm erken başlıyor ve geç bitiyor. Haftada üç gün sabahları spor yapıyorum, ardından işim ve sonra dernek çalışması derken günde en az 10 saat çalışıyorum. Genellikle arabada okuyorum. Akşam işle ilgili bir programım yoksa evde ailemle olmayı tercih ediyorum. Gece yatmadan da mutlaka bir şeyler okuyorum. Galiba hayatımda hiç TV yok. Özellikle pazarları aile günü olması benim için önemli.

"Eğitim, daima üzerinde odaklanmamız gereken bir alan. Bu yolda kararlılıkla yürüyen bir Türkiye'de kadınların ve çocukların güzel bir geleceğe sahip olacaklarını düşünüyorum."

KAGİDER İMZASI TAŞIYAN PROJELER

"KAGİDER çatısı altında kadınları girişimcilik yoluyla güçlendirmek üzere yürüttüğümüz pek çok proje ve çalışma bulunuyor. Kadın girişimcilere ve girişimci adaylarına yönelik eğitim ve mentorluk destekleri veriyoruz. Kadın girişimciler arasında ticari işbirliklerini geliştirmeleri amacıyla her yıl biri İstanbul'da, biri de farklı bir ilde olmak üzere B2B KAGİDER İş Günleri'ni düzenliyoruz. Ayrıca, kadın girişimcileri temel konularda bilgilendirmek, işlerinde yeni fırsatlar yaratmaları için teşvik etmek ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla 2008 yılından bu yana Garanti Bankası iş birliğiyle Türkiye genelinde "Kadın Girişimci İş Buluşmaları" düzenliyoruz. "Türkiye'nin Kadın Girişimcisi Yarışması" ile de kadın girişimciliğini teşvik ediyor ve yükülerini paylaşarak girişimci olmak isteyenlere ilham veriyoruz. KAGİDER'in 2010 yılında hayata geçirdiği 2011 yılından bu yana Sanofi Türkiye iş birliğinde düzenlenen Geleceğin Kadın Liderleri projesi, genç kadınları iş hayatına hazırlamak, onların yetkinliklerini ve profesyonel iletişim ağlarını artırarak iş hayatına güçlü bir başlangıç yapmalarını sağlamayı amaçlıyor. KAGİDER'in 2025 yılına kadar 3 milyon kadının daha istihdama girmesi, yani 8 milyondaki rakamları 11 milyona çekmeye çalışmak gibi bir hedefi var. Şu an yaklaşık 110 bin kadın girişimci olduğunu düşünürsek, 50 bin yeni kadın girişimciyi desteklemek istiyoruz. Bu projelerimizin hepsinde daha fazla girişimci kadına ulaşmayı hedefliyoruz."

“MAKAM ŞOFÖRLÜĞÜ CİDDİ BİR İŞTİR”

Cey Group Yönetim Kurulu Başkanı Ali Avcı'nın yönlendirmeleri ve destekleri ile geçtiğimiz yıl kurulan Tüm Makam Şoförleri Derneği, yaptığı tüzük değişikliği ile dernek ismini Türkiye Makam Şoförleri Derneği olarak güncelleyecek. Derneğin Yönetim Kurulu Başkanı Halil İbrahim Yılmaz, bu değişiklik ile tüm Türkiye'deki makam şoförlerini tek bir çatı altında toplayarak, yaptıkları işin bir meslek olarak kabulünü sağlayacaklarını, ayrıca mesleğin gelişimi için nitelikli bir eğitim programına hayat vereceklerini söylüyor.

Halil İbrahim YILMAZ
TMSDER Yönetim Kurulu Başkanı

Otomobilin insan hayatına girdiği günden beri profesyonel sürücüler var. Yük ve insan taşıyan bu araçların sürücüleri bir meslek adı altında örgütlenirken, makam şoförleri ise geçtiğimiz yıla kadar Türkiye'de örgütlü bir çatı altında toplanamamıştı. Geçtiğimiz yıl, Cey Group Yönetim Kurulu Başkanı Ali Avcı'nın desteğiyle kurulan ve Tüm Makam Şoförleri Derneği (TMSDER) adıyla bir araya gelen makam şoförleri, 200 üyeye ulaştı. Bu yapı içerisinde bakan ve milletvekili makam şoförleri de, belediye başkanları, rektörler, CEO'lar ve üst düzey yöneticilerin makam şoförleri de yer alıyor. TMSDER Başkanı Halil İbrahim Yılmaz, “Sadece şoför değiliz, aynı zamanda koruması, asistanı, özel hayatından iş hayatına kadar her konuda makamın yardımcısıdır. Konumu ve pozisyonu gereği makamı temsil edebilen kişidir” derken, herkesin makam şoförü olamayacağını altını çiziyor. Peki, TMSDER'in kuruluş amaçları neler? Bir makam şoföründe hangi özellikler olmalı? Derneğin hedef ve vizyonunda neler var? Bu soruların yanıtlarını TMSDER Yönetim Kurulu Başkanı Halil İbrahim Yılmaz'a sorduk.

Tüm Makam Şoförleri Derneği nasıl ve hangi amaçlarla kuruldu? Halen kaç üyeniz bulunuyor? Hedefiniz nedir?

Tüm Makam Şoförleri Derneği'ni sekiz kurucu üye ile “Makam Şoförlüğünü” meslek haline getirmek ve mesleki gelişime katkı sağlamak için kurduk. Kısa sürede 200'e yakın bir üye sayısına ulaştık. Her geçen gün de sayımız artıyor. Üyelerimiz bakan, müsteşar, milletvekili, devlet kurumlarının il bazında yetkili makamların şoförlerinden üniversite rektörleri, belediye başkanları, şirket üst düzey yöneticilerinin şoförlerinden oluşuyor. Dolayısıyla güçlü ve tecrübeli makam şoförlerini bir çatı altına toplamış olmaktan mutluyuz. Diğer yandan, oluşturduğumuz güç birliği sayesinde yeni istihdamlar oluşturmayı, eğitim kursları açarak işinin ehli ve kaliteli makam şoförlerini sektöre kazandırmayı hedefliyoruz.

Mesleğiniz için neler söyleyebilirsiniz? Zorlukları, olumlu ve olumsuz yönlerini anlatır mısınız?

İşimden gurur duyuyorum ama maalesef işimiz bir meslek olarak görülmediği için çeşitli sıkıntıları

da yıllardır yaşıyoruz. Genel anlamda herkes bizi şoför olarak tanımlasa da biz sadece şoför değiliz. Görevimiz sadece makam aracını kullanmakla sınırlı değil, bizler aynı zamanda koruma görevini de üstleniyor, yeri geldiğinde asistanlık da yapıyoruz. Ayrıca makam şoförleri, kılık ve kıyafetiyle her daim makamın temsilcisi konumundadır. Bu nedenle, bizler, dernek olarak makam şoförlüğünü meslek haline getirerek işimizin ve görevimizin neler olduğunu maddeler halinde kamuoyunda paylaşacağız. Herkes makam şoförü olamayacağı gibi bu mesleğin ülkemize kazancı da yüksek olacaktır. Makam şoförü olmanızın en olumlu yanı elbette üst düzey insanlarla tanışıyor olmanız. Tabii ki bu mesleğin en olumsuz yanı ise ailemize yeterince zaman ayıramıyor oluşumuz: Ailenizden, sosyal sorumluluklarınızdan feragat ediyorsunuz ve geçeniz gündüzünüz, hatta tatil günlerinizi bile makam ile beraber geçiriyorsunuz.

Bir makam şoförünün en önemli vasfı ne olmalı?

Eğitilmiş, güvenilir, ciddi, bakımlı, temiz ve her şeyi görmeyen, duymayan kişilik en önemli unsurlardır. Taşındığınız makamın konumunu düşünürseniz, bu özellikler bir makam şoföründe mutlaka olmalıdır. Aksi takdirde güvenlik ve iş konusunda zaafılar oluşur.

TMSDER'İN MİSYONU VE HEDEFLERİ

- Makam şoförlerini bir araya getirerek büyük bir dayanışma ortaya koymak,
- Makam şoförlüğünü kendi başına bir meslek haline getirmek,
- Makam şoförlerini, tanımındaki vasıflara ulaştıracak eğitimlere tabii tutmak,
- Makam şoförlüğü mesleğini eskiden olduğu gibi saygı duyulan, herkesin mensubu olamayacağı bir meslek haline getirmek,
- İş istihdamı sağlamakla birlikte kurum ve kuruluşlara aracılık yapmak,
- Değişen ve gelişen koşullara uyum sağlayarak, sürekli öğrenen ve paylaşan bir yapıya kavuşmak.

Mesleğinizin bir eğitim kurumu var mı?

TMSDER'in sektöre eğitim katkıları neler olacak?

Günümüzde makam şoförlüğü daha popüler ve bu nedenle bazı özel eğitim kursları tarafından bilinçsiz eğitim verildiğine de şahit oluyoruz. TMSDER olarak öncelikle mesleğimizin eğitim standartlarına büyük önem veriyoruz. Bu anlamda, alt yapı hazırlığını yaptığımız bir projede, gerekli resmi izinler alındıktan sonra makam şoförü eğitiminin üniversite kalitesiyle mesleki yeterlilik belgesini de vereceğiz. Diğer yandan, en kısa zamanda bakanlık düzeyinde projelerimizi sunup makam şoförlüğünü önce meslek haline getirecek, sonra da günümüzde SRC Belgesi gibi resmi bir kimlik kazandırma çalışmasıyla bu işi sadece yıllarını vermiş, eğitimini almış bilinçli kişilerin yapmasını sağlayacağız.

TMSDER'in Anadolu'daki örgütlenme çalışmaları hakkında da bizi bilgilendirebilir misiniz?

10 Haziran'daki Olağanüstü Genel Kurul Toplantımızda tüzük değişikliği yapıldı ve dernek isminde "Türkiye" kelimesinin alınması için yönetim kuruluna yetki verildi. Böylelikle kısa süre sonra dernek ismimizi Türkiye Makam Şoförleri Derneği olarak güncelleyecek ve bugün Konya ve Samsun'da bulunan temsilciliklerimizi tüm Türkiye'ye yaymak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

"Daha yolun başındayız. Tüm Türkiye'de faaliyet gösteren bir dernek olma özelliğine sahibiz. Bakanlıklarla, TBMM ile ve makam şoförü olan her kurumla irtibatta olup, birebir ziyarette bulunacağız."

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE OTOMATİK KATILIM

Dr. Resul KURT
İş ve Sosyal Güvenlik Uzmanı
SGK Emekli Başmüfettişi

Otomatik BES ile ilgili ne biliyorsunuz? Sisteme girmekte tereddüt mü ediyorsunuz? Otomatik BES'in faydalarından emin değil misiniz? Haklısınız, pek çok çalışan, hayatımıza yeni giren Otomatik BES ile ilgili doğru yanıtları arıyor. Otomatik BES ile ilgili en çok merak edilen soruları, Dr. Resul Kurt yanıtladı.

Bu yılın başından itibaren yeni bir emeklilik sistemi ile tanıştık: Otomatik BES. Tüm çalışanların, istekleriyle ve başvuru yapmadan özel emeklilik sistemine dahil olduğu bu sistemde çalışanlar, işverenler aracılığıyla kendilerine avantaj sağlayacak bir emeklilik planına dahil ediliyor. Sisteme giriş zorunlu ancak çıkmak serbest. Sisteme dahil olduktan sonra isteyen çalışan iki ay içerisinde cayma hakkını kullanabiliyor. Sistemde kalan ise 1000 TL devlet katkısına hak kazanıyor ve her ay maaşından bireysel emeklilik hesabına yatırılmak üzere prim kesiliyor. Kesilen prim tutarına bir de yüzde 25 devlet katkısı koyuluyor. Böylece ikinci bir emeklilik şansı ya da birikim hesabı doğmuş oluyor. Bu uygulama tek değil elbette. Arjantin, Polonya, Uruguay, Şili, Kolombiya, Meksika, Macaristan gibi gelişmekte olan ülkelerin hepsinde bu sistem var. Üstelik de yüksek prim oranlarına rağmen başarıyla devam ediyor. İsterseniz gelin, ana başlıklar halinde Otomatik BES'e daha yakından bakalım.

Bu sistemde kimler var?

Türk vatandaşı veya mavi kartlı olup 45 yaşın yaşımdan küçük olanlar, bu sisteme işyerindeki çalışan sayısına bağlı olarak 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren kademeli olarak dahil oluyor. Çalışma izni almak zorunda olsun/olmasın yabancılar ile 45 yaşın üzerindeki ise Otomatik BES kapsamına dâhil edilmiyor.

Sistemde kim, ne kadar ödüyor?

İşverenler çalışanlarını sisteme dâhil ettikten sonra her ay maaşlarından asgari olarak yüzde 3 oranında BES katkısı kesiliyor. Örneğin, 3 bin lira maaş alan bir kişiden her ay 90 TL kesiliyor. Bunun üzerine de her ay yüzde 25 devlet katkısı ekleniyor. Yani 22,5 TL devlet ekliyor ve toplamda emeklilik hesabına her ay 112,5 TL yatmış oluyor. İşveren, halihazırda devlet sosyal güvenlik sistemine katkıda bulunduğu için bu sistemde katkıda bulunmuyor. Eğer çalışan sisteme girdikten sonra iki ay içerisinde caymazsa devletten 1000 TL ek katkı alıyor. Tabii çalışan isterse maaşından daha fazla kesinti yapılmasını da isteyebilir.

Devlet katkısından yararlanmak için sistemde kalmak zorunlu mu?

Temel amaç, sürekli artan yaşlılık oranına karşılık güvenli bir gelecek sağlamak. Dolayısıyla istenen, çalışanın 10 yıl sistemde kalıp 56 yaşını doldurduğunda tüm devlet katkısını alması. Ama bu sürelerden önce de sistemden çıkıp devlet katkısıyla birlikte primlerin geri alınması mümkün. Üç yıldan önce sistemden çıkan bir çalışan devlet katkısının tümünden vazgeçmiş oluyor. Üç yıldan sonra ise devlet katkısının belirli kısmına erişim sağlanabiliyor. Örneğin üç yıl ile altı yıl arasında kaldıysanız devlet katkısının yüzde 15, altı yıldan fazla kaldıysanız yüzde 35 ve 10 yıl kaldığınızda yüzde 60'ına hak kazanıyorsunuz.

Çalışan 10 yıl sistemde kalıp 56 yaşını doldurduğunda ne kazanıyor?

56 yaşını dolduran ve 10 yıl sistemde kalmış bir çalışan artık emeklilik hakkını kazanıyor. Burada, emeklilik hakkının kullanımı çalışan tercihine bırakılıyor. Üç farklı yol tercih edilebilir. Birincisi, çalışan isterse tüm birikimini devlet katkısıyla birlikte toplu para olarak alabilir. İkincisi, çalışan aylık emekli maaşı miktarını kendi belirler ve birikimi sonlanıncaya kadar emekli maaşı alır. Üçüncüsü ise avantajlı bir yol olarak yıllık gelir sigortasını tercih edebilir ve bu şekilde ömrü sonlanıncaya kadar belirli miktarda maaş alır, üstüne yüzde 5 devlet katkısı ödenir.

Çalışanlar bu sistemde kalmalı mı?

Çalışanların tasarruflarını değerlendirebilmelerine ve birikim yapmalarına imkân tanıdığı için dolayı sistemde kalmasını yararlı buluyorum. Hepimiz iyi bir emeklilik hayal ediyoruz. Dolayısıyla geleceğe dair sağlam bir alt yapının sağlanması, hem devlet hem de çalışan için önemli bir güvence olacaktır. Bu sistemde çalışanın ortaya koyduğu birikim kendisine katkılı olarak dönüyor. Diğer yandan artık günümüzde birikim yapmak daha zor; günlük telaşlar, giderek artan tüketim isteği tasarruf imkânlarını zorluyor. Dolayısıyla zorunlu bir sistemde kalıp birikim yapmak mümkün hale geliyor.

TERCİH GÜNLERİ

Kavacık Yerleşkesi

Fakülte Lisans
Öğrencilerimizin Tümü
%100 BURLSU

%25 Tercih Bursu

Yükseköğretim Lisans ve
Önlisans Öğrencilerimiz
%100 ve %50 BURLSU

www.beykoz.edu.tr • 444 25 69

[f](#) [t](#) [i](#) [You Tube](#) [s](#) /beykozeducr

“EĞİTİM
HAYATA HAZIRLIK DEĞİL
HAYATIN KENDİSİDİR”
John DEWEY

**FOTOĞRAF
SANATININ
SÜRREALİST
RESSAMI:**

MEHMET TURGUT

Çektiği fotoğraflara öyle dokunuşlarda bulunuyor ki her seferinde görenleri şaşırtmayı başarıyor, hatta çoğu zaman onun objektifinin karşısına geçenleri bile. Mesleki birçok bilginin nesilden nesle aktarılabilceğine inanan Mehmet Turgut, üç nesildir süregelen aile mesleğini başka boyuta taşımış bir isim. Fotoğraf sanatının sürrealist ressamı olarak tanınan Turgut, fotoğraflarında ölüm, yaşam ve dönüşüm üzerine düşünüyor.

*Röportaj: Sevil Bilge
Fotoğraflar: Mehmet Turgut Arşivi*

Mehmet Turgut'un fotoğrafçılık hikâyesi aslında adını aldığı dedesine kadar uzanıyor. 21 Temmuz 1977 yılında Ankara'da doğan ve sıra dışı fotoğraflarıyla 2000'li yıllarda hayatımıza giren Mehmet Turgut, fotoğrafı babası Ahmet Turgut'tan öğreniyor, babası da kendi babası Mehmet Turgut'tan. Böylece üç nesildir süre gelen fotoğrafçılık Mehmet Turgut'la başka bir boyuta taşıyor. Uzun yıllardır teorik fotoğrafçılık, baskı teknikleri, boyama, kara kalem ve fotoğraf işleme üzerine çalışmalar yapan ve bu yolda ilerleyen Mehmet Turgut, zaman içerisinde kendisini kurgusal fotoğraflar üretmeye ve çekmeye adanıyor. 2009'da Türk Sanat Kurumu tarafından "Yılın Fotoğraf Sanatçısı" seçilen Mehmet Turgut, aynı zamanda, Mart 2010'da yayımlanmaya başlanan "46" dergisiyle, kapandığı 2016 yılına kadar her biri ayrı ayrı konuşulan kapak fotoğraflarına imza atıyor. Her iki yılda bir kişisel sergi açan ve şu sıralar yenisi için çalışan Mehmet Turgut'la buluşup 40 yaşına girdiği şu günlerde mesleğine ve hayata bakışını konuşuyoruz.

Nice yıllara diyelim öncelikle! 30. yaşınız için "30" kitabını çıkarmıştınız. Şimdi de yeni kitabınız "40"ın hazırlığı içinde olduğunuzu biliyoruz. Kitabınızla ve bu sıralar uğraştığınız işlerle ilgili neler anlatırsınız?

"30" kitabımda da beraber çalıştığımız Yekta Kopan ile "40" kitabım için de işe koyulduk. En geç iki yıl içerisinde raflarda olacağını umuyorum. Aslında "40" için "30"dan daha farklı bir yol izleme planımız da söz konusu. Umuyorum fotoğraf severler ve okuyucular "40"ı sevecek. Kitabımın yanı sıra hem kendi sergim hazırlığı için de ODTÜ ile de ortak bir sergi projemiz var. Eylül'de fotoğraf severlerle buluşturmayı planlıyoruz.

Fotoğraf sanatının sürrealist ressamı gibisiniz. Bazı fotoğraflarınız, ölüm, yaşam ve dönüşüm üzerine çokça düşünüyor. Fotoğraf tasarımlarının ilhamını neden/nelerden alıyorsunuz?

Fotoğraflarım benim ürünlerim olduğu için gördüklerim beni şaşırtmıyor ama aldığım reaksiyonlar bazen şaşırtabiliyor. Fotoğraflarımın içerdikleri konuların benim yaşadığım hikâyelerin bir bakıma yansımaları olduğunu da söyleyebilirim. Hayatımı "Kim ne der?" diye yaşamadığım ve hatta tam da istediğim şekilde yaşadığım için sokaktan hiç kopmadım. Bu bir fotoğrafçı için çok önemli bir tavır bence.

"HEM ŞANS HEM ÇOK ÇALIŞMAK"

Sizin röportajlarınızda sıkça kullandığınız bir cümle var: "Ailedeki herkes fotoğrafı bilmek zorunda." Bunu biraz açabilir misiniz?

Turgut ailesinin bir ferdiyseniz, fotoğrafçılık bilmek zorundasınız. Bu, bir asrı aşkındır süren bir nevi aile

geleneğidir. İsterseniz meslek olarak seçmeyebilirsiniz tabii. Ağabeyim inşaat mühendisi, kız kardeşim devlet memuru. Ama ikisi de aynı zamanda çok iyi birer fotoğrafçıdır. Ve babam Ahmet Turgut da hâlâ Ankara'daki Stüdyo Büyük'te çalışmalarına devam ediyor.

Ailenizin fotoğrafı ezbere bilmesi elbette büyük bir etkidir. Babaanneniz, dedeniz, amcanız ve babanız fotoğrafçı. Sizce başarınızın ne kadar ailenizden geliyor ve ne kadar şans/tesadüf ya da çok çalışmakla geldi?

Mesleki birçok bilginin nesilden nesle aktarılabilceğini düşünüyorum. Dedem Mehmet Turgut, Ermeni bir arkadaşının kendisine borcu karşılığı verdiği alaminüt (şipsak) fotoğraf seti ile meslekle tanışmış, ardından kendisini geliştirerek iyi bir stüdyo fotoğrafçısı olmuş. Sırasıyla babaannem, babam ve amcalarım da fotoğrafçılık mesleğini seçmiş. Benim hikâyemde ise, ailemin üç nesildir fotoğrafçı olması, detayları kolayca halledebilmemi ve sonuca kolayca gitmemi sağladı. Şans faktörüyle yolculuğunuzda karşınıza nadiren çıkar ve çıktığında onu kullanabil-

HAYVAN DOSTLARININ YERİ AYRI

Mehmet Turgut için hem hayatında hem de mesleğinde hayvan dostlarının ayrı bir yeri ve önemi var. Dört kedisi ve bir köpeğiyle yaşayan Mehmet Turgut'un 2011 yılında tasarladığı 46 dergisinin Serra Yılmaz'ın gergedan olarak görüldüğü "Hayvanlar Özel Sayısı Kapağı", "Yılın Dergi Kapağı" seçilmişti.

“Tüm ödüller benim için özel ancak hepsi geçici mutluluk verip diğer işler için motive ediyor sadece bu. Mutluluk kum saati gibi, bazen var bazen yok.”

meniz gerekir. Benim bu konuda pratiğim iyi olduğu için bunu başarabildim. Çalışmanın önemini söylemeye gerek bile yok. Çünkü çalışmadan hiçbir şey olmuyor.

“KADRAJIMDA, DÜNYACA ÜNLÜ İSİMLER VAR”
Peki, aile üyeleri sizin fotoğrafla ilgili çalışmalarınız hakkında ne düşünüyor. Buna dair gülümseten bir anınız var mı bizimle paylaşabileceğiniz?

Çocukken okuldan çıkınca babamın stüdyosuna giderdik. Okul sonrası hayat orada geçerdi.

Orada yer, içer, dinlenir, ödevlerimizi yapardık. Günün sonunda da hep beraber eve dönerdik. Eğer bir stüdyoda büyümüşseniz orada yaşadıklarınız anı değil hayatınızın ta kendisi oluyor. Ancak yakın zamandan bir anım var. Amerika Fotoğraf Federasyonu Onur Ödülü'nü aldığım sene ödülümü ve ödül aldığım işleri, babam ve amcama gösterdim. Bana ışıkta eksiklerim olduğunu söyleyip stüdyoya indirip ışık dersi verdiler. Bunu unutmuyorum.

Özellikle Aydın Boysan ve Mustafa Alabora'yla güzel bir dostluğunuz olduğunu biliyoruz. Kendinizden yaşça büyüklerle daha iyi mi anlaşıyorsunuz?

Kendimden büyüklerle iyi anlaşıyorum ve kendimi onlar sayesinde geliştiriyorum. Aydın Boysan ve Mustafa Alabora'nın üzerimde emeği büyük. Ben jenerasyonlar arası iletişim konusunda çok şanslıyım. Onlar bana dünyaya dair birçok şey öğretiyor farkındalık kazandırıyor.

Kadrajınızda yer alan dünyaca ünlü isimlerden bahsedebilir misiniz?

Evet, son dönemdeki işlerim arasında dünyaca ünlü sanatçılar için imza attığım çalışmalar bulunuyor. Fransız şarkıcı Patricia Kaas'ın “Best

Mehmet Turgut'un kadrajından bir-kare

of” albümü “19”un kapak fotoğrafları, Hollandalı müzisyen Anneke Van Giersbergen’in konser albümü “Live In Europe” ve Ozzy Osbourne’un single çalışması, “Let It Die” için kullanılan kapak fotoğrafları dikkat çeken işlerim arasından sadece birkaçı.

Hayvan dostlarınızı da çok seviyor ve onları korumak adına projeler yapıyorsunuz. Bu konuda neler söylersiniz?

Ünlü isimlerin de katılımıyla 2011’de “5199 Hayvan Hakları Sergisi” açmıştık. Fotoğraflar çok dikkat çekmişti. Herkes koşulsuz sevmek ister ki bunu bulabileceğiniz canlılar da hayvanlardır. Onlar için elimden ne geliyorsa yapmaya devam edeceğim. Ayrıca evde de sayımız giderek artıyor, dört kedydik şimdi bir de köpeğimiz oldu. Kesinlikle bu dünyayı onlara çok daha fazla yakıştırıyorum.

Fotoğraflamayı ya da yaratmayı hayal ettiğiniz bir kare var mı zihninizde?

Tabii ki var, olmasaydı yeni işler üretmem mümkün olmazdı. Ama isimleri bana kalsın.

“GEÇMİŞTE DE OLSA ŞAŞIRTIRDIM”

Teknoloji ve kurgunun bu kadar gelişmiş olmadığı bir dönemde yaşasaydınız, nasıl fotoğraflar çekerdiniz?

Fotoğrafta manipülasyon fotoğrafın icadıyla başlamış desek yeridir. Ben de geçmişte yaşamış olsaydım, insanları fotoğraflarımla -yapabildiğim derecede- şaşırtmak isterdim.

ALDIĞI ÖDÜLLER

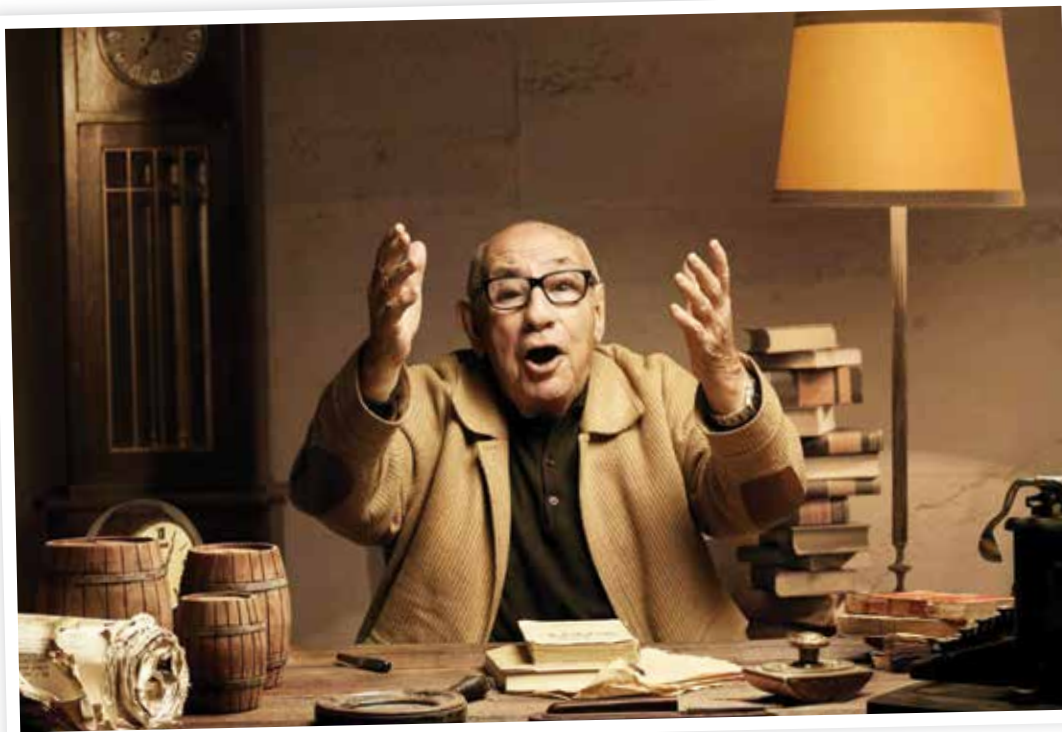
- Avusturya Super Circuit “Emotions - Human Relations” dalında Altın Madalya
- Fotoğraf Dergisi Ulusal Fotoğraf Yarışması İkincilik Ödülü
- Photographic Society of America
PSA-Goldmedal / MP - Altın Madalya
- Avusturya Super Circuit “Colour Prints General” dalında Bronz Madalya
- Avusturya Super Circuit “Portrait” dalında Altın Madalya
- Balcan Photography Contest “Mask and Faces” dalında Gümüş Madalya ve Onur Ödülü
- Vizon Show “Kadın ve Renk” Fotoğraf Yarışması Birincilik Ödülü
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Fotoğraf Yarışması Birincilik Ödülü
- Boyner “Sevgi” Konulu Fotoğraf Yarışması Üçüncülük ve Mansiyon Ödülü
- Sanat Kurumu 2008-2009 Yılı Fotoğraf Sanatçısı Ödülü
- Paris PX3 2010 “Beauty” dalında İkincilik Ödülü
- Paris PX3 2010 “Fine Art” dalında İkincilik Ödülü

Teknolojinin ve sosyal medyanın kolaylıkları sayesinde gelişen “Artık herkes fotoğrafçı” fikrine katılıyor musunuz?

İyi fotoğraf çekmek, kişiyi iyi fotoğrafçı değil fotoğrafı iyi çeken kişi yapar. İşte tam da bunun üzerine kapsamlı bir şekilde düşünülmesi.

Yurt dışında ve yurt içinde işlerini en çok beğendiğiniz fotoğraf sanatçıları kimlerdir?

Misha Gordin, Jan Saudek ve Diane Arbus en çok beğendiğim, işlerini çok sevdiğim, cesur bulduğum fotoğrafçılar.

“Jenerasyonlar arası iletişim konusunda çok şanslıyım. Bu şans, aynı zamanda kendimi de geliştirmemi beraberinde getiriyor. Bu anlamda Aydın Boysan ve Mustafa Alabora’nın üzerimde büyük bir emeğinin söz konusu olduğunu söyleyebilirim.”

SUNAY AKIN:

“TÜRKİYE’NİN DÖRT BİR YANINA ‘MASUMLUĞU’ TAŞIDIM”

Sunay Akın, akıcı konuşması, şiirsel sözleriyle zamana adeta meydan okudu... Şiirleri, oyuncaklarıyla Türkiye'nin her yerine 'masumluluğu' taşıdı... Dünyanın dört bir yanından oyuncak getirdi, kelimeler gibi onları da biriktirdi. İyi bir okur yazar olduğunu belirten Sunay Akın, sadece oyuncak müzesiyle değil taşıdığı ve aktardığı bilgilerle de adından söz ettiriyor.

Röportaj: Gülşen İşeri

Bundan tam 30 yıl önce, Almanya'nın Nuremberg kentinde gördüğü oyuncak müzesinden sonra içinde büyüttüğü hayalleri gerçeğe dönüştürdü ve artık İstanbul denildiğinde en üstlerde anılmaya başlanan "İstanbul Oyuncak Müzesi"nde sergilenen oyuncakları tüm meraklıları için. 200 yaşında Fransa'da yapılan bir oyuncak keman müzenin en eskisi. İlk Mickey Mouse, sinemanın atası sayılan laterna magica, porselen bebekler, bebek evleri, Sultan Abdülmecid ve 2. Abdülhamit dönemine ait Hacivat ve Karagöz figürleri Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde sözünü ettiği Eyüp oyuncakçılarının bir örneği... Neler yok ki... Çok önemli oyuncakların arasında, dünyada bir ikincisi daha olmayan, 1954 yılında Amerika'da yapılan Leonardo Da Vinci'nin Mona Lisa'sının oyuncak bebeği bile var.

Sunay Akın sadece oyuncak müzesi ile değil taşıdığı ve aktardığı bilgilerle de adından söz ettiren önemli şairlerimizden. İyi bir okur yazar olduğunu söyleyen yazar ve şair Sunay Akın'la konuşacak çok şey vardı... Hayattan oyuncaklara, kütüphane kültüründen yaşama dair bir çok şeyi konuştuk

Bizim için şaşırtıcı ve ilginç olan hikayelerinizi uzun bir zamandır hiç bıkmadan dinliyoruz. Bunca bilgi kirliliğinin içinde sizin bilgilerinizi hep sahiçiliğini koruyor. Nereden beslendiğinizi sorsam?

Annem, haftada bir gün en güzel elbiselerini giyer, makyajını yapar sokağa çıkardı. Bunu hiç aksatmadan yaptı hayatı boyunca. Bize de en güzel giysilerimizi giydirirdi. Beni ve abimi ellerimizden tutar, sokağa çıkarırdı. O gün sokaktaki kadınlar derdi ki; "Tülay Hanım yine iki oğlunu almış, onlara kitap almaya gidiyor." Annem, bana kitap sevgisini, okuma tutkusunu aşılacak için yapardı bu töreni. Kitap almaya gitmek bir törendi. Çok önemli bir gündü. Kitaba gitmenin önemini, o güzel giysileri ile o güzel bakışıyla yapardı annem. Bunu yapan annem ilkokul mezunuydu. Ben aslında o güzel yürüyüşün sürdürücüsüyüm.

Hani sordun ya "Sürprizler yapıyorsun bizi şaşırtıyorsun, ne ile besleniyorsun?" diye. Annem de beni şaşırtırdı, sürpriz gibi gelirdi bana o gün. Tek şey kitaplar ve okumak, başka bir şey değil. Oysaki, ilkokul 1'nci sınıfta öğretmenimiz sormuştu, "Ne olacaksınız ileride?" diye. Kimi öğretmen, kimi doktor, kimi avukat dedi, olduklar da. Ama ben, ilkokul 1'nci sınıftaki kimliğimi taşıyorum hala. Okur yazar oldum ben, o kadar. Okuma ve yazmanın mutluluğunu hayatta hiç yerde bulamadım. Bu yüzden o denizlerde kulaç atıyorum ve orada mutluyum.

"BAKMAKLA GÖRMEK ARASINDAKİ PERDEYİ KALDIRMAMIZ GEREKİR"

Okur yazar oldum diyorsunuz... Bir yandan da okumanın ve öğrenmenin yaşı yok değil mi? Bunu sadece okulla sınırlandıramayız sanırım?

Ne yazık ki, öğrenme, okul denilen kurumlar mayın tarlasına hazırlıyor bizleri. Sınavlar bir mayın tarlası. Üniversiteye hazırlanıyoruz bugün değil mi. Mayınları patlatmadan karşıya geçen kurtuluyor. Bunun için mi bilgi var, bunun için mi öğreniyoruz? Soru hazır verilir cevabı bulmamız istenir. Hatta şöyle denilir; "aşağıdakilerden hangisi değildir" ve a, b, c, d, e şıkları vardır yani, yanıtın içine gerçeği gizlerler, sonra bulmamızı isterler. Oysa, öğrenmede asıl olan yanıtlar değil sorulardır. Yanıtlar geçici, yanıtlar değişir. Bugünün yanıtları 10 yıl sonra yok, değişti. Ama değişmeyen tek şey doğru zamanda doğru soruyu sormaktır. Soru sorarak o bilgi ile o hamleyi yaparsınız. Bakarak değil görerek. Bakmakla görmek arasındaki perdeyi kaldırmamız gerekir. Öğrenmek budur bence.

"Tuncay Terzihanesi" kitabınızda, terzi olan babanızın annenize diktiği üç düğmeli bordo ceketin, ortanca düğmesi olduğunuzu söylüyorsunuz. Ortanca düğme olmak, hayatınızı nasıl şekillendirdi?

Bir defa abime üzüldüm, çünkü o hiç insan sıcaklığı tatmadan dünyaya geldi. Bense onun sıcaklığının üstünden geldim dünyaya. Bir de kardeşim var 3'üncü düğme. Onu da kıskanıyorum. Çünkü O,

"Çocukları okusun diye fedakarlık yapan bir kuşağın evladıyım. Annem ve babam gibi nice anne baba vardı. Çocukları okusun diye çabalarlardı. Para kazansın diye değil zengin olsunlar diye değil, okuyup adam olsunlar diye, dünyanın farkına varsınlar diye mücadele ederlerdi."

iki insan sıcaklığının üstünden dünyaya geldi. Benim babam, çocukları daha iyi eğitim alsın diye İstanbul'a göç eden bir terziydi. Bundaki amacı çocuklarının okuması idi. Bunu yaparken babam, yani ailesini Trabzon'dan İstanbul'a göç ettirmeden önce beş yıl boyunca her yaz bizi bir aylığına İstanbul'a getirip-götürdü. Çocuklar İstanbul'u öğrensin tanısın diye. Ve ben altı yaşında ilk kez İstanbul'u gördüm. Babamın İstanbul'da ailesini götürdüğü ilk yer neresi biliyor musun? Arkeoloji Müzesi. Bunu yapan babam da ilkokul mezunudur. Şimdi düşünsenize anneyi, babayı, aileyi. Geleceğimiz belirlemede ne kadar önemli bir yerde duruyorlar. Onlar cumhuriyet insanları. İşte Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olmak budur. Ben, çocukları okusun diye fedakarlık yapan o kuşağın evlatlarıyım. Annem ve babam gibi nice anne baba vardı. Çocukları okusun diye çabalarlardı. Para kazansın diye değil zengin olsunlar diye değil, okuyup adam olsunlar diye, dünyanın farkına varsınlar diye. Bu yüzden çok önemlidir düğme olmak o ceketle.

“OYUNCAK ÜRETİLDİĞİ ÇAĞIN TANIĞIDIR”

Türkiye'nin ilk Oyuncak Müzesi'ni hayata geçirdiniz. Bize dünyadaki örneklerinden bahsedebilir misiniz? Müze kurma fikri nereden doğdu?

30 yıl önce Almanya'nın Nuremberg kentine davetliydim. Oradaki oyuncak müzesini gezdiğimde çok etkilendim. Sonra şunu fark ettim. Bütün uygar ülkelerin oyuncak müzeleri var. Müzecilikte oyuncak konusu yeni bir buluş. 40-50 yıldır açıldı oyuncak müzeleri. Şunu fark etti insanlık en değerli obje oyuncak. Resim asıldığı yerde durur. Kolyelerimizi, küpelerimizi saklarız, koruruz. Ama oyuncak, çocuğun eline verildiği an yok olmaya başlamıştır. Ve oyuncak üretildiği çağın tanığıdır, bilimin tarihi var

oyuncakta. Düşlerin hayallerin tarihi. Dünyadaki oyuncak müzelerini yıllarca gezdim. Gezerken de dedim ki, benim ülkemde de bir oyuncak müzesi olacak mı? Herhalde bunu ben kuracağım. Böylelikle kitaplardan, tek kişilik oyunlardan, televizyon programlarından, kazandığım paralardan oyuncaklar aldım, hala da alıyorum ve dünyanın en iyi oyuncak müzesinden birine sahibiz. 100 tane oyuncak müzesinin arasında biz ilk 5'teyiz.

Birçok okulda söyleşi yapıyorsunuz. Çocuklar ve gençlerin anlattıklarınıza yaklaşımı ve tepkisi nasıl oluyor?

Mükemmel! Ben okullara da gidiyorum, sivil toplum örgütlerine de hapishanelere de. Onlara “bire satranç oyuncusunuz diyorum. Hamle yapın, görün oyunu. İnsanlık için, bütün dünyanız için, daha huzurlu bir gelecek için hamle yapın. Bunun için bu okuldasınız” diyorum. Sabah servis kapıya geldi diye okula gelmeyin, bunun için gelen bir defa gelmesin diyorum. Öğretmen not verecek diye gelen, bir daha gelmesin diyorum. Bu kişi gitsin, mutluluğu başka yerde arasın. Ama, aydınlanmak için gelen, karanlığa ışık tutmak için gelenlere “siz beni dinleyin” diyorum ve başlıyorum.

“MÜZELERİ OLAN TOPLUMLARDA OKUMA SEVGİSİ BELİRİR”

1992 yılından hatıra kalan “Kız Kulesi Şiir Cumhuriyeti”ni bugün de hayata geçirmek için girişimleriniz var mı?

Var, bütün umudum bütün amacım o. Bu yüzden “İstanbul Oyuncak Müzesi”ni yaşatmak ayakta tutmak istiyorum. Tarihi eserlerimiz, müzelerimiz olmalı. Tarihi hafızaya ihtiyacımız var. Bunu çoğaltmak istiyorum şimdi. Bütün tarihi eserlerde gözüm var. Hepsini müze yapacağım ki, bir arada yaşaya-

“Babam, çocukları daha iyi eğitim alsın diye İstanbul'a göç eden bir terziydi. Bundaki amacı çocuklarının okuması idi. İstanbul'u öğrenelim diye Trabzon'dan İstanbul'a göç etmeden önce, beş yıl boyunca her yaz bizi bir aylığına İstanbul'a getirip-götürdü.”

lim, öğrenelim, doğamızı koruyalım. Bugün televizyonlarda, doğayı koruma programları, çevreci programlar yani yeşil ekranlar var. Doğayı korumuyoruz. Bir toplumda korumacı anlayış müzelerde gelişir. Müzeleri olan toplumlarda korumacılık gelişir. Orada doğar bu değerler. Müzeler yoksa ne tarihini, ne doğanı, ne dilini, ne de kentini koruyabilirsiniz. Müzeleri olan toplumlarda okuma aşkı belirir. Öğrenme arzusu artar. Bunu anlatmalıyım, birisi bunu yapmalı. Birisi bu hamleyi yapmalı, benim bütün hamlelerim artık bu yönde. Demokrasi istiyorsak, bir arada yaşamak istiyorsak, bir arada yaşama kültürümüzün bozulmamasını güçlenmesini istiyorsak, müzelere ihtiyacımız var.

“İstanbul’da Bir Zürafa” romanınız olduğu gibi Oyuncak Müzesi’nin bahçesinde de bir zürafanın bulunduğunu biliyoruz. Neden zürafa? Zürafayı böyle özel yapan noktayı sizden dinleyebilir miyiz?

Çok seviyorum zürafaları. “Çocukların Tanrıya Yazdığı Mektuplar” diye bir kitap okumuştum. Orada bir çocuk, tanrıya şunları söylemiş. “Tanrım siz bu zürafayı ciddi olarak mı yarattınız yoksa neşeli bir gününüzde miydiniz ?” Zürafa, çok güzel bir hayvan ve çocukluğumdan bu yana çok etkilenirim. “İstanbul’da Bir Zürafa” kitabımda zürafanın tarihini anlattım, İstanbul’a armağan edilmesini. Mehmet Münif Paşa vardı 100 yıl önce yaşayan çok büyük bir münevver, entelektüeldi. Zürafayı konağının bahçesine koymuş 100 yıl önce. İşte Mehmet Münif Paşa’nın Konağı’nın olduğu yerde, İstanbul Oyuncak Müzesi. O, bir zürafa heykeli koydu ya, ben üç zürafa heykeli koydum oraya.

Okumaktan söz ettiniz konuşmamızın başında... Türkiye’de kütüphane kültürünü nasıl yorumluyorsunuz?

Türkiye’de kütüphanelere çok değer verilmiyor. Türk kütüphanelerinde kitapların yerini gösteren

“HAYALLERİ İSTANBUL’DA BULUŞTURMAYA ÇALIŞIYORUM”

“Oyuncaklara olan tutkum, yaşama sevincimin bir kaynağı. Zaten yaşama sevinci olan insan karanlığa ışık taşımanın mutluluğunu duyar. Çünkü biriktiriyorum, ışık biriktiriyorum aslında ben. ‘Oyuncak Müzesi’ ile yaptığım şey, o biriktirmelerin çok ötesinde. Ben koleksiyoner değilim. Hatıra olsun diye bir şey biriktirmiyorum ki? Oyuncağın üstünden bütün uygarlığın, insanlığın tarihi anlatılsın diye oyuncak biriktiriyorum. Dünyada çok değişik yerlerde ve zamanlarda yaşayan insanların hayallerini ve düşlerini İstanbul’da buluşturmaya çalışıyorum.

ilk sistem, 1942’de Muzaffer Gökman tarafından kuruldu. Muzaffer Gökman Türkiye’nin o dönem en büyük kütüphanesini 60 yıl önce büyütmek istedi ancak yandaki arsayı belediyenin cenaze araçlarına otopark olarak kullanması nedeniyle buna izin verilmedi.

Kütüphaneler ve müzelerde geçirdiğim zamanlar çok kıymetli. Umarım hayatım oralarda sona erer. “Sunay Akın müzede gezerken öldü” denilsin isterim.

Peki örnek vereceğiniz bir kütüphane var mı?

En sevdiğim kütüphane Berlin Kütüphanesi. Mühş bir kütüphane. Berlin Kütüphanesi’nde dünya edebiyatının ilk el yazması eserleri var. Bunlardan biri ilk bilim kurgu uzay romanı. Yaklaşık 2000 yıl önce yazılmış. Yazan Lucian. Roman şöyle başlıyor: ‘Olimpiyatlara katılmış 50 atletle bir gemide karanlık denizde gidiyorduk. Fırtına çıktı. Dalgalar gemiyi kaldırdı indirdi, kaldırdı indirdi, kaldırdı gittik, Ay’a konduk’ İlk Ay’a seyahat 2000 yıl önce. Taşı kaldırıyorlar altından böceklerle benzer yaratıklar çıkıyor. 2000 yıl önceki uzaylılar. Bugün de aynı tasvir edilmiyor mu? İşte bu kitap Berlin Kütüphanesi’nde.

“Uzun yıllar önce Almanya’nın Nuremberg kentindeki oyuncak müzesini gezdiğimde oradan çok etkilendim ve bütün uygar ülkelerin oyuncak müzelerinin olduğunu farkettim. Müzecilikte oyuncak konusu yeni bir buluş. 40-50 yıldır açıldı oyuncak müzeleri. İnsanlık en değerli objenin oyuncak olduğunu farketti.”

2000’DEN BU YANA SUNAY AKIN KİTAPLARI

62 Tavşanı

Ayçöreği ve Denizyıldızı

Kız Kulesi’ndeki Kızılderili

İstanbul’da Bir Zürafa

Onlar Hep Oradaydı

Kırdığımız Oyuncaklar

Tuncay Terzihanesi

Ay Hırsızı

Çorap Kaçağı

Bir Çift Ayakkabı

Geyikli Park

Hayal Kahramanları

GÜNEYDOĞU ASYA'NIN MİSTİK TOPRAKLARI VIETNAM

Karmakarışık ve ilginç tarihi, yemyeşil bir örtüyle kaplı yükselen dağları, verimli deltaları, egzotik hayvanların yaşadığı derin ormanları, kıvrımlı nehirleri, mistik mağaraları, başka dünyadan taş kütleleri ve kumsalları ile ünlü olan Vietnam'ın ruhla bütünleşen, sezgileri güçlendiren, zihni açan bir yanı var. Vietnam, turizme kapılarını açtığı 1989 yılından bu yana dünyanın hakkında en çok konuştuğu ve merak ettiği gezi destinasyonlarından biri.

Hindiçin Yarımadası'nda bin 600 kilometre boyunca uzanan Vietnam; Kamboçya, Laos ve Çin'e komşu. Ekvatorial ovalar, yüksek platolar ve çok yüksek tepelerden oluşan ülkeyi, gür ve yemyeşil bitki örtüsü kaplıyor. Vietnam, geniş bir kıtasal kaya tabakasından oluşuyor ve binlerce irili ufaklı adayı bünyesinde barındırıyor. Üç ana bölgeden oluşan Vietnam'da, her bölgenin kendine has topoğrafik özellikleri var. İklimi neredeyse topografyası kadar karışık olan ülke, tamamen tropik olmasına rağmen; farklı enlemler, yükseklikler ve hava modellerinden ötürü çok büyük iklim değişikliklerine sahip.

Kuzey Vietnam; Çin gibi, iki ana mevsime sahip. Kasım ayından nisan kadar soğuk, nemli bir kış yaşayan ülke, geri kalan aylarda ise sıcak, ıslak bir mevsim yaşıyor. Yaz sıcaklıkları ortalama 22C° civarında. Ara sıra oldukça heyecan yaratan şiddetli kasırgalar yaşanabiliyor. Çok yüksek dağlar, 15 bin kilometrekarelik ekili alanıyla Red River Deltası, Cao Bang ve Vinh Yen Ovaları ve büyüleyici Halong Körfezi bu bölgede yer alıyor. Volkanik toprak zengini yüksek platolar, olağanüstü kumsallar, kumullar ve lagunların yanı sıra tarihi imparatorluk şehri Hue bu bölgede bulunuyor. Güney Vietnam genellikle sıcak bir bölge. Sıcaklıkların 30C° kadar çıktığı mart ayından mayısa kadarki en sıcak dönem, günün kurak sezonu. Kuraklığın peşinden ise nisan ile ekim ayları arasında süren yoğun muson yağışları geliyor. Bölge, Mekong Nehri'nin 60 bin kilometrekarelik ekili alanı kaplayan alüvyon deltasının yanı sıra modern hayatın hüküm sürdüğü Ho Chi Minh şehrine de ev sahipliği yapıyor.

DOĞU VE BATI'NIN BULUŞTUĞU BÜYÜLEYİCİ BAŞKENT

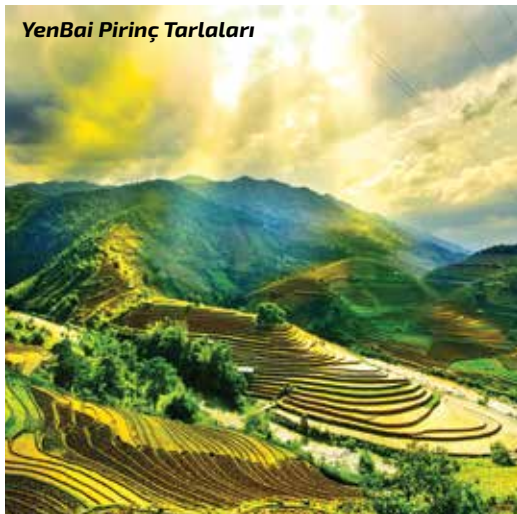
Asya'nın en etkileyici şehirlerinden biri olan başkent Hanoi, Doğu ve Batı'nın benzersiz bir karışımı. Şehir dikkat çekici parlaklıkta boyanmış mabed ve pagodalar, aşı boyası ile boyanmış şık kolonyel villalar,

Hanoi Gölü

kalabalık dar caddeler ve yollar, bulvarlar ve göller ile dolu. 11. yüzyılda Thang Long olarak kurulan şehrin adı, 19. yüzyılda Hanoi olana kadar defalarca değiştirilmiş. Şehrin önemli yerlerinden biri, 11. yüzyılda hüküm süren İmparator Ly Thai Tong tarafından merhamet tanrısına teşekkür için lotus çiçeği formunda yaptırılmış olan One Pillar Pagoda. Yine 11. yüzyılda Konfüçyüs'e adanarak prensesler için okul olarak yapılmış olan Edebiyat Mabedi ise Vietnam'ın ilk üniversitesi. 19. yüzyıldan kalma neo klasik St Joseph Katedrali, 20. yüzyıl başında açılan 900 kişilik Opera House, sosyalist Vietnam'ın kurucusu Ho Amca için 1975 yılında açılmış olan Başkan Ho Chi Minh'in anıt mezarı önemli yerlerden birkaçı. Kalabalık eski mahallelerin güneyinde ise Hoan Kiem Gölü uzanıyor. Dingin vaha şehrin merkezinde yer alıyor. Hanoi'de vakit bulunursa deneyimlenmeye değer bir gösteri ise, ilk kez 10. yüzyılda Kızıl Nehir Deltası'nda sergilenmeye başlamış olan ve hala Kuzey Vietnam'ın eğlence biçimlerinden biri olmaya devam eden su kuklaları gösterisi. Kuklacının bir perde arkasına geçerek, her birinin ayrı bir hikayesi olan kuklalarını uzun bambular kullanarak müzik eşliğinde oynattığı bu

Bir zamanlar Faifo olarak bilinen Hoi An, 16. ve 17. yüzyıllarda doğunun en önemli ticari liman şehriyken, daha sonra, denizin alüvyonla dolmasından ötürü gemilerin şehre kadar gelebilmeleri mümkün olmayınca, bugün Danang olarak bilinen Tourane'a taşınmış.

Yen Bai Pirinç Tarlaları

Edebiyat Mabedi

ZÜMRÜT YEŞİLİ SULARDA 3 BİNDEN FAZLA ADACIK

Dau Go Mağarası

Vietnam'da, UNESCO Dünya Mirası Listesi ile korunma altında alınmış yerlerden en önemlisi, dünyanın doğal harikalarından biri olan Halong Körfezi. Körfez, zümrüt yeşili suların üzerinde üç binden fazla adacık barındırıyor. Bu adaların en büyüklerinden biri, güzel plajı ve doğal parkı ile Cat Ba. Diğer önemli yerler ise içerisine aynı anda 3 bin kişiyi alabilecek büyüklükteki Dau Go Mağarası, Trinh Nu Mağarası ve Pelikan Mağarası. Adacıkları gezmek için en iyi yol, tahta yelkenli gemilerle yapılan ve yolculuğa başlamadan önce yerel bir balıkçıdan satın alarak teknelerde pişirilen deniz ürünlerinin yendiği keyifli bir geziye katılmak. Gerçek bir Hindicini tecrübesi yaşamak isteyenler nostaljik bir teknede geceyi geçirebilir; ertesi sabah kuş sesleriyle uyandı, gün doğuşunu izleyebilirler.

otantik gösteri artık havuzda yapılıyor. Hanoi'de keyifli bir diğer aktivite ise çekçek ile yapılan 30 dakikalık tur olacaktır. Hanoi'nin eski bölgesinde bulunan ve 36 Old Streets olarak bilinen otantik semti de bu turda görülebilir.

İMPARATORLUĞUN AYAK İZLERİ

Bir zamanlar Faifo olarak bilinen Hoi An, 16. ve 17. yüzyıllarda doğunun en önemli ticari liman şehriyken, liman daha sonra, Thu Bon nehrinin Hoi An'a eklenmesi ile denizin alüvyonla dolmasından ötürü

gemilerin şehre kadar gelebilmeleri mümkün olmayınca, 30 kilometre uzaklıktaki bugün Danang olarak bilinen Tourane'a taşınmış.

Geçen 200 yılda, hava durumu ve savaşların yaptığı tahribata rağmen Hoi An'ın merkezindeki kalıntılar oldukça rağbet görüyor. Bir zamanlar şehrin başarılı tüccarlarına ait olan tahta evleri, Japon Köprüsü ve renkli pazar yerini yürüyerek yapılacak bir geziyle görmek mümkün. Hoi An, ayrıca ipek, el işleri, antika ve resim gibi hediyelik eşyaların Vietnam'da en uygun fiyata alınabileceği yer.

Nguyen Hanedanı döneminde ülkenin ulusal başkenti olan Vietnam'ın eski imparatorluk şehri Hue ise Vietnam'ın kültür, din ve eğitim merkezi. Nguyen Hanedanı'nın dördüncü imparatoru için yapılmış Tu Duc Türbesi ile 50 kilometrekareden büyük bir alanı kapsayan, içinde bir de kalenin bulunduğu ve Pekin'deki Yasak Şehir örnek alınarak yapılmış olan imparatorluk şehri mutlaka görülmesi gereken yerler.

EFSENEVİ SAYGON VE YERALTI TÜNELLERİ

Ho Chi Minh veya Saygon, 7 milyon nüfusu ile Vietnam'ın en büyük şehri. Satın alan, satan, çalışan, okuyan ve eğlenen insanlarla herkesin meşgul gözüktüğü şehir 24 saat yaşıyor. Sokak çarşıları, kafeleri ve bakımlı yeni barları ile Vietnam'ın en büyük şehri olan Saygon; hükümet meydanında bulunan Notre Dame Katedrali, Fransız tarzında inşa edilen Vietnam'ın en büyük postanesi olan Merkez Postanesi, Hotel de Ville olarak bilinen valilik, Opera Binası, Jade Emperor Pagodası, Reunification Sarayı, iki Hindicini Savaşı'na ait resim ve silahların sergilendiği Savaş Müzesi, Saygon'un merkez çarşısı Ben Tanh Market, 17. yüzyılın sonunda inşa edilmiş Saygon'un en eski Pagodası Giac Lam Pagodası, Binh Tay Çarşısı ve Tien Hau Pagodası gibi birçok

Asya'nın en etkileyici şehirlerinden biri olan başkent Hanoi, Doğu ve Batı'nın benzersiz bir karışımı. Şehir dikkat çekici parlaklıkta boyanmış mabed ve pagodalar, aşu boyası ile boyanmış şık koloniyel villalar, kalabalık dar caddeler ve yollar, bulvarlar ve göller ile dolu.

görülecek yer var. Ho Chi Minh'in dışında yer alan efsanevi bölge Cu Chi tünelleri, 1960 Amerikan Savaşı sırasında, devrimci taban için önemli rol oynamış bir bölge. Yer altındaki tüneller 200 kilometre uzunlukta. Kapıları ustaca saklanmış olan tüneller, mutfak, hastane, operasyon odası, toplantı odası ve uyuma odası gibi bölümlerden oluşuyor. Burada, silah, yiyecek ve içecek suyu muhafaza edecek odalar da bulunuyor.

"BÜTÜN DİNLERİN TEK BİR İLKESİ VARDIR"

Vietnam 1926 yılında Kaodaizm dinini kabul etti. "Bütün dinlerin tek bir ilkesi vardır" felsefesi ile herkese sevgiyi ve eşitliği öğretmeye çalışan bu din; Budizm, Konfüçyüçülük, Taoizm, Hinduizm ve Hristiyanlık dininin bir karışımı. Bugün 6 milyon civarındaki Kaodaistlerin merkezi, Vietnam'a yaklaşık 100 kilometre uzaklıktaki kırsal bölgede, Black Lady Dağı'nın yakınlarında bulunan Tay Ninh. Walt Disney'in hayal dünyasındaki binaları anımsatan büyük bir bina kompleksine sahip olan merkez, günde dört kez yapılan ve altı kişilik bir müzisyen grubunun eşlik ettiği 40'ar dakikalık dini ayinlere ev sahipliği yapıyor.

DEVİRİMCİ RUH

Amerikan savaş filmlerinin baş kahramanlarından Vietnam'ın, imparatorluk döneminin ihtişamından devrimci ruhuna, çok zengin ve ilgi çekici bir tarihi var. Vietnam, 18. yüzyıla kadar Çin'in farklı hanedanları tarafından idare edildi. Yüzyılın sonuna doğru ikiye bölünen ülkede iki güçlü aileden biri kuzeyin, diğeri ise güneyin idaresini aldı. Güneyin idaresini alan ailenin çocukları çıkardıkları isyan sonucunda Vietnam'ın genelinde söz sahibi oldu ve 1789 yılında Çinlilere karşı, Vietnam tarihinin en büyük zaferlerinden birini dövüşmeden kazandı. Nguyen adlı bu hanedan 1945 yılına kadar hüküm sürdü ancak bu süreç içinde sosyal, ideolojik ve örgütsel değişiklikler de yaşandı. Özellikle Fransızların 1859-1954 yılları arasında, Vietnam'ı önce himayeleri altına alıp sonra da kolonileştirmeleri, Vietnamlılar'da güçlü bir anti-kolonializm eğilimi oluşturdu.

Vietnamlılar; Fransızlar döneminde, iletişim, ticaret ve nakliye konularında oldukça büyük gelişme kaydetmiş olmalarına rağmen ulusal özgürlüklerine daha çok önem veriyorlardı. Bunun üzerine ülkede devrimci bir hareket gelişti. 1941 yılında kuzeyde ve güneyde çeşitli başarılar kazanan Vietnamlı devrimci Vietminh, 1945'de nihayet Demokratik Vietnam Cumhuriyetini ilan etti. Fransızlarla yapılan görüşmelerin sonucunda, 1946 yılında Vietminh kuzeyi, Fransızlar ve bazı Vietnamlı destekçiler de güneyi alarak ülkeyi paylaştı. Güneyde 1955 yılında patlayan ayaklanmadan sonra ileride Vietkong denilecek Ulusal Kurtarma Bölgesi oluşturuldu.

Ayaklanmanın lideri 1963 yılında askeri bir ekip tarafından devrildi ve öldürüldü. 1964 yılında savaş başladı. Güneyin bu savaşta ağır bir mağlubiyet alması üzerine asker gönderme kararı alan ABD ordusunun mevcudiyeti Vietkong'a güç kattı. 1967 yılında ülkeye gelmeye başlayan ABD askerlerinin sayısı yıllarca süren savaş sürecinde yarım milyon gibi büyük rakamlara ulaştı. Çok ağır kayıplar verilen savaşın sonunda 1973 yılında ABD, Güney Vietnam, Kuzey Vietnam ve Vietkong, Paris Anlaşması'nı imzaladı. Artık 21. yüzyıla ayak uydurmaya çalışan bu ilginç ülke, bugün en ilgi gören turizm destinasyonlarından biri haline geldi.

50 kilometrekareden büyük bir alanı kapsayan, içinde bir de kalenin bulunduğu ve Pekin'deki Yasak Şehir örnek alınarak yapılmış olan İmparatorluk Şehri mutlaka görülmesi gereken yerlerden biri.

DERİNLİKLERİN KEŞFİ: DALIŞ SPORU

Doğayı tanıma, keşfetme ve karşı koyma isteği, var oluşundan bu yana insanlığın tutkuları arasında yer alıyor. Bilinmeyenin çekiciliğine kapılarak yapılan bu “merak yolculuklarından” bir tanesi de dalış sporu...

Hayat macera peşinde koşmak, gezegenin en ücra köşelerini keşfetmek ve yeni yerler görmekten ibaret pek çok insana göre. İnsanlığın bu tutkulu merakı farklı spor dallarının doğuşunu da beraberinde getirmiş. İşte bu merak yolculuklarından bir tanesi de dalış sporu. İnsanların tarih boyunca farklı aparatlar kullanılarak, su altında uzun süre kalmayı denedikleri biliniyor. Nefes tutularak yapılan dalışların kökeni ise tarih sayfaları arasında kaybolmuş olsada bilim adamları ilk insanların yiyecek temini için daldıklarına işaret ediyor. MÖ 500 yıllarına ait resimlerde, su altında hayvan derilerinden yapılmış tulumlar içerisindeki havayı soluyarak avlanan dalgıçlar betimleniyor.

Askeri amaçlı dalışlar ise MÖ 1194-1195 yıllarında Truva Savaşları sırasında başlıyor. Bu yöndeki faaliyetler çoğunlukla düşman gemilerinin halatlarını kesmek ya da gemilerin altında delikler açmaktan ibaretti. Romalılar zamanında ise dalgıçların bu tür sabotaj eylemlerinden sakınmak için gemilerde halat yerine zincir kullanmaya başladığı biliniyor.

JACQUES-YVES COUSTEAU'YLA BAŞLAYAN DEVRİM

Amerika'daki kolonilerden Avrupa'ya değerli eşyalar taşıyan gemilerin, korsanların ilgi odağı haline gelmesi ve birçok geminin batırılması ise dalış sporunun dönüm noktalarından birini oluşturuyor. Bu batıklardaki yüklerin çıkarılması ihtiyacı, daha derine inmek

ve orada daha uzun süre kalmak için yeni icatlara kapı araladı. Dalış çanları söz konusu bu ihtiyacın sonucunda kullanılmaya başlandı. Dalış çanlarından sonraki bir diğer gelişme ise yüzey destekli su altı solunum aparatı oldu. Jules Verne, Denizler Altında Yirmi Bin Fersah adlı efsanevi kitabını yayımladığında bu aparatlar 20 yıla yakın bir zamandır kullanılıyordu. Dalışta en büyük devrim ise 1943 yılında Fransız kâşif Jacques-Yves Cousteau'nun geliştirdiği regülatör sayesinde gerçekleşti. “Su ciğeri” adını verdiği yüksek basınçlı bir tüp ve tek kademeli regülatörden oluşan bu aparat, insanın su üstüne hiçbir bağımlılık duymadan hayal bile edemeyeceği derinliklere inerek çok uzun süre kalabilmesine imkân sağladı.

FARKLI AMAÇLARLA DALIŞ GERÇEKLEŞTİRİLİYOR

Günümüzde ise dalışa izin veren teknolojiler bir hayli gelişti ve insanlar temel olarak üç farklı amaç için dalış yapmaya başladı. Bilimsel (teknik), ticari ve hobi amaçlı olarak tanımlanan bu kategorilerden bilimsel dalışın amaçlarını; batık çıkarma, liman inşaatı, gemi kurtarma gibi operasyonlar şeklinde sıralayabiliriz. Ticari amaçla yapılan dalışlar ise çeşitli meslek dallarının getirdiği ihtiyaç doğrultusunda son derece profesyonel kişiler tarafından gerçekleştiriliyor. Hobi dalışları, adından da anlaşıldığı gibi belirli dernek ve kulüplerin verdiği temel eğitimler çerçevesinde yapılan eğlence aktiviteleri. Hobi dalışları farklı deneyimler kazanmak ve su altındaki farklı canlı türlerini keşfetmek isteyenler için ideal bir seçenek sunuyor.

SCUBA SINIRSIZ ÖZGÜRLÜK VADEDİYOR

Dalış çeşitleri ise serbest ve nefes alma aygıtıyla yapılanlar olmak üzere ikiye ayrılıyor. Nefes alma aygıtıyla yapılan dalışlarda da yüzey destekli ve tüplü dalış (Scuba) adı altında bir sınıflandırmaya gidiliyor. İnsanoğlunun inanılması güç derinliklere nefesini tutarak daldığı serbest dalış sporunun tarihi çok eskilere dayanıyor. Sualtı avcılığıyla in-

sanların geçimlerini sürdürmeleri için başlayan bu spor, zamanla sualtı avcılığının ötesine geçerek günümüzde limitleri keşfetmek isteyen bir grup serbest dalışçı tarafından bambaşka bir boyuta taşındı. Su altında sınırları zorlayan ve olağanüstü derinliklere inmeyi başaran dalgıçlar, yunus ve balinalarda gerçekleştiği gibi basınç altında vücudun çökmesini engelleyen eşsiz bir takım adaptasyonlar yaşıyor. Bu yüzden rekortmen serbest dalgıçlar yalnızca çok yetenekli sporcular değil ayrıca kendi içlerinde ayrı bir tür gibi de değerlendiriliyor. İngilizce "Self Contained Underwater Breathing Apparatus" kelimesinin kısaltmasından oluşan Scuba ise oldukça zevkli bir aktivite. Yüksek basınçlı havayla doldurulmuş tüpteki gazı soluyarak yüzeye bağımlı olmaksızın yapılan bu aletli dalış türü, yüzey destekli dalışlara göre daha özgür bir hareket imkânı sağlıyor. Bu sayede de dalgıç daha derine inebiliyor. Mutlaka özel bir eğitimden geçilerek yapılması gereken Scuba dalışı, sadece sağa ya da sola değil, yukarı ve aşağıya doğru hareket etmeye de imkân sağlayan 3 boyutlu olarak yapabilecek ender sportlardan biri. Türkiye'de Antalya, Balıkesir, Muğla, Çanakkale ve Mersin başta olmak üzere Scuba için elverişli birçok dalış noktası, her yıl çok sayıda meraklı amatör sporcuyla ağırlıyor.

Türkiye'de Antalya, Balıkesir, Muğla, Çanakkale ve Mersin başta olmak üzere Scuba için elverişli birçok dalış noktası, her yıl çok sayıda meraklı amatör sporcuyla ağırlıyor.

GÜVENLİ DALIŞIN KURALLARI:

- Dalmak için fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı olun. Kendinizi iyi hissetmiyorsanız asla dalış yapmayın.
- Dalış yeri hakkında iyi bir bilgiye sahip olun ya da yöreyi tanıyanlardan bilgi alın.
- Aldığınız dalış eğitimi ve deneyiminize uygun dalış aktivitelerine katılın.
- Düzenli bakım yapılan ve tam çalışan ekipman kullanın.
- Dalış amirinin direktiflerini ve uyarılarını dinleyin.
- Dalışlarınızı, dalış arkadaşınızla birlikte planlayın ve mutlaka dalış bilgilerinizi kaydedin.
- Dalış planınızı uygulayın ve dalış tablolarını iyi kullanın.
- Doğru çıkış hızını kullanın (10 metre/dakika).
- Nefes alma şeklinizi düzenleyin.
- Dalıştan önce hiperventilasyona neden olacak fazla egzersizden kaçının.
- Yüzeyde destek sağlamak amacıyla tekne, şamandıra ya da buna benzer ekipman bulundurun.

YENİ BİR GELECEĞİN HABERCİSİ: AKILLI EV ALETLERİ

İnsan hayatı her geçen gün daha da fazla dijitalleşiyor. Bu çerçevede nesnelere internetten her şeyin internetine doğru yaşanan evrimsel dönüşüm, akıllı evlerin yanı sıra akıllı ev aletlerini de etkiliyor.

Özellikle evlerde kullanılan tüm donanımların bir arada ve tek merkezden kontrolü, hayatı kolaylaştıran çözümler sunuyor. Birçok elektrikli ev aletinin ve bizzat evin kendisinin otomasyon sayesinde kullanıcıların uzaktan kontrolüne olanak sağladığı sisteme akıllı ev adı veriliyor. Akıllı ev sistemleri günlük hayatta standart ihtiyaçlar içerisinde yer alan aydınlatma, ısıtma-soğutma, güvenlik, eğlence, bahçe sulama gibi sistemlerinin kontrolünü tek merkezden ve kullanıcının önceden verdiği komutlar doğrultusunda yerine getiriyor. Örneğin bir akıllı ev tek komutla tüm perdeleri ve ışıkları otomatik kapatabilir, alarmı devreye sokabilir ve televizyonu otomatik olarak açabilir. Sabah belirli bir saatte kahve makinesini çalıştırıp, banyo suyu ve ev sıcaklığını ayarlayabilir, müzik sistemini açıp alarmı kapatabilir. Akıllı ev sistemleri diğer yandan hırsızlık, yangın ya da su baskını gibi olayların yaşanmasını önlemeye de yardımcı oluyor. Elektrik kontakları, fişte unutulmuş cihazlar ve arızalanan gaz vanaları gibi yangına neden olan faktörler, akıllı evlerdeki otomasyon sistemleriyle engellenebiliyor.

AKILLI EV ALETLERİYLE ZAMANDAN TASARRUF

Teknolojinin baş döndürücü bir şekilde ilerlediği bu dönemde insanların yaşam kalitesini artıran ve kendilerinin yanı sıra ailelerine de daha fazla zaman ayırmalarına imkân tanıyan akıllı ev aletleri de her geçen gün daha fazla tercih ediliyor. Akıllı televizyonlarla başlayan bu dönüşüm trendi süratle diğer elektrikli ev aletleri ve beyaz eşyaları da etkilemiş halde.

Cep telefonu ve bilgisayardan kontrol imkânı tanıyan akıllı kapı kilitlerinden başlayarak bu alandaki gelişmeleri biraz yakından tanıyalım. Güvenlikten konfora kadar bir çok alanda hayatı kolaylaştıran akıllı ev aletleri arasında, içerisindeki süt azaldığında telefona uyarı mesajı gönderen akıllı süt şişeleri ve yemeğin kalorisini ölçen yemek tabakları da bulunuyor. İçerisinde muhteşem bir ses sistemi, projektör ve PC bulunan, istediğinde karanlık ve sessiz bir ortam sağlayan akıllı yataklar da bir diğer teknolojik yenilik. Yataktan adımınızı attığınız ilk andan itibaren faaliyete geçerek sizi gündem ve hava durumundan haberdar eden tuvalet aynaları da söz konusu teknolojik dönüşümün bir diğer getirisi. Akıllı telefon ile bilgisayarların bağlanabildiği, yüzeyi ekrana dönüşen ve ses sis-

Hayatın bir çok alanını kolaylaştıran akıllı ev aletleri arasında, içerisindeki süt azaldığında telefona uyarı mesajı gönderen akıllı süt şişeleri ve yemeğin kalorisini ölçen yemek tabakları da bulunuyor.

temi özelliği de taşıyan sehpalara da artık akıllı evlerin vazgeçilmez mobilyaları arasında. Sesli komutlarla hava durumu öğrenme, takvim kontrolü, alışveriş listesine bir şeyler ekleme, eksilen yiyecekleri haber verme ve kendini temizleme fonksiyonlarına sahip buzdolaplarını ayrıca mobil uygulamalarla uzaktan kontrol edebilirsiniz. Öte yandan dahili kamerası sayesinde buzdolabının içini de gerçek zamanlı görebiliyorsunuz. Akıllı çay-kahve makineleri de el veya parmak izinizden sizi anında tanıyıp istediğiniz kahveyi saniyeler içerisinde hazırlıyor. Uzaktan kontrole imkân tanıyan ve duman algıladığında kapanan fırınlarla yıkama-kurutma çözümlerini bir arada sunan çamaşır makineleri de geleceğin yıldızları arasında yer alacak gibi duruyor.

YENİ BİR İZLEME DENEYİMİ: İNTERAKTİF TV

Akıllı ev aletlerindeki teknolojik dönüşümün en belirgin yansıması ise kendini televizyonlarda gösteriyor. "İnteraktif, katılımcı veya etkileşimli" olarak adlandırılan televizyonlar, kişilerin izledikleri programla iletişime geçebilmeleri için çeşitli olanaklar sunuyor. Etkileşimli televizyonlar sayesinde bir futbol maçında kamera bakış açısını değiştirip yayıncıya bulunduğunuz yerden bazı bilgiler gönderebiliyorsunuz. Bu alanda British Sky Broadcasting (BSkyB) şirketinin interaktif spor yayıncılığı konusundaki yaklaşımı ise çığır açıcı nitelikte. BSKyB'nin etkileşimli uygulaması Sky Sports Active, geliştirilmiş uzaktan kumanda ve digital kutu (STB) sayesinde televizyonu bir vortal (etkileşim çevresine giriş kapısı) haline getiriyor. Bu çevre, izleyiciyi oturma odasından alıp adeta stadyumun içerisine götürüyor. Geleneksel izleme sistemindeki yöneticinin seçtiği izleme açıları yerine, özellikle canlı yayınlarda bir menüden dört etkileşimli izleme açısı arasından seçim yapma olanağı tanıması ise izleyiciyi pasif konumdan çıkarıyor. Sky Sports Acti-

ve izleyicileri, dört kamera açısı dışında bir de "player-cam" adlı seçeneğe de sahip. Player-cam, ekranı bölerek yönetmenin seçtiği bir oyuncuyu ekranın bir köşesinde sürekli izleme olanağı sunuyor. İstatistiksel kısımda ise takımların lig performansı, oyuncu isimleri, fotoğrafları, kısa özgeçmişleri, takım haberleri gibi tüm canlı maç bilgileri sürekli erişilebilir durumda. Alışveriş, bankacılık, oyun ve eğlence hizmetleri dâhil çeşitli interaktif hizmetler ise akıllı TV'ler vasıtasıyla dünyada yaygın biçimde kullanılıyor.

Evlerimiz her ne kadar akıllı cihazlarla daha konforlu hale gelse de akıllı telefonlarla yönetilen evler ve cihazlar hackerlar için de çeşitli fırsatlar sunuyor. Hackerlar, kapı kilitleri başta olmak üzere tüm ev otomasyon cihazlarını ele geçirmek üzere teknikler geliştiriyor ve hatta artık ev aletleri üzerinden siber saldırılar bile düzenliyor.

YAZ GÜNEŞİNDEN KORUNMA YÖNTEMLERİ

Güneşin yakıcı etkisini iyiden iyiye hissetmeye başladığımız bu günlerde, özellikle öğlen saatlerinde maruz kalınan güneş ışınları, insan sağlığı için oldukça zararlı.

Vücudunuza zarar vermeden geçirebileceğiniz bir tatil için, dikkat edilmesi gereken birkaç önemli nokta bulunuyor. Güneş ışınlarının yüzde 50'si görülebi- len ışıktan, yüzde 44'ü kızıl ötesi ışınlardan ve yüzde 6'sı da mor ötesi (UV) ışınlardan oluşuyor. UV ışınları cildin erken yaşlanmasına sebep olurken cilt kanserine neden olan en önemli etkenlerden de biri olarak karşımıza çıkıyor.

KORUYUCU KREM KULLANMAK ÖNEMLİ

Cilt kızarmayacak ölçüde belli bir süre güneşte kalabilir. Açık tenli insanlarda özgül korunma süresi olarak adlandırılan bu süre yalnızca beş-on dakika kadardır. Söz konusu süre aşıldığı takdirde cildiniz gölgede korunma, uygun kıyafetler giyme ve güneşten koruyan maddeler kullanmaya gereksinim duyar. Koyu deri pigmentine sahip insanlar direkt güneş ışınlarına açık tenli insanlara kıyasla daha dayanıklıdır. Uzmanlar ten renginiz ne olursa olsun güneş kremi kullanmanın oldukça önemli olduğunu altını çiziyor. Esmer tenlilerde 15, beyaz tenli insanlarda ise en az 30 faktör UV ışınlarına karşı koruyucu Sağlık Bakanlığı onaylı güneş kremi öneriliyor. Fakat koruyucu

cu kremler, güneşe direkt temas halinde kullanılmamalı. Güneşe çıkmadan yaklaşık bir saat önce vücudun açıkta kalan yerlerine bol bol ve yeterli kalınlıkta sürmek önem taşıyor. Deniz ve havuz suyunda çözünme ihtimali olan koruyucu kremlerin ise gün içerisinde daha sık uygulanması gerekiyor. Bronzlaşmak için kullanılan güneş kremlerinin kullanımı ise uzmanlar tarafından önerilmiyor. Bronzlaştırıcıların cildi tahrip ederek yaşlanmayı hızlandırdığı ve başka risklere kapı araladığı da üzerinde uzlaşılan bir gerçek.

GÜNEŞLE BİRLİKTE GELEN RİSKLER

Diğer yandan güneşe çıkma saatlerinize özen göstermek de korunma tedbirleri arasında önemli bir başlık. Saat 11.00 ile 16.00 arası, güneş ışınlarının insan vücuduna zarar verecek bir açıda yeryüzüne ulaştığı saatler. Mümkünse bu zaman aralığında güneşe çıkmamak, onun yerine sabah ya da akşam güneşinden yararlanmak lazım. Güneşin altında çalışmak ya da güneş ışınlarına maruz kalmak zorunda değilseniz, dört-beş saatten fazla güneşin altında durmamaya özen göstermek gerekiyor. Özellikle bebek ve çocukları öğlen güneşinden korumak için UV 50 faktör

Güneşin altında çalışmak ya da güneş ışıklarına maruz kalmak zorunda değilseniz, dört-beş saatten fazla güneşin altında durmamaya özen göstermek gerekiyor.

korunmalı krem, güneş gözlüğü ve şapka kullanımı da tavsiye ediliyor. Güneşlenme öncesi ile güneşlenme esnası kadar sonrasında da önemli olduğunu unutmamak gerekiyor. Duştan sonra fazlasıyla gerilen cildi, nemlendiricilerle yumuşatmak cildin yaşlanmasını ve kırışık oluşmasını önüyor.

SAĞLIK İÇİN BOL SU TÜKETİLMELİ

Tüm bunların yanında sıcak yaz günlerinde sıklıkla yaşanan; halsizlik, bulantı, baş ağrısı gibi belirtilerle kendini gösteren güneş çarpmasına karşı koymanın en kolay yolu bol su içmek. Bir yetişkinin ortalama vücut ağırlığının yüzde 55 ila 75'i sudan oluşuyor. Vücut ağırlığının yüzde 10'undan fazla sıvı kaybı halsizlik ve güneş çarpmasına sebep olurken yüzde 20 oranında bir kayıp ise hayati tehlike riski barındırıyor. Su aynı zamanda derinin nemliliğini ve vücut ısısının

dengeğini de sağlıyor. Bu nedenle vücut ısısının kontrolü için yeterli su tüketimi oldukça önemli. Vücut ısısı çok yükseldiğinde kramp, sıcak bitkinliği ve güneş çarpması ihtimali ortaya çıkıyor. Güneş çarpması ise acil tedavi gerektiren önemli bir sağlık sorunu.

Yaz aylarında suyun yerini tutmayan soğuk içecek tüketiminin artması ya da su içme alışkanlığının olmaması gibi sebepler güneş çarpması olasılığını artırıyor. Sıcak ve nemli havalarda sıvı kaybı daha fazla olduğu için kaybedilen sıvının mutlaka yerine konulması gerekiyor. Günlük su ihtiyacı, alınması gereken günlük kaloriye göre hesaplanıyor. Bu hesaba göre bir yetişkinin aşırı sıcaklarda ihtiyaç hissetmese bile 10-14 bardak su içmesi önem taşıyor. Yeterli su alıp alınmadığını ise en doğru şekilde idrar sıklığı, rengi ve kokusu gözlemleyerek yapılabilir.

YETERLİ SU TÜKETİMİ:

- Besinlerin sindirimi, emilimi ve hücrelere taşınmasında,
- Hücrelerin, dokuların organ ve sistemlerin düzenli çalışmasında,
- Metabolizma sonucu oluşan zararlı maddelerin taşınması ve vücuttan atılmasında,
- Sindirim sisteminin düzenlenmesinde,
- Vücut ısısının kontrolünde,
- Eklemelerin kayganlığının sağlanmasında,
- Çeşitli biyokimyasal olayların gerçekleşmesinde yardımcıdır.

TİYATRO

ATA DEMİNER GAZİNOSU

Türk Sanat Müziği'nden operaya, halk müziğinden pop ve arabeske kadar geniş bir repertuara sahip başarılı komedyen Ata Demirer, yeni gösterisinde stand-up'ın yanında vokal performansıyla da sevenlerine sürpriz yapmaya hazırlanıyor. Demirer'e sahnede Taşkın Sabah yönetiminde bir orkestra ve dansçılar da eşlik edecek. Seyircilerinin hasretle beklediği mizah dolu yeni hikâyelerin müzikle harmanlanacağı yeni performansın biletleri de satışa çıktı.

Yer: Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava Sahnesi
Tarih: 18 Ağustos 2017

KONSER

TRIGGERFINGER

Lykke Li'nin popüler parçası I Follow Rivers'a yaptığı akustik cover ile gündeme yerleşen Belçikalı rock grubu Triggerfinger İstanbul'a geliyor. 1998 yılında kurulan Triggerfinger, ilk albümünü 2004 yılında yayınladı. Yaptığı müzik yetişkin dinleyiciler tarafından Led Zeppelin'e, yeni nesil tarafından ise Queens of The Stone Age'e benzetilen Triggerfinger'ın, üç albümünün yanı sıra "Faders Up" adında bir de canlı performans kaydı bulunuyor.

Yer: Dorock XL
Tarih: 4 Ağustos 2017

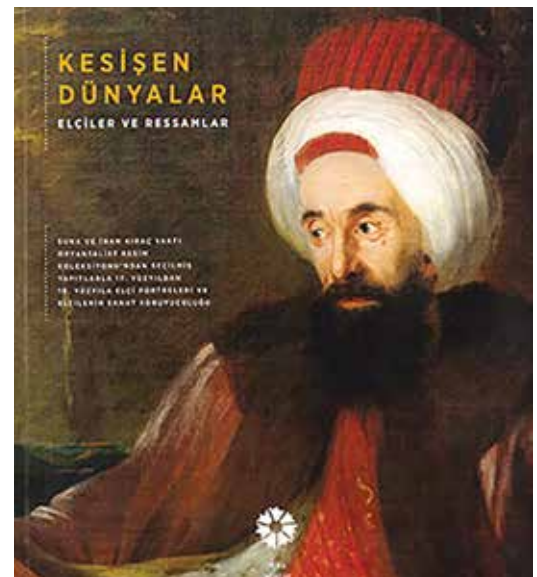

SERĞİ

KESİŞEN DÜNYALAR ELÇİLER VE RESSAMLAR

Savaş, ittifak arayışları, ticaretin geliştirilmesi ve statü çatışmaları; yoğun diplomatik trafiğin en önemli nedenleridir. Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı İmparatorluğu, özellikle 19. yüzyıla kadar diğer ülkelere gönderdiğinden daha fazla elçiyi kabul etmiş, gelen elçileri kendine özgü gelenekler uyarınca ağırlamıştır. Batılı elçiler Osmanlı'nın İstanbul başta olmak üzere kentlerini, toplumsal yapısını, geleneklerini, idari ve askeri yapısını belgeleme ihtiyacıyla hareket etmiş; geri dönerken hazırladıkları raporların yanı sıra, yanlarında götürdükleri hediyelerin ve resimlerin tanıklığından da yararlanmışlardır. Bu amaçla çoğu zaman aslına sadık görsel belgeler oldukları varsayılan resimler, saygınlığın ve toplumsal konumun en açık ifadeleri olmuş, kitlelere de hitap edebilme potansiyelleri açısından daima özel bir anlam taşımıştır. Suna ve İnan Kırac Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu'ndan yapılan bu seçki, meraklılarını sanatın rehberliğinde diplomasi tarihinin dolambaçlı yollarında gezdirirken ilgi çekici kişiliklerle de tanıştırtıyor.

Yer: Pera Müzesi
Tarih: Yıl boyu ziyarete açık

KOÇ (21 Mart - 19 Nisan)

Yaz geldi, rehabet arttı. Hedefleri de daraltmak istiyorsun ama nafiye. Venüs'ün manyetik gücünü her zaman yanında hissedemiyorsun, Venüs de tatilde çünkü. Şu burç yorumlarını okuyacağına raporunu tamamlasaydın, akşam eve iş götürmek zorunda kalmazdın.

BOĞA (20 Nisan - 20 Mayıs)

Fırsatlar kapıda ama senin kapıda mı patronun kapısında mı onu bilemiyorum sevgili Boğa. Ek iş kesin var ama ek ödeme biraz puslu gözüküyor, tam seçemiyorum. Gezegenler kozmosta cirit atarken elbet birileri sana yardım edecektir, Mars ve Plüton yardım için yolda, meraklanma.

İKİZLER (21 Mayıs - 21 Haziran)

Sevgili İkizler, herkes dipten nasıl kum çıkaracağını hayal ederken sen işleri neden hızlandırmaya çalışıyorsun? Tabii bu ay Oğlak Dolunayı var ve şans senin yanında; parsayı toplayacaksın değil mi? Çok kurnazsın sevgili İkizler, böyle devam.

YENGEÇ (22 Haziran - 22 Temmuz)

Yaz ayları huzur ayları, işler yavaşlıyor, sıcak sizi gevşetiyor. Yaklaşan Aslan Yeniayı, bu iş sesinizin yükselmesini sağlayacak, Güneş ve Neptün'ün açısı dikkatinizin dağılmasına neden olacak. Ama patron köşeden bakıyor Yengeç kardeş, benden söylemesi.

ASLAN (23 Temmuz - 22 Ağustos)

Hırsınız tavan yapıyor, tamam anlıyoruz ama tatil herkesin hakkı, neden önce ben diyorsunuz? O nasıl bir tatil hayali ki Ekim'e kadarki tüm yazışmaları şimdiden hallettin. Peki, beklediğin zam ne oldu? Sen de Aslan Yeniayı'na güveniyorsan, yanılma payının büyüklüğünü tekrar düşün derim.

BAŞAK (23 Ağustos - 22 Eylül)

Gizlilik ve detaylar sizin işiniz. İnce ince işlediğiniz tatil planları, ofis arkadaşlarınızın hain planlarına rağmen nihayet gerçekleşecek. Güneş'in Satürn ile oluşturacağı dik açı adeta sizi görünmez kılacak ve hoop ver elini Antalya plajları...

TERAZİ (23 Eylül - 22 Ekim)

Sevgili Terazi, bu ay Venüs, Merkür-Uranüs konumuyla uyumlu hale geleceğinden artık akıllı çekiciliğinizi kullanarak insanları kolaylıkla sıra dışı planlarınıza ikna edebileceksiniz. Ama "Güneş'in Satürn ile dik açısı ne olacak? diye sorarsan, ona bişey diyemem bak...

AKREP (23 Ekim - 21 Kasım)

Bu ay, iş ve aile hayatınızda yenilenmeniz ve olumlu adımlar için gerçek bir fırsat. Aslan Yeniayı geldi, Güneş Uranüs ile dik açıda, daha ne olsun. Şu zam olayını açıklığa kavuşturursan mı acaba? Ama bu kozmik açılar falan hep patron için de geçerli, uyardı deme sonra, kırılırım.

YAY (22 Kasım - 21 Aralık)

Bırak artık şu empati olayını sevgili Yay, hep başkalarının yolunu açıyorsun. 120 derecelik Mars-Uranüs açısı rakiplerinin hedeflerini kolaylaştıracak, peki sen ne yapacaksın? Bak mars sadece Uranüs ile dik açı yapmıyor, Plüton ile de yapıyor! Ha, Plüton gezegen değil dersin o ayrı konu, sen bilirsın.

OĞLAK (22 Aralık - 19 Ocak)

Çok çalışkansın ve kendini işine adıyorsun. Bunu herkes gibi patron da görüyor, endişelenme. Bil bakalım Oğlak Dolunayı ne zaman gerçekleşecek? Evet ya bu ay. Yani? Kime söylüyorum ya, işe iki saniye ara verip dinlesen lotonun numaralarını söyleyeceğim ama ona bile bakmıyorsun, pes!

KOVA (20 Ocak - 18 Şubat)

İşinizle ilgili konularda yeni şeyler keşfederek kendini geliştirebileceğin imkânlarla karşılaşabilirsin. Herkes tatil yaparken çalışırsın böyle olur. Ama bu yaratıcı yaklaşımın boş ofiste bir etki oluşturmayacak, biliyorsun değil mi?

BALIK (19 Şubat - 20 Mart)

İşle ilgili talebin ya da rahatsızlığın varsa şimdi tam zamanı, söyle kurtul! Şaka, şaka söylenir mi öyle şeyler ofiste... Jüpiter, iş hayatınla ilgili konularda tartışma olabileceğini söylüyor. Sen gel beni dinle, sakın ol, sıra sana da gelecek, sen de tatile gideceksin elbet. Hemen celallenme öyle.

Resimdeki ünlü oyuncu	Posta paketi	Bayramlarda kurulum, süslü kemer	Valf	Bombalardan korunmak için yerin altına kazılmış siper	Mühendis cetveli	Pamuktan düz dokuma
Ceynak'ın hizmetlerinden biri	Futbolda ceza alanı	Lenf	Nicelik, ölçü	Mercek	Yeteneği ile ünlü şarkıcıların unvanı	Sinema sanatını seven kimse
Uza devim				Menzil		
Sıtma tedavisinde kullanılan ilaç						İpucu
			Otoların arkasına takılır üstü kapalı araç			Denizdeki mayınları toplama işlemi
Sodyum'un simgesi		Birini başkasına karşı kışkırtma	İmarethane			
Gölgeli yere saklanma		Rüya	Deniz taşımacılığında yük için alınan ücret			
					Yazı hokkası	
					Yay ile atılır	
Karadeniz Teknik Üniversitesi			İrlanda Kurtuluş Ordusu			
Catallı çam ağacı			Favori		Ağaçtan yapılmış top	
					Molibden'in simgesi	
				Voltametre (kısaca)		Camdan yapılmış derince çanak
				Su, ma		Bir nota
Sahip, iye		Kayak sporunda bir yarış türü				
Özenli, düzgün		Takım (kısaca)				Vietnam takviminde yılbaşı
						Lezzetli
			Avrupa Yayın Birliği		Ulama, ek	
			Yıllık		Uluslararası Çalışma Örgütü	
Yargılar, hükümler				Nikel' in simgesi		Maksat, gaye
..... Güler, fotoğraf sanatçısı				Onarım		Laytmotif
		Dayak, kötek			Hz.İsa'nın diriltiği adam (mucize)	
		Felsefede araz			Yinelenen	Matematiikte sabit sayı
Aşlamak isine konu olma	Gümüş		Yazan bilinmeyen eser			
	İletişim örgüsü, ağ		Briçte sanzatu			Romen rakamında 100
					En büyük, en çok	
					Beyaz	
Plajı ile ünlü Kastamonu iline bağlı bir ilçe	Öç					
	İhsan Oktay Anar'ın bir romanı					
			İri taneli bir pirinç türü			
			Aç olmayan			
Çok kullanılmış, eskimemiş (mecazi)						Trityum'un simgesi
Akarsu yatağı						Bir nota
			Bir fok türü, deniz ayısı			
Kasaplarda satılan besin		İnsan kaynakları (kısaca)		Zilli bir kasağa geçirilmiş deriden oluşan çalgı		

Bulmacanın çözümünü; www.ceynak.com.tr/bulmaca/bulmaca3.pdf adresinde bulabilirsiniz.

ÜLKEMİZ İÇİN DEĞER TAŞIYORUZ

1969 YILINDAN BERİ TÜRKİYE'NİN HER YERİNDEN HER YERİNE ÜLKEMİZİN TÜM DEĞERLERİNİ EKSİKSİZ, HASARSIZ VE TAM ZAMANINDA TAŞIYORUZ. TARIM ÜRÜNLERİNDEN SANAYİ ÜRÜNLERİNE... TERMİNAL İŞLETMELERİNDEN DEPOLAMAYA... KENT HİZMETLERİNEDEN TEMİZ ÇEVREYE KADAR ÜLKEMİZİN DEĞERLERİNE DEĞER KATIYORUZ...

CEYNAK

“Türkiye’nin Kuzey Kapısı”

samsunport
INTERNATIONAL

Samsun Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.

Hançerli Mh. Sahilyolu Cd. No:37 55100 İlkadım - SAMSUN / TÜRKİYE

Tel: 0090 362 445 14 00 Faks: 0090 362 445 14 08

info@samsunport.com.tr

www.samsunport.com.tr

444 4 CEY (239)

CEY GROUP

